

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

**برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته
رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی**

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

مصوب نود و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۱۲

رای صادره در تود و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۱۲ در مورد

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی از تاریخ ابلاغ قابل اجرا است.

مورد تأیید است

دکتر محمدرضا صبری

دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر طوبی غضنفری

دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی،

بهداشت و تخصصی

مورد تأیید است

دکتر سیدجلیل حسینی

معاون آموزشی و

دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی

رای صادره در تود و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۱۲ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر محمدرضا ظفرقندی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

Handwritten signature of Dr. Mohammadreza Zafarqandi.

بسمه تعالی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی

رشته: فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی

دوره: کارشناسی پیوسته

دبیرخانه تخصصی: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در نود و چهارمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۱۳ بر اساس طرح دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در پنج فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه) شرح پیوسته تصویب کرد و مقرر می دارد:

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی از تاریخ ابلاغ برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.

ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ابلاغ این برنامه کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی در پنج فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

اسامی اعضای کمیته بازنگری برنامه آموزشی

رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی در مقطع کارشناسی پیوسته

دانشگاه

نام و نام خانوادگی

بورد تخصصی طب اورژانس
و معاون آموزش همگانی، مهارتی و اعتبار بخشی سازمان اورژانس کشور

آقای دکتر حسن نوری ساری

کارشناس ارشد پدافند غیر عامل در نظام سلامت
و رئیس اداره تحقیقات کاربردی سازمان اورژانس کشور

خانم عنایه جعفری علی آبادی

متخصص طب اورژانس و عضو هیات علمی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تبریز

آقای دکتر فرزاد رحمانی

متخصص طب اورژانس و عضو هیات علمی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تبریز

آقای دکتر اصغر جعفری روحی

متخصص طب اورژانس و عضو هیات علمی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی اردبیل

آقای دکتر غلامرضا حمید خلق

بورد تخصصی طب اورژانس
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی آیدان

آقای دکتر سید نادر نقیبی

متخصص طب اورژانس و عضو هیات علمی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی اهواز

آقای دکتر علی وفاق نعمت الهی

متخصص طب اورژانس و عضو هیات علمی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تهران

آقای دکتر کمال بصیری

متخصص طب اورژانس و عضو هیات علمی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی ایران

آقای دکتر نادر توکلی

متخصص طب اورژانس
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی البرز

آقای دکتر محمد پروهان

متخصص طب اورژانس و عضو هیات علمی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی اصفهان

آقای دکتر فرهاد حیدری

آقای دکتر امین صابری نیا

متخصص طب اورژانس و عضو هیات علمی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی کرمان

آقای دکتر یوسف اکبری شهرستانکی

دکتری تخصصی سلامت در بلایا و فوریتها و
عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی قزوین

آقای دکتر سید محمد رضا حسینی

دکتری تخصصی سلامت در بلایا و فوریتها
و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی بیرجند

آقای دکتر سعید مهری

دکتری تخصصی پرستاری و
عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی اردبیل

آقای دکتر محمد جواد مرادیان

دکتری تخصصی سلامت در بلایا و فوریتها
و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی شیراز

سرکار خانم دکتر غزاله دوست خواه
احمدی

بورده تخصصی طب اورژانس
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی مشهد

آقای دکتر محمد صباغی

بورده تخصصی طب اورژانس
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی لارستان

آقای دکتر میر سعید رمضانی

متخصص طب اورژانس
و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی بابل

آقای سعید مهر سرروش

کارشناس ارشد پرستاری
معاون آموزش و پژوهش مرکز اورژانس استان تهران

همکاران دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

معاون دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

خانم راحله دانش نیا

کارشناس دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

خانم زهره قربانیان

لیست اعضا و مدعوین حاضر در سید و چهارمین
جلسه شورای معین شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۳/۹/۱۸

حاضرین:

- آقای دکتر غلامرضا حسن زاده
- آقای دکتر فریدون نوحی
- آقای دکتر غلامرضا اصغری
- آقای دکتر بهروز عطاریاشی مقدم
- آقای دکتر رضا یزدانی
- آقای دکتر شهریار نفیسی
- آقای دکتر حسن بختیاری
- آقای دکتر سیدمهدی رضایت
- آقای دکتر سلیمان احمدی
- آقای دکتر بهرام دارائی
- آقای دکتر هاشمی نظری
- آقای دکتر مهدی تهرانی دوست
- آقای دکتر علی فراست کیش
- آقای دکتر حسین وحیدی
- آقای دکتر سیدعلیرضا مرتضوی
- آقای دکتر محمدرضا عزیزی (نماینده سازمان نظام پزشکی)
- آقای دکتر پوریا ترکمن (نماینده سازمان غذا و دارو)
- خانم دکتر مرضیه نجومی
- خانم دکتر طوبی غضنفری
- خانم دکتر حوریه محمدی
- خانم دکتر الهه ملکان راد
- خانم دکتر سید سارا میرفضلی
- خانم دکتر سیده رباب الهامی (نماینده معاونت تحقیقات)

مدعوین:

- آقای دکتر حسن نوری ساری
- آقای دکتر نادر توکی
- آقای دکتر علی ارحمی دولت آبادی
- آقای دکتر مسعود فلاحی
- آقای دکتر شهنام صدیقی معروفی
- خانم عظیمه جعفری

لیست حاضرین شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی در زمان تصویب
برنامه آموزشی رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی در مقطع کارشناسی پیوسته

حاضرین :

- آقای دکتر محمدرضا ظفرقندی
- آقای دکتر سیدجلیل حسینی
- آقای دکتر شاهین آخوندزاده
- آقای دکتر علیرضا رئیسی
- آقای دکتر سیدسجاد رضوی
- آقای دکتر مهدی پیرصالحی
- آقای دکتر عباس عبادی
- آقای دکتر محمد رئیس‌زاده
- آقای دکتر محسن نفر
- آقای دکتر محمدرضا صبری
- آقای دکتر فریدون نوحی
- آقای دکتر سید حسن اسامی رضوی
- آقای دکتر محمد رحمتی
- آقای دکتر نادر ممتازمنش
- خانم دکتر طاهره چنگیز
- آقای دکتر حمید اکبری
- آقای دکتر شهریار نفیسی
- آقای دکتر غلامرضا اصغری
- آقای دکتر بهروز عطارباشی مقدم
- آقای دکتر مهدی کدخدازاده
- خانم دکتر طوبی غضنفری
- خانم دکتر مرضیه نجومی
- آقای دکتر امیراحمد اخوان
- آقای دکتر محمد جلیلی
- خانم دکتر حوریه محمدی
- آقای دکتر حسن بختیاری
- خانم دکتر مریم بختیاری

فصل اول

برنامه آموزشی رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی
در مقطع کارشناسی پیوسته

مقدمه:

مقطع کارشناسی پیوسته رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی به عنوان یکی از برنامه‌های آموزشی علوم پزشکی می‌باشد. دانش‌آموختگان این مقطع به عنوان عضوی از تیم سلامت انجام وظیفه می‌نمایند. این افراد با تعهد و دلسوزی و مسئولیت‌پذیری برای تشخیص و مداخله سریع مشکلات پزشکی تهدیدکننده زندگی بیمار آموزش دیده‌اند تا با استفاده از مهارت‌های بالینی و درمانی مراقبتی در کمترین زمان ممکن و با بیشترین بازده مداخلات حیات بخش را ارائه نمایند. توانایی ویژه در مهارت‌های دهگانه به ویژه مهارت‌های ارتباطی، حل مسئله و مدیریت هیجانات در صحنه‌های غیرعادی و بیماران ناپه‌نجا در فرایند ارائه خدمات اورژانس پیش بیمارستانی برای ایشان بسیار حائز اهمیت است. داشتن روحیه بالای انسانی در خدمت به بیماران و حادثه‌دیدگان و خلاقیت و دانش و مهارت در این عرصه ۴ گام کلیدی در تداوم خدمت و تحمل سختی‌های کار این رشته می‌باشد.

دلایل بازنگری: جوانی رشته فوریت‌های پزشکی منجر به تغییرات عمده و مهم در نحوه ارائه خدمات دانش‌آموختگان این رشته در سال‌های اخیر گردیده است. در نتیجه با توجه به تغییرات نرم افزاری و سخت افزاری، زیرساخت‌ها و لجستیک اورژانس پیش بیمارستانی و همچنین نیازهای علمی و آموزشی دانشجویان این رشته به واسطه توسعه در حوزه سامانه‌ها و نرم افزارهای موجود در EMS از یک سو و تغییرات گسترده در منابع علمی آموزشی و تغییرات کلی در پروتکل‌ها و گاید لاین‌های درمانی حیاتی رشته از سوی دیگر، نیاز به بازنگری و به روز رسانی برنامه آموزشی مقطع کارشناسی پیوسته با رویکرد مهارت محور در حوزه ارائه خدمات درمانی مراقبتی در دستور کار کمیته برنامه‌ریزی و ارزشیابی رشته قرار گرفت.

شایان ذکر است که بازنگری این رشته، از سال ۱۴۰۱ آغاز گردید و طی جلسات مستمر اعضای کمیته ارزشیابی و برنامه‌ریزی رشته در طی ۴ مرحله ارزیابی نیازهای موجود، ارزیابی و پیش‌بینی تغییرات، تدوین محتوا (چیدمان واحدها و سرفصل‌های جدید) و ویرایش و جمع‌بندی، در خرداد ماه ۱۴۰۳ به پایان رسید.

عنوان رشته به فارسی و انگلیسی:

فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی Prehospital Emergency Care

مقطع تحصیلی: کارشناسی پیوسته (B.Se.)

تعریف رشته:

رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی یکی از رشته‌های علوم پزشکی می‌باشد و محوریت مباحث آموزشی آن شناخت شرایط بالینی اورژانسی و حوادث و فوریت‌های پزشکی حاد و غیر حاد و شرایط تهدیدکننده حیات و انجام اقدامات حیات بخش طبق پروتکل‌های درمانی استاندارد است.

محدوده وظایف این فارغ‌التحصیلان ارائه خدمات درمانی مراقبتی در مواجهه با بیماران اورژانسی و مصدومین ناشی از تصادفات، حوادث و بلایا از لحظه رسیدن بر بالین بیمار، حین انتقال در زمین، هوا و دریا، تا پیش از تحویل بیمار یا مصدوم به مراکز درمانی مطابق با دستورالعمل‌های مربوطه می‌باشد. همچنین این افراد به عنوان بازوی فعال عملیاتی در تمامی بحران‌ها و حوادث غیر مترقبه (طبیعی، انسان ساخت و CBRNE) آمادگی و توانایی امداد و کمک رسانی به مصدومین را دارند.

1: emergency medical service

2: chemical, biological, radiological, nuclear explosive

شرایط و نحوه پذیرش:

آزمون ورودی مقطع کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی، صرفاً از طریق کنکور سراسری به صورت تیمه متمرکز با شرایط خاص می باشد.

با عنایت به پذیرش تیمه متمرکز (شرایط خاص) مبتنی بر مصاحبه دانشجویان، آئین نامه شرایط و ضوابط پذیرش دانشجوی (زن/مرد) در رشته فوریت های پزشکی، با توجه به سیاست های وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی سالانه بازنگری و ابلاغ شده و در دفترچه کنکور سراسری رشته های علوم پزشکی به آگاهی متقاضیان می رسد.

تاریخچه و سیر تکاملی در جهان و ایران:

تولد EMS در سال ۱۹۶۶ در آمریکا گزارشی منتشر گردید: مبنی بر این که صدمات ناشی از تصادفات علت اصلی مرگ در نیمه اول زندگی افراد جامعه است. این گزارش نشان داد که در سال ۱۹۶۵ تصادفات وسایل نقلیه بیشتر از کشته شدگان آمریکایی در جنگ کره موجب مرگ و میر شده است. در همین حال در ارزیابی مراقبتهای اورژانس پیش بیمارستانی مشخص شد که شانس زنده ماندن مجروحین در منطقه جنگی، بیشتر از مصدومین ترافیکی در خیابان های شهرها بوده و همچنین فقدان مقررات یا استاندارد برای کاربران آمبولانس و ارائه دهندگان آموزش ها یکی دیگر از موارد گزارش شده بود.

این گزارش که بعنوان کاغذ سفید (white paper) شناخته می شود، چندین توصیه برای پیشگیری و مدیریت صدمات تصادفی، از جمله استاندارد سازی آموزش های مهارتی اورژانسی برای پرسنل بخش نجات، پلیس، آتش نشان و کارکنان آمبولانس به همراه داشت.

این استاندارد سازی منجر به ایجاد اولین برنامه درسی شناخته شده ملی برای کارشناس های فوریت های پزشکی آمبولانس (EMT-A) شد که در سال ۱۹۶۹ منتشر گردید. بسیاری این سند را، سند تولد EMS مدرن می دانند.

علی رغم قوانین مستند، برخی مکاتب علمی معتقد بودند که کارهای بیشتری در محیط خارج از بیمارستان می توان انجام داد، از جمله مدیریت پیشرفته راه هوایی، دسترسی عروقی و تجویز دارو که این منجر به ایجاد برنامه درسی کارشناس فوریت های پزشکی پارامدیک (EMT - P) در اوائل دهه ۱۹۷۰ شد؛ اما قبل از اعلام رسمی این عنوان جدید، چندین سازمان آموزش پرسنل در انجام روش های پیشرفته و تجویز دارو را آغاز و اولین پارامدیک ها را تربیت کرده بودند.

اولین برنامه درسی پارامدیک ها شامل ۴۰۰ ساعت کلاس، دوره های آزمایشگاهی و بالینی در محیط های مختلف بیمارستانی و بدنبال آن یک کارآموزی میدانی ۱۰۰ ساعته بود. به مرور برنامه های حمایت های حیاتی پیشرفته (ALS) توسعه یافت و با افزایش علاقه به EMS افراد بیشتری در کلاس های EMT شرکت می کردند اما هنوز اطلاعات زیادی در مورد این که چه درمانی و در چه شرایطی برای بیماران ارائه گردد، وجود نداشت. تا اواسط دهه ۱۹۸۰ برای آموزش های EMT گواهینامه خاصی وجود نداشت و در بسیاری از موارد برای مثال ACLS افراد سلیقه ای عمل می کردند. پارامدیک ها توسط پرستاران و پزشکانی که به طب اورژانس علاقمند بودند آموزش می دیدند در حالی که هیچ کدام از آنها در محیط های پیش بیمارستانی و یا پشت آمبولانس در حال حرکت کار نکرده بودند.

در سال ۱۹۷۰، لزوم آزمون جهت صدور گواهینامه ملی پارامدیک تشخیص داده شد. ۷ سال بعد اولین آزمون NREMT پارامدیک در مینیاپولیس برگزار گردید و سپس در سال ۱۹۸۰ دانشگاه کالیفرنیا، لس آنجلس و دانشگاه کنتاکی اولین موسساتی بودند که برنامه های آموزشی مدون EMT را به اجرا در آوردند. برنامه درسی EMT-P در سالهای ۱۹۸۵، ۱۹۹۸، ۲۰۰۰ و ۲۰۰۹ بازنگری شده است. اهم تغییرات انجام شده عبارتند از تعیین شرایط مدرسین دوره (افزادی باشند که نسبت به دانش فوریت های پزشکی آگاهی کامل داشته و به روز باشند)، افزایش واحد کارآموزی دانشجویان، اعطای

مربوط به اعتبار بخشی آموزش ها تحول دیگرست که در این مسیر رخ داده است. همچنین تدوین استاندارد های ارزیابی دانشجویان در زمینه مهارت های سایکوموتور، پاسخ به سوالات تستی و آزمون های مبتنی بر سناریوهای شبیه سازی شده از دیگر تغییرات انجام شده می باشد.

رشته فوریتهای پزشکی به عنوان یک تخصص حرقه ای از دهه ۱۹۶۰ میلادی در امریکا پایه گذاری شده و طی قریب به نیم قرن اصلاحات و در نتیجه پیشرفت های بسیار مطلوبی در زمینه های مختلف در این رشته صورت گرفته است. در ایران نیز در سال ۱۳۵۳ بدنبال فروریختن سقف فرودگاه مهرآباد و برجای گذاشتن خسارات جانی و مالی، دولت وقت تصمیم به تاسیس "اورژانس پیش بیمارستانی" گرفت و در همان سال تربیت نیروهای مورد نیاز تحت نظر کارشناسان خارجی طی دوره ۶ ماهه صورت گرفت. در آن زمان دو روش اصلی در ارائه خدمات فوریت های پیش بیمارستانی (سیستم Anglo American با تاکید بر پایدار سازی اولیه و انتقال سریع) در مقابل (سیستم Franco German با تاکید بر اقدامات نجات بخش پیشرفته در صحنه) وجود داشت و اورژانس ایران در سال ۱۳۵۴ با سیستم Anglo American طراحی گردید. پس از جذب نیروهای دیپلمه و آموزش توسط متخصصین EMS ایالات متحده و با نظارت جیم پاترسون شامل آموزش های تئوری، دوره عملی در آمبولانس و دوره شش ماهه کارآموزی در بیمارستان، اولین سیستم اورژانس پیش بیمارستانی با عنوان "مرکز اطلاعات اورژانس تهران" با ۷ پایگاه راه اندازی گردید و متعاقب آن مراکز اطلاعات اورژانس ۱۱۵ شهرستان ها نیز تشکیل شد. تا اوایل دهه ۸۰ غالب نیروهای عملیاتی اورژانس با مدرک تحصیلی دیپلم و قبولی در دوره مهارتی به ارائه خدمات پیش بیمارستانی می پرداختند.

اورژانس پیش بیمارستانی پس از انقلاب

پس از پیروزی انقلاب تا اواسط دهه ۱۳۷۰ سیستم اورژانس پیش بیمارستانی متأسفانه هیچ روند تکاملی نداشته است. در همین راستا با همکاری متخصصین مختلف مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس رشته فوریت های پزشکی تدوین و در هشتمین جلسه "شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی" مورخ ۱۳۷۹/۴/۱۱ به تصویب رسید. و پس از سال ۱۳۸۰ اولین گروه های پرستاری، موشبیری و پزشک وارد عملیات در آمبولانس گردیدند و از سال ۱۳۸۱ با جذب دانشجویان به صورت نیمه متمرکز در مقطع کاردانی در تعداد محدودی از دانشگاه ها، تربیت نیروی متخصص در این رشته وارد مرحله جدیدی گردید. با توجه به نیاز مبرم به خدمات دانش آموختگان این رشته، از سال ۱۳۸۵ برنامه آموزش رشته فوریت های پزشکی در ۳۰ دانشگاه علوم پزشکی کشور راه اندازی و تربیت دانشجویان در آن به اجرا درآمد. هم اکنون رشته فوریت های پزشکی در ۱۰۷ رشته محل در حال جذب و تربیت دانشجویان می باشد که ۵۸ رشته محل آن در مقطع کارشناسی پیوسته و ۴۹ رشته محل آن در مقطع کاردانی می باشند.

جایگاه شغلی دانش آموختگان:

دانش آموختگان این دوره می توانند در جایگاه های زیر انجام وظیفه نمایند:

- مراکز اورژانس پیش بیمارستانی و مدیریت حوادث دانشگاه های علوم پزشکی
- مراکز آمبولانس خصوصی
- بیمارستانهای دولتی و خصوصی
- سازمان ها و صنایع دولتی و خصوصی

فلسفه (ارزش‌ها و باورها):

به مصداق آیه ۲۲ سوره مبارکه مائده "وَمِنْ أَحِبَّاهَا فَكُنَّا مِنْهَا أَحْيَا النَّاسِ جَمِيعًا" نجات جان یک انسان همانند نجات بشریت است به همین دلیل تلاش در جهت حفظ حیات و نجات جان انسانها یک وظیفه شرعی، اخلاقی و اجتماعی محسوب می‌گردد. تاکید بر ارزشهای اخلاقی، معنوی، حرفه‌ای و قانونی یکی از اجزاء ضروری آموزش رشته کارشناسی پیوسته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی به شمار می‌رود.

با توجه به اینکه کشور ما یکی از ده کشور پلاخرین دنیاست، در آموزش دانشجویان ایجاد توانمندی در مقابله با بلایای طبیعی مورد تاکید قرار گرفته است.

کارشناسان فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی وظیفه تامین، حفظ و ارتقاء سلامت افراد جامعه را برعهده دارند و این مهم با تکیه بر دانش روز مسئولیت پذیری و توجه به نیازهای جامعه و شرایط جغرافیایی و اقلیمی قابل دستیابی است. بدین منظور تلاش در جهت روز آمد کردن اطلاعات علمی و مهارت‌های عملی و ارتقاء مستمر کیفیت آنها سرلوحه کار قرار می‌گیرد. فرهنگ و نژاد بیماران در ارائه خدمات بهداشتی درمانی مد نظر قرار نمی‌گیرد؛ در این راستا ارتباط انسانی مناسب با تمامی گیرندگان خدمت برقرار می‌گردد.

مسئولیت پذیری و حفظ اصل راز داری یکی از باورهای اصلی حرفه فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی بوده و در مفاهیم آموزشی این رشته تحصیلی مورد تاکید و تمرین می‌باشد.

در آموزش دانشجویان استفاده از استانداردهای روز و منطبق بر نیاز جامعه سر لوحه آموزشی قرار می‌گیرد. روش آموزش باید متنوع و بر اساس نیازها، توانایی‌ها و در نظر گرفتن تجربیات قبلی فراگیران باشد و با مد نظر قرار دادن استانداردهای ملی، منطقه ای و بین المللی براساس نیازهای حال و آینده ارائه گردد.

دانش آموختگان این رشته وظیفه حفظ سلامت و ارائه خدمات درمانی مراقبتی در صحنه حادثه و زمان انتقال بیمار یا مصدوم به مراکز درمانی را عهده دار هستند. به منظور تحقق این هدف آنها همواره سعی خواهند نمود توانمندیهای خود را در سطح مطلوب حفظ نمایند.

حفظ کرامت انسانی در ارائه خدمت یکی از ارکان ارزشی رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی خواهد بود. حفظ ارزشهای اسلامی و احترام به شخصیت انسان‌ها به عنوان یک ارزش مهم همواره مدنظر ارائه کنندگان خدمت قرار خواهد گرفت.

تکیه بر دانش روز دنیا در حوزه های آموزشی الکترونیک و آموزش بر بستر های مناسب حوزه فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی در این رشته مد نظر قرار گرفته است.

پژوهش یکی از ابزارهای ارتقای علمی این رشته بوده و مبنای تصمیم گیری در تدوین برنامه و ارائه خدمات فوریت‌های پزشکی می‌باشد.

دورنما (چشم‌انداز):

در طی ۶ سال آینده، دانش آموختگان برنامه آموزشی مقطع کارشناسی پیوسته رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی همگام با نیازهای روز جامعه، خواهند توانست استانداردهای منطقه ای و جهانی آموزش فوریت‌های پزشکی را کسب نمایند. این دانش آموختگان با دستیابی به دانش و مهارت مناسب و کسب تجربه کافی در پایگاههای آموزشی اورژانس پیش بیمارستانی و آموزش در حوزه بیمارستانی و عملیات، نقش بسزایی در ارائه خدمات مراقبتی فوریت‌های پزشکی خواهند داشت.

رسالت (ماموریت):

رسالت این دوره، تربیت نیروهای آگاه به مسائل علمی روز حوزه فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی، متخصص، متعهد و دلسوز، توانمند در ارائه خدمات درمانی مراقبتی و خبره در مدیریت بحران در حوادث و بلایا، توانمند در حوزه مهارتهای ارتباطی و حل مسئله، مسئولیت پذیر و حساس به سلامت افراد جامعه است که تخصص خود را در زمینه های مراقبتی و اقدامات اورژانسی در اختیار جامعه قرار دهند. خدمات ارائه شده توسط این دانش آموختگان از لحاظ کیفیت در رتبه نخست منطقه و قابل ارائه در سطوح بین المللی خواهد بود.

هدف کلی:

هدف کلی آموزش مقطع کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی، تربیت نیروی مجرب، کارآمد و متعهد است که قادر باشند به عنوان عضوی از تیم سلامت وظیفه خطیر امداد رسانی به آحاد جامعه را در زمان نیاز (از بدو درخواست تا انتقال به مراکز درمانی) به نحو احسن به انجام رسانند و با توجه به تغییرات اساسی در منابع علمی رشته و توسعه نرم افزار های کاربردی حوزه فوریت های پزشکی و توسعه سخت افزاری در ناوگان و زیرساخت های عملیاتی (دیسپچ، اداره ارتباطات و لجستیک زمینی، دریایی و هوایی)، اولین بازنگری کوریکولوم رشته طی سالهای ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ به انجام رسیده است و در این بازنگری تبیین اهداف کلی و تمرکز بر تدوین کوریکولوم روز آمد که تربیت نیروی مجرب، کارآمد و متعهد که به عنوان عضوی از تیم سلامت وظیفه مهم امداد رسانی به مددجویان را از بدو درخواست کمک از ۱۱۵ تا زمان انتقال و تحویل به مراکز درمانی به انجام برسانند، مد نظر قرار داشته است.

پیامد های مورد انتظار از دانش آموختگان:

پیامد های مورد انتظار از دانش آموختگان بر اساس مدل سه حلقه ای هاردن می باشد.

پیامد یک حلقه داخلی (Tasks) وظایفی هستند که دانش آموخته باید آنها را بر عهده بگیرد و این وظایف مرتبط با سلامت و هم بیماری بوده و با فرد و جامعه مرتبط است.

- گرفتن شرح حال جامع و ثبت آن
- تفسیر یافته های بالینی و ارزیابی سطح هوشیاری
- معایه فیزیکی
- رسیدن به ارزیابی اولیه بر اساس مشکلات بیمار

پیامد دو حلقه میانی (Approach to Tasks): اهداف مرتبط با چگونگی انجام وظیفه را بر عهده گرفته است.

مرتبط با رفتار اخلاقی، تشخیص مسئولیت قانونی، نشان دادن نگرش مناسب و برای مثال برای چگونگی انجام دادن وظایف شغلی

- استدلال اخلاقی
- قضاوت اخلاقی
- احترام به شان و حریم خصوصی بیمار
- رازداری، رضایت آگاهانه
- مسئولیت پذیری

پیامد ۳ حلقه خارجی (Professionalis): مرتبط با اهداف حرفه‌ای و توسعه فردی است.

- بشردوستی، همدلی، راستی
- وقت شناسی
- تقدم نیاز بیمار به نیاز شخصی
- نقش و مسئولیت‌های کارشناس فوریت‌های پزشکی
- تعامل با دیگر افراد تیم به ویژه در بحران‌ها و بلایا که سایر تیم‌های امدادی نیز حضور دارند.
- با بیماران، همراهان بیماران، خانواده، پزشک مشاور و اعضای دیگر تیم سلامت ارتباط مناسب و موثر حرفه‌ای برقرار نماید.
- برای برطرف مشکلات و ارتقای سلامت بیماران و مصدومین، فرایند عملیات را موشکافانه بررسی نموده و الگوی اصلاحی برای کاهش زمان و افزایش کیفیت خدمات در اورژانس پیش بیمارستانی ارائه نماید.
- مراقبت و درمان پیش بیمارستانی را برای بیماران در تمامی رده‌های سنی به کار بندد.
- نسبت به ارتقای سطح علمی و به روز رسانی اطلاعات، آگاهی‌ها و مهارت‌های بالینی خود در طول سنوات خدمت کوشا باشد.
- حل مسائل و چالش‌ها با دیدگاه پژوهش محور

نقش‌های دانش‌آموختگان در جامعه:

دانش‌آموختگان این رشته در نقش‌های زیر در جامعه انجام وظیفه خواهند کرد:
پیشگیری - درمانی مراقبتی - حمایتی - آموزشی - مشاوره‌ای - مدیریتی و پژوهشی

توانمندیها و مهارت‌های مورد انتظار برای دانش‌آموختگان (Expected Competencies)

الف: توانمندی‌های پایه مورد انتظار: (General Competencies)

- توانمندی‌های عمومی مورد انتظار برای دانش‌آموختگان این مقطع عبارتند از:
- مهارت‌های ارتباطی - تعاملی در حیطه مهارتی
- آشنایی با تجهیزات مراقبتی مبتنی بر فناوریهای روز و تله مدیسین (مراقبت پزشکی از راه دور) در حیطه دانشی و مهارتی
- آموزش
- قادر به شناسایی و رفع نیازهای بیماران در حوزه فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی
- مسئولیت پذیری اجتماعی
- پژوهش و نگارش مقالات علمی
- تفکر نقادانه و مهارت‌های حل مسئله در حیطه مهارتی
- مهارت‌های مدیریت (سیاست گذاری - برنامه‌ریزی - سازماندهی - پایش، نظارت و کنترل ارزشیابی) مبتنی بر شواهد
- حرفه‌ای گرایی (Professionalism) در حیطه مهارتی
- مهارت تصمیم گیری در حیطه مهارتی
- مهارت مدیریت خشم و استرس در حیطه مهارتی
- هوش هیجانی در حیطه مهارتی
- هوش عاطفی در حیطه مهارتی

ب: جدول تطبیقی وظایف حرفه‌ای و توانمندیهای اختصاصی مورد انتظار دانش آموختگان و کدهای درسی مرتبط

توانمندی اختصاصی	شرح وظایف حرفه‌ای	کدهای درسی مرتبط
پیشگیری	پیشگیری از آسیب‌های ثانویه در حوادث و بیماریها مدیریت صحنه حادثه به منظور پیشگیری از آسیب‌های ثانویه ارزیابی مخاطرات احتمالی موجود و برنامه ریزی برای کاهش یا حذف خطر شناخت افراد آسیب پذیر در مقابل خطرات و اجرای برنامه های پیشگیرانه ارائه آموزش های لازم به بیماران جهت پیشگیری از حوادث پر تکرار و یا شناخت علائم خطر و ریسک فاکتور ها	۴۵۱۸ و ۳۳ و ۳۲ و ۱۷ و ۱۶ و ۲۵ و ۲۸ و ۰۸
درمانی مراقبتی	برقرار ساختن ارتباط با مراکز اصلی اورژانس و پزشک مربوطه به وسیله دستگاههای ارتباطی (بر سیم، تلفن ثابت و همراه، PDA و رادیو) و پرهیز از هرگونه درمان بدون هماهنگی با پزشک مرکز (به صورت آنلاین یا آفلاین) آشنایی با رعایت اصول محافظت فردی و PPE اجرای کامل دستورات دارویی و غیردارویی صادره از پزشک مرکز (در کدهای فاقد پزشک) حضور مداوم و موثر برپایین بیماران در کابین عقب آمبولانس (در زمان انتقال بیمار) تکمیل فرم ماسوریت با دقت کامل و ثبت اطلاعات مورد نیاز (سامانه اسایار- دستی) تحويل دقیق بیمار به مرکز درمانی و اخذ امضاء و مهر تحويل به بیمارستان به صورت الکترونیک یا فیزیکی تسلط به اصول کدینگ عملیاتی در محاوره پشت بی سیم و رعایت آن آشنایی با سامانه فرمانده حادثه و تبعیت از دستورات فرمانده ارشد در صحنه حادثه (در شرایط عادی و بحرانی) اخذ بهترین تصمیم برای خدمات درمانی مراقبتی و روش انتقال بر اساس آموزه های بالینی ارائه ضمیمه خدمات درمانی مراقبتی پیش بیمارستانی در حداقل زمان ممکنه رعایت اصول تریاژ در صحنه در حوادث و بلایا برقراری ارتباط بین فردی مناسب در ارزیابی بیمار و مصدوم رعایت مفاد مشور حقوق بیمار و کارشناس در خصوص اقدامات درمانی و رضایت شخصی بیمار مدیریت پیش بیمارستانی آسیب های یافت نرم گرفتن IVline (رگ باز) و تزریق عضلانی، زیر پوستی، داخل وریدی، داخل استخوانی، داخل تراشه گرفتن ECG (نوار قلب او مخابره آن از طریق امکانات مخابراتی) طرح (۲۴۷) آشنایی با تجهیزات ثابت و پرتابل پیش بیمارستانی آشنایی با داروهای پیش بیمارستانی آشنایی با تعمیر و نگه داری تجهیزات و آمبولانس	۴۸۰۵ و ۲۵ و ۲۶ و ۰۴ و ۰۲ و ۰۱ و ۳۶ و ۳۰ و ۱۷ و ۱۶ و ۳۱ و ۳۰ و ۲۰۷ و ۱۹ و ۳۸ و ۳۰ و ۲۴ و ۳۳ و ۲۸ و ۲۹ و ۱۳ و ۱۴ و ۳۲ و ۳۷ و ۳۹ و ۳۰ و ۱۲ و ۲۲ و ۱۵ و ۱۶ و ۴۵ و ۴۶ و ۳۲ و ۳۳ و ۲۷ و ۳۸ و ۰۸ و ۵۱، ۴۹

درمانی مراقبتی

مستند سازی تمامی خدمات درمانی مراقبتی
 نشانایی یا رانندگی ایمن با آمبولانس - پارک عملیاتی در صحنه با یک مصدوم
 و صحنه حوادث پر تلفات - حوادث ویژه و ...
 تریاژ در حوادث پرتلفات
 حضور در صحنه حادثه و ارزیابی صحنه و بیمار
 مدیریت و درمان های پیش بیمارستانی بیماران و مصدومان در صحنه بر
 اساس مشاوره با پزشک و یا اجرای پروتکل های درمانی ابلاغی
 پایدار سازی و انتقال صحیح بیماران به مراکز درمانی
 ارتباط مستمر با دیسپچ اورژانس ۱۱۵
 استفاده از فناوریهای روز سازمان اورژانس کشور در مدیریت و درمان پیش
 بیمارستانی بیماران و مصدومان
 ارائه خدمات صحیح پیش بیمارستانی در کمترین زمان ممکنه
 رعایت استانداردهای حوزه ای در ارائه هر مراقبت
 برقراری ارتباط بین فردی مناسب در ارزیابی بیمار و مصدوم
 توجه به حریم خصوصی بیمار در مأموریت ها
 انجام روند صحیح معاینه و شرح حال گیری از بیمار مبتلا به فوریت پزشکی
 انجام اقدامات در سلی و دارویی بر اساس مشورت پزشک اورژانس ۱۱۵ و یا
 پروتکل های آفلاین برای فوریت های پزشکی
 مدیریت درد در بیماران و مصدومان طبق مشاوره پزشک و یا پروتکل های
 آفلاین ابلاغی
 مدیریت بیمار آژیت و مهار فیزیکی و دارویی بیمار بر اساس مشورت پزشک
 اورژانس ۱۱۵ و یا پروتکل های آفلاین ابلاغی برای مصدومین و بیماران
 انجام ارزیابی و ایمنی صحنه وقوع تروما و بررسی مکتسب آسیب
 انجام ارزیابی اولیه و ثانویه و ارزیابی مجدد مصدوم در صحنه و حین انتقال
 به مرکز درمانی
 اجرای مراحل xABCDE در ارزیابی بیمار ترومایی
 انجام مراحل بی حرکت سازی اندام (ثابت سازی سر و گردن و ستون فقرات،
 اندام ها و لکن، خارج سازی سریع از صحنه، انتخاب صحیح تجهیزات انتقال
 مصدوم (بسته به نوع آسیب و شرایط صحنه حادثه)
 انتخاب مرکز درمانی مناسب تروما بر اساس میزان آسیب وارده به مصدوم
 جهت انتقال با هماهنگی اداره ارتباطات و دیسپچ
 انجام مداخلات درمانی بیماران ترومایی و غیر ترومایی (پایدار سازی راه هوایی
 ساده و پیشرفته و مدیریت تهویه بیمار، نیدل توراکوستومی، دکاپرش هموپتو
 موتوراکس، مایع درمانی و مدیریت شوک، مدیریت ICP بالا، ارزیابی مجدد
 و... بر اساس مشورت پزشک اورژانس ۱۱۵ و یا پروتکل های آفلاین ابلاغی
 برای مصدومین و بیماران
 انجام روند صحیح معاینه و شرح حال گیری و درمان اورژانس های
 (کودکان، سالمندان، زنان و زایمان، بیماران کم توان ذهنی و جسمی و
 اوتیسم و ...) با توجه به شرایط جسمی و روحی و روانی بیمار و توجه به

درمانی مراقبتی

عقل و به رفتاری یا بیمار (به ویژه در کودکان و سالمندان و بیماران کم توان ذهنی و جسمی)

انجام مهارت‌های ارتباطی موثر در دریافت اطلاعات تشخیص و درمانی از بیمار و یا همراهان وی و توجه به موارد کلیدی و مهم درمانی و مراقبتی

پیش بیمارستانی در هر گروه

انجام ارزیابی اولیه و ثانویه و ارزیابی مجدد قبل و حین انتقال مربوط به فوریت‌های پزشکی غیر ترومایی

انتقال بیمار طبق تجویز پزشک یا پروتکل‌های آفلاین ابلاغی به مرکز درمانی مناسب

انجام اقدامات درمانی و دارویی بر اساس مشورت پزشک اورژانس ۱۱۵ و یا پروتکل‌های آفلاین ابلاغی برای مصدومین و بیماران در صحنه و حین انتقال تا تحویل به مرکز درمانی

ارزیابی تعداد بیماران و مصدومان و انجام تریاژ مصدومین در صحنه حادثه آشنایی با حوادث CHRENE و زون بندی حوادث آنها

انجام مانیتورینگ قلبی و تفسیر EKG و تشخیص آریتمی‌های خطرناک

انجام عملیات CPR (احیاء قلبی-ریوی پایه و پیشرفته نوزادان، کودکان و بالغین)

انجام طرح ۳۳۷ و ۳۳۴

مدیریت راه هوایی ساده و پیشرفته، آشنایی با تجهیزات و شیوه استفاده از آنها و انجام اینتوباسیون (لوله تراشه) در صورت نیاز و انجام سایر روش‌های پیدار سازی راه هوایی

تشخیص و درمان انواع آریتمی‌ها و انجام اقدامات درمانی (دارو درمانی و سایر مراقبت‌های پیش بیمارستانی)

اقدام به انجام درمان‌های پیش بیمارستانی در زمینه فوریت‌های پزشکی در لحظه رسیدن به بالین بیمار

انجام اقدامات درمانی بالینی پایه و پیشرفته در تمامی فوریت‌های پزشکی با استفاده از تجهیزات روزآمد

دارو درمانی و مایع درمانی مطابق دستور پزشک و یا پروتکل‌های آفلاین پیش بیمارستانی (پروتکل‌های آفلاین دستورالعمل‌های گام به گام بالینی هستند که در شرایط عدم دسترسی به پزشک عملیات از طریق بی سیم و یانلین، کارشناس فوریت‌های پزشکی می‌تواند راساً نسبت به تجویز داروها و انجام مراحل درمانی اقدام نماید).

انجام پروتکل‌های درمانی پیش بیمارستانی به صورت آفلاین برای بیماران و مصدومین در صورت عدم دسترسی به پزشک

انجام مشاوره پزشکی با پزشک معین اورژانس پیش بیمارستانی و تبعیت از دستورات ایشان

انجام ارزیابی اولیه سریع در صحنه‌های دارای مصدومین متعدد و اقدام برابر پروتکل‌های بحران

اقدام برابر قوانین و مقررات حرفه‌ای در یلایا و بحران‌ها و فعال سازی

ICS (Incident commander system، سامانه فرماندهی حادثه)

	<p>انجام درمان صحیح (ارزیابی اولیه، انجام اقدامات لازم برای حفظ حیات، تثبیت و تسهیل بیمار، ارزیابی مجدد) و انتقال در زمان درست</p> <p>انجام مراقبت های پایه و پیشرفته در کلین عقب آمبولاس حین انتقال و تا لحظه تحویل بیمار به مرکز درمانی</p>	
<p>۲۶ و ۲۸ و ۳۸ و ۶۰ و ۷۰ و ۳۷</p>	<p>کمک به کاهش نگرانی بیمار و اطرافیان و رفع عوامل مداخله کننده روحی و روانی در درمان</p> <p>همکاری با سایر اعضای تیم سلامت در صحنه حادثه</p> <p>مشارکت فعال در بحران ها و تبعیت از فرماندهی حادثه</p> <p>مدیریت هیجانات منفی و استرس ناشی از حوادث و بحران ها و مأموریت های سخت</p> <p>جلب همکاری سایر سازمان های امدادی بنا به ضرورت (نیروی انتظامی - پلیس اجتماعی - بهزیستی و ...) و تعامل مناسب با آنها</p> <p>کمک به کاهش نگرانی بیمار و اطرافیان و رفع عوامل مداخله کننده روحی و روانی در درمان</p> <p>ایمن سازی و کنترل محیط به منظور حفظ جان خود، بیمار (مصدوم) و افراد حاضر در صحنه</p> <p>همکاری با سایر اعضای تیم سلامت</p> <p>مشارکت فعال در بحران ها و تبعیت از فرماندهی حادثه مطابق چارتر ICS</p>	<p>حمایتی</p>
<p>۲۱ و ۳۰ و ۳۱ و ۷۰ و ۹۰ و ۱۰۰ و ۳۵ و ۳۶</p>	<p>آموزش مراقبت های دارویی و درمانی پیش بیمارستانی به بیماراران و همراهان به منظور تربیت مناسب و عدم اتلاف وقت در زمان تماس با اورژانس ۱۱۵ و شناخت علائم خطر و ریسک فاکتور ها</p> <p>آموزش به بیمار و اطرافیان در زمینه نحوه مواجهه با موقعیتهای فوری</p> <p>آموزش به بیمار و اطرافیان در زمینه رعایت موازین بهداشتی</p> <p>آموزش به آحاد جامعه در زمینه فوریتها (از طریق شرکت در برنامه های مدارس، برنامه های رادیویی و تلویزیونی)</p> <p>آموزش به دانشجویان در پایگاههای آموزشی فوریت های پزشکی</p>	<p>آموزشی</p>
<p>۲۱ و ۳۰ و ۳۱ و ۷۰ و ۹۰ و ۱۰۰ و ۳۵ و ۳۶</p>	<p>ارائه خدمات مشاوره ای به بیمار و همراهان</p> <p>ارائه خدمات مشاوره ای به بیماراران به ویژه در بیمارهای مزمن</p> <p>ارائه خدمات مشاوره ای به بیمارانی که تماس های متعدد متجر به اعزام با اورژانس دارند</p> <p>ارائه خدمات مشاوره ای به همراهان بیمار</p> <p>ارائه خدمات مشاوره ای به گروههای مختلف عموم مردم در زمینه خدمات فوریت های پزشکی</p>	<p>مشاوره ای</p>
<p>۱۲ و ۷۰ و ۹۰ و ۱۰۰ و ۱۸ و ۲۳ و ۳۵ و ۳۶</p>	<p>شناخت انواع حوادث و بلایا در ایران و جهان</p> <p>انجام ارزیابی میزان آسیب و نیاز پشتیبانی و لجستیک اورژانس در حوادث و بلایا</p> <p>آشنایی با سامانه ICS و فرایند درخواست منابع بیشتر</p> <p>آشنایی با شرح وظایف سایر دستگاههای امدادی و نحوه تعامل با آنها در صحنه حوادث طبعی و CBRNE</p>	<p>مدیریتی</p>

	<p>آشنایی با انواع آمولاسی، نحوه خدمات رسانی و اندیکاسیون های درخواست کد پشتیبانی در حوادث ویژه و پرتلفات برنامه ریزی انجام امور آموزشی و عملیاتی در پایگاههای اورژانس اجرای وظایف محوله منطبق با پست ستادی - عملیاتی مدیریتی برنامه ریزی جهت رشد و توسعه علمی و مهارتی همکاران برنامه‌ریزی آموزشی جهت دانشجویان در پایگاه های آموزشی فوریت های پزشکی</p>	
۲۷	<p>شناسایی نیاز های پژوهشی و به کار گیری نتایج پژوهش ها، کسب دیدگاه پژوهشی و حساسیت به علل اعزام ها در مقاطع زمانی خاص و شناسایی مواردی که جایگاه پژوهشی مطلوب تری دارند. مشارکت یا همکاری با نظام سلامت در انجام پژوهش در زمینه های مرتبط با فوریت های پیش بیمارستانی بررسی و شناخت نیاز های مراقبتی و درمانی و مشاوره ای و - اورژانس پیش بیمارستانی از طریق انجام طرح های پژوهشی همکاری با سایر اعضای تیم سلامت در جهت به کار گیری نتایج پژوهش ها</p>	پژوهشی

ج: مهارت‌های عملی مورد انتظار (Expected Procedural Skills)

جدول مهارت‌ها و محل یادگیری و انجام آنها:

(ES: پایگاه آموزشی فوریت‌های پزشکی، بخش اورژانس، OR: اتاق عمل، SL: مرکز مهارت‌های بالینی، LB: لیبر: اتاق زایمان)

ردج	مرفصل	اقدامات	حداقل تعداد موارد انجام جهت یادگیری				محل انجام	بهترین محل انجام
			مشاهده	کمک در انجام	انجام مستقل	کل دفعات		
۱	تجزیه و آینه‌ی صحنه	مدیریت صحنه EMS (ایمنی صحنه، ارزیابی نیاز به حضور نیروهای پشتیبانی و سایر نیروهای امدادی)	۱۵	۱۵	۲۰	۵۰	ES	ES
۲		رعایت BSI و PPE و ...	۱۵	۱۵	۲۰	۵۰	ES	ES
۳		ترباژ در صحنه	۲	۲	۲	۶	ES	ES
۴	فرایند عملیات و اطلاعات فنی	چک کردن فنی آمبولانس	۲۰	۲۰	۲۰	۶۰	ES	ES
۵		چک کردن پزشکی آمبولانس (تجهیزات، دارو طبق آخرین دستورالعمل ابلاغی سازمان اورژانس کشور)	۲۰	۲۰	۲۰	۶۰	ES	ES
۶		چک کردن فنی و پزشکی پایگاه	۲۰	۲۰	۲۰	۶۰	ES	ES
۷		انجام صحیح تغییر و تحول شیفت	۲۰	۲۰	۲۰	۶۰	ES	ES
۸		رعایت اصول فرایند عملیات (تغییر و تحول شیفت - رعایت موارد اداری و قانونی - موارد قانونی فرم PCR)	۲۰	۲۰	۲۰	۶۰	ES	ES
۹		ثبت داده در عملیات	۱۰	۱۰	۱۰	۳۰	ES	ES
۱۰		گزارش دقیق به پزشک (علائم حیاتی) مشاهدات صحنه، CC، PMH, SAMPLE از زبان بیمار یا همراه	۱۰	۱۰	۱۰	۳۰	ES	ES
۱۱		مدیریت محل فرود بالگرد	۲	۲	۲	۶	ES, ED	ES, ED
۱۲		دادن وضعیت مناسب به بیمار حین انتقال	۲۰	۲۰	۲۰	۶۰	هفته بخش‌ها ED, ES	ES, ED

ردیف	مرفصل	اقدامات	حداقل تعداد موارد انجام جهت یادگیری				محل انجام	بهترین محل انجام
			مشاهده	کمک در انجام	انجام مستقل	کل دفعات		
		انتقال بیمار به بخش / تحویل بیمار	۲۰	۲۰	۲۰	۶۰	ED, ES, کت لب و سی تی اسکن	بیمارستان، ES
		آموزش های لازم به بیماران و همراهان	۱۰	۱۰	۱۰	۳۰	ES, ED	ES, ED
۱۵	ارزیابی بیمار	ارزیابی اولیه بیماران	۲۰	۲۰	۲۰	۶۰	همه بخش ها	ES, ED
۱۶		شرح حال گیری متمرکز کامل	۲۰	۲۰	۲۰	۶۰	همه بخش ها	ES, ED
۱۷		گرفتن کامل علائم حیاتی	۲۰	۲۰	۲۰	۶۰	ES, ED	ES
۱۸		ارزیابی مداوم بیماران حین انتقال (انجام اجزای ارزیابی مجدد)	۱۰	۱۰	۱۰	۳۰	ES	ES
۱۹	جابجایی بیمار	جابجایی با اسکوپ	۵	۵	۵	۱۵	ES	ES
۲۰		جابجایی با chair stretcher	۴	۴	۴	۱۲	ES	ES
۲۱	مدیریت بیمار ترومایی	بستن کتار گرنی	۱۰	۱۰	۱۰	۳۰	ED, ES	ES
۲۲		فیکس کردن اندام	۱۰	۱۰	۱۰	۳۰	ED, ES	ES
۲۳		درآوردن کلاه موتور سوار	۱۰	۱۰	۱۰	۳۰	ES, SL	ES
۲۴		لاگ رول و بکارگیری لانگ بک برد	۱۰	۱۰	۱۰	۳۰	ED, ES	ES, ED
۲۵		استفاده از هد ایموپالایزر	۱۰	۱۰	۱۰	۳۰	ED, ES	ES
۲۶		بستن KED	۴	۴	۴	۱۲	ES	ES
۲۷		پانسمان بیمار	۶	۶	۶	۲۲	ED, ES, ICU	ES, ED
۲۸		بخیه زدن	۶	۴	۴	۱۴	ED	ED
۲۹	مدیریت راه هوایی پایه	Rapid track	۱	۲	۰	۳	همه بویژه	ED, ES, OR
۳۰		مانور راه هوایی مصدوم ترومایی	۵	۵	۵	۱۵	همه بویژه ED, ES, OR	ES, ED
۳۱		مانور راه هوایی غیر ترومایی	۱۰	۱۰	۱۰	۳۰	همه بویژه ED, ES, OR	ES, ED
۳۲		اکسیژن درمانی	۲۰	۲۰	۲۰	۶۰	همه بخش ها	ED, ES

ردیف	شرح فصل	خدمات	مداخل تعداد موارد انجام جهت یادگیری				محل انجام	بهترین محل انجام
			مشاهده	کنک در انجام	انجام مستقل	کل دفعات		
		کارگذاری اپروی دهانی	۶	۶	۶	۱۸	همه بویژه ED,ES,OR	ED,OR
		کارگذاری اپروی نازال	۲	۲	۲	۶	همه بویژه ED,ES,OR	OR
		مانور خارج سازی جسم خارجی راه هوایی	۱۰	۱۰	۱۰	۲۰	ED,ES, SL	ES
۳۶	مدیریت راه هوایی پیشرفته	کارگذاری LMA	۵	۵	۵	۱۵	همه بویژه ED,ES,OR	OR,ES
۳۷		ایستوباسیون بیمار	۱۰	۱۰	۵	۱۵	همه بویژه ED,OR	OR
۳۸		ویدیولارنگوسکوپ	۴	۴	۲	۸	ED,OR	OR
۳۹		ترانکوستومی سوزنی	۴	۴	۴	۱۲	همه	ED,SL
۴۰	مدیریت قلبی	تجویز دارو یا نیولاپز	۴	۴	۴	۱۲	همه بویژه ED,ES,OR	ED
۴۱		ماسک گیری BMV	۱۰	۱۰	۱۰	۳۰	همه بویژه ED,OR,ES	ED,OR
۴۲		نیدل توراکوستومی	۴	۴	۴	۱۲	ED,ES, SL	ES, SL
۴۳		ست کردن ونتیلاتور	۱۰	۱۰	۵	۲۵	همه بویژه ICU,ED,OR	ICU
۴۴	فشارسنجی	فشارسنجی قفسه سینه در احیا	۱۰	۱۰	۵	۲۵	همه بویژه ED,ES,OR	ED,ES
۴۵		توزیع دارو در احیا	۱۰	۱۰	۱۰	۳۰	ED,ES	ES
۴۶		مانیتورینگ حین انتقال	۱۰	۱۰	۱۰	۳۰	ED,ES	ES
۴۷		به کار گیری AED	۱۰	۱۰	۱۰	۳۰	ED,ES	ES
۴۸		یکار گیری دفیبریلاتور	۱۰	۱۰	۵	۲۵	ED,ES, ICU	ES
۴۹		لقای شوک دستی سینکرونیزه	۵	۵	۲	۲۲	ED,ES, ICU	ED
۵۰		گرفتن نوار قلب کامل	۱۰	۱۰	۱۰	۳۰	ED,ES	ED
۵۱		رهبری احیای پیشرفته	۱۰	۱۰	۲	۲۲	ED,ES, ICU,CCU	ED,ES
۵۲		احیای نوزاد	۵	۵	۲	۸	ED,ES, NICU	NICU

OR	OR	۲	۰	۰	۲	مزارین	۵۳
LB	ES و LB	۷	۰	۲	۳	مدیریت زایمان طبیعی	۵۴
LB	ES و LB	۸	۲	۲	۴	مراقبت از نوزاد تازه متولد شده	۵۵
ES	ED,ES	۶۰	۲۰	۲۰	۲۰	تزریق سرم	۵۶
ED	ED,ES	۱۲	۲	۲	۲	تزریق زیر جلدی	۵۷
ES	ED,ES	۶۰	۲۰	۲۰	۲۰	تزریق وریدی	۵۸
ES	ED,ES	۳۰	۱۰	۱۰	۲۰	تزریق عضلانی	۵۹
ED,ES,SL	ED,ES, SL	۹	۲	۲	۲	تزریق داخل استخوان	۶۰
ES	ED,ES	۲۰	۴	۶	۱۰	کنترل خونریزی شدید	۶۱
ES,ED	همه بویژه ED,ES	۳۰	۱۰	۱۰	۱۰	معاینه بیمار ترومایی	۶۲
ES,ED	همه بخش‌ها	۳۰	۱۰	۱۰	۱۰	معاینه متمرکز بیمار غیر ترومایی	۶۳
ES,ED	همه بخش‌ها	۱۵	۵	۵	۵	معاینه نورولوژی	۶۴
ES,ED	همه بخش‌ها	۹	۲	۲	۲	مدیریت بیمار دچار کاهش	۶۵
ES	ED,ES	۱۲	۲	۲	۲	مدیریت بیمار رولنرشنکی	۶۶
ES	ED,ES	۲	۱	۱	۱	مدیریت تهدید به خودکشی	۶۷
ES	ED,ES	۱۵	۵	۵	۵	مدیریت مسمومیت با ایپوم، الکل، روان گردان‌ها و ...	۶۸
ES,ED	ED,ES	۱۲	۲	۵	۵	مدیریت بیمار سگته قلبی	۶۹
ES,ED	ED,ES	۱۵	۵	۵	۵	مدیریت بیمار سگته مغزی	۷۰
ED,ES	ED,ES	۱۲	۴	۴	۴	مدیریت بیمار دچار تشنج	۷۱
ES ED,ICU	ES ED,ICU,	۳۰	۱۰	۱۰	۱۰	مدیریت درد	۷۲

راهنمای موارد مهارت‌ها در ریف‌های ۳ و ۱۷ مشخص شده‌اند به شرح ذیل می‌باشد:

* این راهنما به منظور آگاه‌سازی اساتید و مدرسین و همچنین دانشجویان در خصوص جزئیات آموزشی سرفصل فرایند عملیات و اطلاعات فنی و اقدامات مربوط به چک کردن فنس آمبولاتس است. موضوعات آگانه اشاره شده در جدول زیر در این سرفصل توسط اساتید آموزش داده شده و دانشجو نسبت به انجام صحیح و درست آن با تمرین در حضور مربی به مهارت کافی دست می‌یابد.

۱. آگاهی از اندازه رینگ و لاستیک‌ها و بازدید وضعیت آنها	۲. آگاهی از میزان فشار باد لاستیک‌های جلو و عقب
۳. بررسی میزان کشش موتور	۴. آشنایی با محل قرار گیری باتری
۵. آشنایی با محل قرار گیری فیوزها و عملکرد آنها	۶. آشنایی با کنترل میزان سطح مایعات خنک کننده
۷. آشنایی با سیستم پیشرانه بوگانه آب خنک	۸. آشنایی از محل رادیاتور و چک آن

* این راهنما به منظور آگاه‌سازی اساتید و مدرسین و همچنین دانشجویان در خصوص جزئیات آموزشی سرفصل ارزیابی بیمار و اقدامات مربوط به آن در حوزه گرفتن کامل علائم حیاتی تدوین شده است. موضوعات ۷ گانه مندرج در جدول زیر که طبق آخرین منابع علمی روز دنیا در برگزیده عناوین علائم حیاتی می‌باشند و اندازه‌گیری آنها جزء اولین اقدامات در ارزیابی اولیه بیمار می‌باشد. توسط اساتید به دانشجویان آموخته شده و دانشجو نسبت به چک کردن علائم حیاتی و روش‌های استاندارد آن

مطابق سرفصل‌های ارائه شده، در حضور مربی تکرار و تمرین نموده و به مهارت کافی دست می‌یابد.

۱-تعداد و کیفیت تنفس	۲-تعداد و کیفیت نبض	۳-فشار خون دو اندام	۴-دمای بدن	۵-سطح هوشیاری	۶-نمره درد	۷-گلوکومتری
----------------------	---------------------	---------------------	------------	---------------	------------	-------------

راهنمها و عرصه های آموزشی:

این برنامه بر راهنمهای زیر استوار است:

آموزش مبتنی بر وظایف حرفه‌ای (Task based Education)

با توجه به شرح وظایف کارکنان عملیاتی فوریت‌های پزشکی به عنوان دانش‌آموختگان این رشته و حیطه خدمت ایشان در حوزه اورژانس پیش بیمارستانی و توجه ویژه به این موضوع که این افراد به عنوان خط مقدم درمان از اولین کارکنان دستگاه سلامت کشور هستند که بر بالین بیماران و مصدومان حاضر می‌شوند. آموزش‌های نظری و مهارتی بر پایه اقدامات حیاتی در اولین لحظات بروز حادثه برنامه‌ریزی شده است. منابع معتبر علمی این رشته با رویکردهای مشابه ولی اختصاصی در حوزه پیش بیمارستانی تدوین شده و اقدامات درمانی این دانش‌آموختگان به نحوی تدوین شده است که شرایط خارج بیمارستان و عدم دسترسی به تجهیزات پیشرفته درمانی و همکاران کادر درمانی خبره به عنوان پشتیبان در آن لحاظ شده باشد.

در طول دوره آموزشی، دانش‌آموختگان ضمن آشنایی با تناسی انواع بیماری‌ها و اورژانس‌های شایع، پروتکل‌های درمانی پیش بیمارستانی آن را فرا می‌گیرند. همچنین سایر توانمندیهای فردی و اجتماعی مورد نیاز در این دانش‌آموختگان در سرفصل دروس گنجانده شده است.

Problem Based Learning

راهنم آموزشی مبتنی بر مشکل

در این روش آموزشی، دانشجویان با یک مساله یا سناریو مواجه می‌شوند که خود باید در مورد آن تحقیق و دانش مورد نیاز برای حل آن مساله را به دست آورند. در این روش، دانشجویان با مواجهه با سناریو، برای خودشان اهدافی در نظر می‌گیرند و در یک مرحله به صورت مستقل و خودمختار در مورد آن مطالعه می‌کنند. سپس در گروههایی قرار می‌گیرند و در آن گروه به بحث و تبادل نظر می‌پردازند و در نتیجه آن، دانشی را که در مورد موضوع مورد نظر تاکنون کسب کرده‌اند، را اصلاح کرده، گسترش می‌دهند و عمق می‌بخشند. بنابراین روش PBL، فی نفسه یک روش برای حل مساله نیست، بلکه در این روش سناریوهایی متناسب با نیازهای آموزشی دانشجویان طرح می‌شوند و دانشجو، به صورت خود محور به ساخت دانش مورد نیاز در آن موضوع می‌پردازد. به این ترتیب ضمن یادگیری موضوع، مهارتهای حل مساله وی هم گسترش

می‌یابد. علاوه بر مهارت‌های حل مساله، مهارت‌های کار تیمی، مهارت‌های ارتباطی، تبادل اطلاعات و احترام به دیگران را هم فرا می‌گیرد و در ضمن مسئولیت‌پذیری را هم بر عهده می‌گیرد.

راهبرد آموزش جامعه نگر:

به آموزش پزشکی که خارج از سطوح سوم یا دوم ارائه خدمات که در بیمارستان پایه گذاری شده است اشاره نموده و با آموزش مبتنی بر نیازهای جامعه، آگاهی از نیازهای بیماران و ارتقا عملکرد پزشکی بطور کلی افزایش پیدا خواهد کرد. با جلب مشارکت افراد کلیدی و موثری که در مدیریت آموزشی نقش دارند و تجارب متفاوتی را دارا می‌باشند به نحوی که گستردگی تجارب آنها باعث مشخص شدن نقاط قوت و ضعف همچنین فرصت‌ها و تهدیدها و تجزیه و تحلیل سیستماتیک برنامه‌ها و اهداف آموزشی (درونداد، فرایند و برونداد) گردیده و بهبود کیفیت آموزش از نتایج آن می‌باشد.

راهبرد آموزش دانشجو و استاد محور:

تلفیق راهبرد های گوناگون آموزشی از جمله راهبرد دانشجو و استاد محور بی شک در ارتقای سطح کیفی آموزش‌های نظری و مهارتی نقشی بی‌بدیل دارد. با توجه به مفاهیم آموزشی این رشته که اغلب متغیر به کسب مهارتی در فیلدهای ارزیابی و درمان بیماران و مصدومان می‌شود، این راهبرد بسیار موثر و اثر بخش می‌باشد.

روش‌ها و فنون آموزشی:

گروه‌های آموزشی ملزم به استفاده از موارد زیر می‌باشند:

در این دوره، عمدتاً از روش‌ها و فنون آموزشی زیر بهره گرفته خواهد شد:

- انواع کنفرانس‌های داخل بخشی، بین بخشی، بیمارستانی، پیش بیمارستانی، بین رشته‌ای، بین دانشگاهی و سمینار
- بحث در گروه‌های کوچک، کارگاه‌های آموزشی، ژورنال کلاب و کتاب خوانی، case presentation
- گزارش صبحگاهی، راندهای کاری و آموزشی، آموزش سرپایی
- آموزش در اتاق عمل، اتاق CPR، دیسپچ مراکز اورژانس، EOC و MCMC، پایگاه آموزشی عملیات زمینی، پایگاه اورژانس هوایی، مرکز مهارت‌های بالینی دانشگاه و آزمایشگاه‌ها
- آموزش‌های کارگاهی استاندارد شده از طرف معاونت آموزش اورژانس کشور، آموزش‌های ستاریو محور، آموزش‌های شبیه سازی شده بویژه برای مبحث رانندگی تدافعی
- استفاده از تکنیک‌های آموزشی در شرایط شبیه سازی با حوادث و فوریت‌های پزشکی واقعی و آموزش از راه دور بر پایه امکانات
- مشارکت در آموزش رتبه‌های پایین‌تر سازمانی
- self education, self study
- روش و فنون دیگر آموزشی بر حسب نیاز و اهداف آموزشی
- برگزاری کارگاه‌های مهارتی و آموزش‌های بالینی به روش OSCE
- آموزش‌های بالینی در شرایط شبیه سازی شده در حوزه تریاژ تلفنی و هدایت عملیات و اقدامات درمانی بالینی پیش بیمارستانی

توجه: تمامی دروس پایه و تخصصی باید به صورت حضوری ارائه گردد.

انتظارات اخلاقی:

مقررات اخلاقی دوره آموزشی:

انتظار می‌رود دانشجویان:

- منشور حقوقی بیماران را دقیقاً رعایت نمایند. (ضمیمه ۱)
- مقررات مرتبط با حفاظت و ایمنی (Safety) بیماران، کارکنان و محیط کار را دقیقاً رعایت نمایند. (این مقررات توسط گروه آموزشی مربوطه بازنگری می‌شود)
- مقررات مرتبط با Dress Code و آیین نامه پوشش اورژانس پیش بیمارستانی را رعایت نمایند. (ضمیمه ۲)
- موارد حقوقی و قانونی در برخورد با حوادث جرحی و عمدی و مواردی نظیر RAP و کودک آزاری و موارد مشابه را بدانند و رعایت نموده و مستند سازی لازم را انجام دهند.
- به بیماران، دانشجویان، همراهان بیماران، استادان، کارکنان، هم دوره‌ها و قراگیران و اعضای کادر درمان احترام بگذارند و در ایجاد فضایی صمیمی جهت ارائه خدمات بهتر مشارکت نمایند.
- در نقدها (برنامه‌ها و عملکردها) انصاف و نکات اخلاقی را رعایت نمایند.
- اخلاق در پژوهش را در پژوهش‌ها رعایت نمایند.
- اصول حرفه‌ای گرامی (Professionalism) را رعایت نمایند، موارد زیر مورد تأکید است:
- از منابع و تجهیزاتی که تحت هر شرایطی یا آن کار می‌کنند (بویژه آمبولانس و تجهیزات آن)، محافظت نمایند.
- در نقد برنامه‌ها، ملاحظات اخلاق اجتماعی و حرفه‌ای را رعایت کنند.
- در انجام پژوهش‌های مربوط به رشته، نکات اخلاق پژوهش را رعایت نمایند.
- گروه آموزشی مربوطه نظارت بر رعایت موارد فوق را برعهده دارد.
- ارزیابی فراگیر:
- الف- روش ارزیابی: دانشجویان با روش‌های زیر ارزیابی خواهند شد.

کتابی ■ شفاهی ■ آزمون تعاملی رایانه‌ای ■ آزمون ۲۶۰ درجه ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارها (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

تذکره: پس از اتمام کارآموزی در عرصه جهت فراغت از تحصیل موفقیت در آزمون صلاحیت بالینی نهایی ضروری می‌باشد. چنانچه دانشجویی در آزمون مردود شود، طبق نظر مدیر گروه مجدداً به میزان لازم کارآموزی در عرصه انجام داده و سپس در آزمون مجدد شرکت می‌نماید.

فصل دوم
حداقل نیازهای برنامه آموزشی
رشته فوریتهای پزشکی پیش بیمارستانی
در مقطع کارشناسی پیوسته

اعضای هیات علمی مورد نیاز:

اعضاء هیات علمی ثابت و تمام وقت مطابق ضوابط شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی با مدارک ذیل:

- متخصص طب اورژانس

- متخصص بیهوشی

- دکتری تخصصی (PhD) رشته پرستاری با سابقه خدمت در EMS و دکتری تخصصی PhD رشته سلامت در بلایا یا

پایه یکی از رشته های (فوریت های پزشکی - پرستاری - هوشبری)

- کارشناسی ارشد پرستاری با سابقه خدمت در EMS

- کارشناسی ارشد هوشبری

حداقل نیمی از اساتید و مربیان هیات علمی و حق التدریس باید سابقه خدمت در اورژانس پیش بیمارستانی را داشته باشند.

ب- گروه های آموزشی مورد نیاز پشتیبان:

تخصصی طب اورژانس

تخصصی زنان

تخصصی بیهوشی

سامانی

هوشبری

پرستاری (اورژانس، داخلی، جراحی، ویژه، کودکان، روان پرستاری و سالمندان)

بهداشت

علوم پایه

سلامت در بلایا

روانپزشکی

مشاوره و روانشناسی بالینی

روانشناسی سلامت

کارکنان آموزش دیده مورد نیاز:

وجود ۱ نفر با حداقل مدرک کارشناسی فوریت های پزشکی برای اداره مرکز مهارت های بالینی دانشکده (با تسلط علمی و

عملی به کارکرد تجهیزات پیش بیمارستانی و مانکن های آموزشی) و هماهنگی معرفی دانشجویان در درس کارآموزی

و کارآموزی در عرصه به مراکز اورژانس جهت حضور در پایگاه آموزشی

تعداد حداقل ۲ نفر کارشناس آشنا به امور دفتری جهت رسیدگی به امور انتخاب واحد و امور دفتری، کتابخانه و آزمونها

تعداد ۱ نفر کارشناس فوریت های پزشکی جهت اداره کارگاه های آموزشی و مرکز مهارت های بالینی

تعداد ۱ نفر کارشناس خبره در زمینه دروس علوم پایه و آزمایشگاهها

فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز:

○ کلاس های درس مجهز به ویدئو پروژکتور، تخته هوشمند الکترونیکی، سانیتور جهت نمایش فیلم و کامپیوتر

○ مرکز آموزش الکترونیک و اتاق رایانه

○ سالن کنفرانس یا سیزگرد برای آموزش های چهره به چهره

○ بایگانی آموزشی (فیزیکی و الکترونیک)

○ پایگاه آموزشی استاندارد مطابق آئین نامه ابلاغی سازمان اورژانس کشور

- اینترنت با سرعت کافی
- کتابخانه با فهرست کاملی از کتاب های تخصصی اورژانس پیش بیمارستانی (انگلیسی و فارسی) و ebook های رشته
- فوریت های پزشکی
- اتاق اساتید
- وب سایت آموزشی اختصاصی فوریت های پزشکی
- فضای مناسب جهت آموزش رانندگی ایمن با آمبولانس و (سیمولاتور رانندگی)
- فضای مناسب جهت آموزش های تریاژ در صحنه حادثه و مدیریت بیماران ترومایی در حوادث ترافیکی
- آمبولانس آموزشی در فضای باز دانشکده
- شبیه ساز رانندگی ترافعی (در دانشکده یا به صورت توافق نامه با موسسات دانش بنیان در این حوزه)

فضاها و عرصه های اختصاصی مورد نیاز:

- بیمارستان های آموزشی با ورودی حداقل ۳۰ هزار بیمار در سال با بخش اورژانس فعال در حوزه داخلی و تروما، اتاق زایمان، اتاق عمل فعال جنرال، زنان، بخش های ویژه ICU, NICU, PICU, CCU و نورولوژی و روانپزشکی
- مرکز مهارت های بالینی با تجهیزات کامل و فضای مناسب جهت آزمون های OSCE (حداقل ۵ ایستگاه) مجهز به سیستم صوتی و تصویری، آلام و سیستم های کامپیوتری
- پایگاه آموزشی عملیاتی فوریت های پزشکی مجهز، از نظر تجهیزات، نیروی انسانی و فرایندها برابر با شرایط تعیین شده در آئین نامه ابلاغی سازمان اورژانس کشور
- آزمایشگاه میکروب شناسی مجهز و استاندارد
- آزمایشگاه انگل شناسی مجهز و استاندارد
- آزمایشگاه فیزیولوژی مجهز و استاندارد
- آمبولانس آموزشی با تجهیزات کامل منطبق با دستورالعمل دارو و تجهیزات سازمان اورژانس کشور
- سیمولاتور رانندگی با آمبولانس
- پایگاه پیش بیمارستانی اورژانس هوایی جهت آموزش AMT و نیز LZO و HLO
- سامانه های آموزشی آنلاین، LMS و پلتفرم های آموزشی ترکیبی

جمعیت‌ها با نمونه‌های مورد نیاز:

جمعیت‌های مورد نیاز جهت مقطع کارشناسی پیوسته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی شامل تعداد مأموریت‌های پایگاه آموزشی و بیماران و مددجویان اورژانس پیش بیمارستانی است به نحوی که موارد اعلام شده در لاگ بوک جهت مشاهده، مشارکت و اقدام مستقل تکمیل گردد:

وجود حداقل ۹ پایگاه فعال در حوزه استحفاظی اورژانس پیش بیمارستانی تحت پوشش (از مجموع پایگاه‌ها، دانشگاه بایستی ۵ پایگاه شهری اورژانس پیش بیمارستانی داشته باشد)

وجود حداقل ۱ پایگاه آموزشی به ازای هر ۱۰ نفر دانشجو متوسط پذیرش سال‌های تحصیلی (به عنوان مثال در صورت پذیرش ۲۰ دانشجو در هر سال تحصیلی، دو پایگاه آموزشی)

تعداد مأموریت‌های پایگاه آموزشی در هر نوبت کاری صبح و عصر نباید کمتر از ۵ مأموریت باشد

دسترسی به بیمارستان آموزشی با حداقل ۱۲۰ هزار نفر ورودی در سال (دارای بخش‌های اورژانس، ویژه، اتاق عمل، قلب، تروما، نورولوژی، زنان و زایمان و اطفال و نوزادان)

تجهیزات اختصاصی عمده مورد نیاز:

ردیف	لیست استاندارد تجهیزات	تعداد
۱	مولاز راه هوایی و اینتوباسیون بالغین	۲ عدد
۲	مولاز راه هوایی و اینتوباسیون اطفال	۲ عدد
۳	مولاز راه هوایی و اینتوباسیون نوزادان	۲ عدد
۴	مولاز احیای قلبی - ریوی پایه بالغین	۱ عدد
۵	مولاز احیای قلبی - ریوی پایه اطفال	۱ عدد
۶	مولاز احیای قلبی - ریوی پایه نوزادان	۱ عدد
۷	مولاز احیای قلبی - ریوی پیشرفته بالغین	۱ عدد
۸	مولاز احیای قلبی - ریوی پیشرفته اطفال	۱ عدد
۹	مولاز رگ‌گیری	۱ عدد
۱۰	مولاز سونداز آفا	۱ عدد
۱۱	مولاز سونداز خانم	۱ عدد
۱۲	مولاز پرستاری (بدن کامل انسان)	۲ عدد
۱۳	مولاز تعبیه لوله معده	۲ عدد
۱۴	مولاز تزریق عضلانی باتک	۱ عدد
۱۵	ست لارنگوسکوپی مبلر	۲ عدد
۱۶	ست لارنگوسکوپی مکی‌ناش	۳ عدد
۱۷	لوله تراشه کاف دار در سایزهای مختلف (اطفال و بالغین)	از هر سایز ۱۰ عدد
۱۸	لوله تراشه بدون کاف در سایزهای مختلف	از هر سایز ۱۰ عدد
۱۹	Oropharyngeal Air way در سایزهای مختلف	از هر سایز ۱۰ عدد
۲۰	Nasopharyngeal Air way در سایزهای مختلف	از هر سایز ۱۰ عدد
۲۱	آمبویگ انتقال و بالغین (Bag Valve)	از هر سایز ۱۰ عدد
۲۲	ماسک صورتی در سایزهای مختلف (اطفال و بالغین)	از هر سایز ۱۰ عدد
۲۳	LMA در سایزهای مختلف	از هر سایز ۱۰ عدد
۲۵	تجهیزات کامل رگ‌گیری و تزریقات (آنژیوپکت و سرنگ)	از هر سایز ۷۰ عدد
۲۶	مولاز تروما	یک عدد
۲۷	مولاز مهارت جراحی برای نیدل دکامپرشن قفسه سینه	۱ عدد
۲۸	دستگاه مانیتورینگ قلبی و پالس اکسی متری	۲ عدد

۲۹	توالی احیا	۲ عدد
۳۰	سوند قواری در سایز های مختلف و بوردینگ	از هر سایز ۲۰ عدد
۳۱	لوله معده در سایز های مختلف	از هر سایز ۲۰ عدد
۳۲	وسایل بی حرکت سازی تمام (آتل آماده اندام ها)	از هر سایز ۱۰ عدد
۳۳	جامیگ کامل اورژانس	۲ عدد
۳۴	تخته پشتی بلند long back board	۲ عدد
۳۵	KED (Kendrick Extraction Device)	۲ عدد
۳۶	کلار گردنی فیلا بلگیا / میامی	از هر سایز ۲ عدد
۳۷	بند عنکبوتی	۱۰ عدد
۳۸	Hare traction	۲ عدد تک قطبی / ۲
۳۹	ایموبلایزر	۲ جفت
۴۰	کلاه کاسکت (موتور)	از هر سایز ۱ عدد
۴۱	Pelvic Binder	۱۰ عدد
۴۲	AED	۲ عدد
۴۳	دستگاه شوک قلبی (Zoll)	۲ عدد
۴۴	مولای زایمان	۱ عدد
۴۵	ست جراحی برای بخیه زدن	۵ ست
۴۶	تخ سوچور تایلون / سیلک	از هر نوع ۲ عدد
۴۷	تورنیکه تمام	۲ عدد
۴۸	ویتیلاتور پورتایل آمبولاتی	۱ عدد
۴۹	ساکشن پورتاین آمبولاتی	۱ عدد
۵۰	شیمیه سناز رلندگی یا آمبولانس	۱ عدد
۵۱	شیمیه سناز ریتم های قلبی	۱ عدد
۵۲	شیمیه سناز سامانه اداره ارتباطات (تریاژ تلفنی)	۱ عدد
۵۳	شیمیه سناز سامانه اداره ارتباطات (هدایت و راهبری عملیات)	۱ عدد
۵۴	شیمیه سناز سامانه اداره ارتباطات (پزشک عملیات)	۱ عدد
۵۵	وسایل تستشو و پانسمان زخم (گاز و باند نخی ، و بیبریل و باند کشی)	از هر مدل ۱۰۰ عدد
۵۶	وسایل حفاظت فردی (گان ، دستکش لاتکس ، عینک ، شیلد صورت ، ماسک جراحی ، ماسک N95)	از هر کدام ۱۰۰ عدد
۵۷	ماسک ضد گاز	
۵۷	کتاب فوریت های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی ۲ جلدی (آخرین ویرایش)	۲ نسخه
۵۸	کتاب درمانهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی (آخرین ویرایش)	۲ نسخه
۵۹	کتاب مدیریت و درمان تروما در اورژانس پیش بیمارستانی ۲ جلدی (آخرین ویرایش)	۲ نسخه
۶۰	کتاب احیای قلبی - ریوی پایه AHA 2020 یا مروری بر ACLS (آخرین ویرایش)	۲ نسخه
۶۱	کتاب فرایند های عملیاتی اورژانس پیش بیمارستانی ۱۰ جلد (آخرین ویرایش)	۲ نسخه
۶۲	درسنامه بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان بیمار در اورژانس پیش	۲ نسخه
۶۳	استاندارد های اداره ارتباطات ، هماهنگی و پایش عملیات (آخرین ویرایش)	۲ نسخه
۶۴	مدیریت پیشرفته بیماران مشکوک در اورژانس پیش بیمارستانی ارتین طب (آخرین ویرایش)	۲ نسخه

- آمبولانس آموزشی مجهز به تجهیزات پیش بیمارستانی

- تجهیزات آزمایشگاهی

- پایگاه آموزشی مجهز

فصل سوم
مشخصات دوره و دروس
برنامه آموزشی رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی
در مقطع کارشناسی پیوسته

مشخصات دوره:

۱- نام دوره:

فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی Prehospital Emergency Care

۲- طول دوره و ساختار آن:

طول دوره و نظام آموزشی آن مطابق آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی است.

۳- تعداد کل واحد های درسی:

واحد	درس
۲۲	درس عمومی
۶	درس پایه
۶۵	تخصصی
۱۸	کارآموزی
۱۷	کارآموزی در عرصه
۱۳۰ واحد	جمع کل واحد ها

جدول الف) دروس عمومی برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت		پیش نیاز یا همزمان
			نظری	عملی	
۱	دو درس از دروس مبانی نظری اسلام*	۴	۶۸	-	-
۲	یک درس از دروس اخلاق اسلامی*	۲	۳۴	-	-
۳	یک درس از دروس انقلاب اسلامی*	۲	۳۴	-	-
۴	یک درس از دروس تاریخ و تمدن اسلامی*	۲	۳۴	-	-
۵	یک درس از دروس آشنایی با منابع اسلامی*	۲	۳۴	-	-
۶	ادبیات فارسی	۲	۳۴	-	-
۷	زبان انگلیسی عمومی	۲	۳۴	-	-
۸	تربیت بدنی (۱)	۱	-	۳۴	-
۹	تربیت بدنی (۲)	۱	-	۳۴	تربیت بدنی ۱
۱۰	دانش خانواده و جمعیت	۲	۳۴	-	-
۱۱	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و ایران	۲	۳۴	-	-
۱۲	علوم و معارف دفاع مقدس و مقاومت	۲	۳۴	-	-
		۲۴	جمع		

* گذراندن این دروس مطابق عناوین دروس عمومی معارف اسلامی مصوب جلسه ۵۴۲ مورخ ۸۳/۴/۲۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی (جدول زیر) است.

گرایش	نام درس	تعداد واحد	ساعت		ملاحظات
			نظری	عملی	
۱- مبانی نظری اسلام	اندیشه اسلامی (امید و معاد)	۲	۳۴	-	۳۴
	اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۲	۳۴	-	۳۴
	انسان در اسلام	۲	۳۴	-	۳۴
	حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۲	۳۴	-	۳۴
۲- اخلاق اسلامی	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۲	۳۴	-	۳۴
	اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	۲	۳۴	-	۳۴
	آیین زندگی (اخلاق کاربردی)	۲	۳۴	-	۳۴
	عرفان عملی اسلام	۲	۳۴	-	۳۴
۳- انقلاب اسلامی	انقلاب اسلامی ایران	۲	۳۴	-	۳۴
	آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲	۳۴	-	۳۴
	اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)	۲	۳۴	-	۳۴
۴- تاریخ و تمدن اسلامی	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲	۳۴	-	۳۴
	تاریخ امامت	۲	۳۴	-	۳۴
۵- آشنایی با منابع اسلامی	تفسیر موضوعی قرآن	۲	۳۴	-	۳۴
	تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۲	۳۴	-	۳۴

جدول ب: دروس پایه برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی				تعداد ساعات درسی				پیش نیاز با همزمان
		جمع	نظری	عملی	کارگاهی	نظری	عملی	کارگاهی	جمع	
۰۱	آناتومی	۳	۱/۵	۰/۵	-	۲۶	۱۷	-	۴۳	-
۰۲	فیزیولوژی	۳	۱/۵	۰/۵	-	۲۶	۱۷	-	۴۳	-
۰۳	باکتری شناسی، انگل شناسی و ویروس شناسی	۳	۱/۵	۰/۵	-	۲۶	۱۷	-	۴۳	-
جمع										

جدول ج: دروس تخصصی برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی				تعداد ساعات درسی				پیش نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	کارگاهی	جمع	نظری	عملی	کارگاهی	
۰۲	مهارت‌های عملی در مراقبت‌های اورژانس پیش بیمارستانی	۳	۲	۱	-	۳۲	۳۲	۰	۶۸	کدهای ۰۱-۰۲
۰۵	فناوری اطلاعات در فوریت‌های پزشکی	۱	۰/۵	۰/۵	-	۹	۹	۰	۲۶	-
۰۶	آشنایی با سازمان‌های امدادی	۱	۰/۵	۰/۵	-	۹	۹	۰	۲۶	-
۰۷	فرآیند عملیات و اطلاعات فنی	۳	۱/۵	۱	۰/۵ واحد کارگاه قطعه شناسی و تعمیر و نگهداری آمبولانس و رانندگی ایمن	۳۲	۲۶	۲۶	۲۶	-
۰۸	بهداشت عمومی	۱/۵	۱/۵	-	-	۲۶	۲۶	-	۲۶	-
۰۹	داروشناسی عمومی	۲	۲	-	-	۳۲	۳۲	-	۳۲	کد ۰۲
۱۰	احیای قلبی-ریوی پایه (بالتفین و کاردیوکان)	۱	۰/۵	۰/۵	-	۹	۹	۰	۲۶	کدهای ۰۱-۰۲
۱۱	احیای قلبی-ریوی پیشرفته	۳	۲	۰/۵	۰/۵ واحد کارگاه PHCLS	۳۲	۲۶	۲۶	۷۷	کدهای ۱۰ و ۱۳
۱۲	اورژانس‌های داخلی ۱	۳	۳	-	-	۵۱	۵۱	-	۵۱	کدهای ۰۹ و ۲۶
۱۳	اورژانس‌های داخلی ۲ (اورژانس‌های قلب و عروق)	۲	۱/۵	۰/۵	-	۲۶	۲۶	۰	۴۳	کد ۱۲

ادامه جدول ج: دروس تخصصی برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی				تعداد ساعات درسی				پیش نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	کارگاهی	جمع	نظری	عملی	کارگاهی	
۱۴	اورژانس‌های داخلی ۳ (غدد و متابولیسم، مسمومیتها، اورژانسهای تنفسی و آلرژی)	۳	۲/۵	-	۰/۵ واحد کارگاهی حمایت‌های حیاتی پزشکی AMLS و کارگاه مهارت‌های بالینی	۶۹	۲۶	-	۳۳	کد ۱۳
۱۵	ترومای ۱ (مفاهیم - ترومای اندام I خونریزی و شوک)	۲/۵	۲	۰/۵	-	۵۱	۱۷	-	۳۴	کد ۲۶
۱۶	ترومای ۲ (ترومای قفسه سینه، ترومای شکم و لگن، ادراری-تناسلی و ضدمات انفجاری)	۲/۵	۲	۰/۵	-	۵۱	۱۷	-	۳۴	کد ۱۵
۱۷	ترومای ۳ (سر و گردن و ستون فقرات)	۳	۲	۰/۵	۰/۵ واحد کارگاه PHTM	۷۷	۲۶	۱۷	۳۴	کد ۱۶
۱۸	تاریخچه، مفاهیم و اصول بهداشت غیرعامل	۱	۰/۵	۰/۵	-	۲۶	۱۷	-	۹	کد ۰۷
۱۹	فوریت در حوادث و بلایا	۲	۱/۵	۰/۵	-	۴۳	۱۷	-	۲۶	-
۲۰	اصول مراقبت‌های ویژه	۲	۱/۵	۰/۵	-	۴۳	۱۷	-	۲۶	کدهای ۱۷ و ۱۴
۲۱	فوریت‌های پزشکی در گروه‌های خاص	۱	۱	-	-	۱۷	-	-	۱۷	کد ۲۶
۲۲	اصول گزارش نویسی	۱	۱	-	-	۱۷	-	-	۱۷	کدهای ۰۵ و ۰۷
۲۳	اصول تریاژ در صحنه	۱	۰/۵	۰/۵	-	۲۶	۱۷	-	۹	-

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

ادامه جدول ج: دروس تخصصی برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی				تعداد ساعات درسی				پیش نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	کارگاهی	جمع	نظری	عملی	کارگاهی	
۲۴	فوریت های پزشکی در شرایط خاص	۱/۵	۱	۰/۵	-	۱۷	۱۷	۱۷	-	-
۲۵	ارتباطات، هماهنگی و پایش عملیات	۱	۱	-	-	۱۷	۱۷	-	-	-
۲۶	معاینات بالینی	۲	۱/۵	۰/۵	-	۲۶	۲۶	۱۷	-	کدهای ۰۱ و ۰۲
۲۷	آمار و روش تحقیق	۲	۲	-	-	۲۲	۲۲	-	-	-
۲۸	اخلاق و مقررات حرفه ای و پزشکی قانونی	۲	۲	-	-	۲۲	۲۲	-	-	-
۲۹	داروشناسی اورژانس	۱	۱	-	-	۱۷	۱۷	-	-	کد ۰۹
۳۰	بیماریهای زنان و زایمان	۲	۱/۵	-	-	۲۶	۲۶	-	۲۶	کد ۲۶
۳۱	بیماریهای کودکان و نوزادان	۲	۱/۵	-	-	۲۶	۲۶	-	۲۶	کدهای ۱۱ و ۲۶
۳۲	انتقال هوایی بیمار (AMT)	۲	۱/۵	۰/۵	-	۲۶	۲۶	۱۷	-	کد ۰۷
۳۳	اورژانس های روانی و رفتاری	۲	۲	-	-	۲۲	۲۲	-	-	-
۳۴	زبان تخصصی	۲	۲	-	-	۲۲	۲۲	-	-	زبان انگلیسی عمومی
۳۵	اصول جابه جایی و انتقال بیمار	۲	۱	۱	-	۱۷	۱۷	۳۳	-	-
۳۶	اورژانس های محیطی	۱	۱	-	-	۱۷	۱۷	-	-	-

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

ادامه جدول ج: دروس تخصصی برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی				تعداد ساعات درسی				پیش نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	کارگاهی	جمع	نظری	عملی	کارگاهی	
۳۷	سلامت جسمانی و روانی کارکنان اورژانس پیش بیمارستانی	۲	۱	۱	-	۱۷	۱۷	۲۴	-	۵۱
۳۸	ورزش و آمادگی جسمانی	۱	۱	۱	-	۰	۰	۲۴	-	۲۴
		۶۵								جمع

جدول ۵: کارآموزی در دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی

کد درس	عنوان کارآموزی	واحد	ساعت	پیش‌نیاز یا همزمان
۳۹	کارآموزی اورژانس‌های داخلی ۱	۱	۵۱	اورژانس‌های داخلی ۱
۴۰	کارآموزی اورژانس‌های داخلی ۲	۱	۵۱	اورژانس‌های داخلی ۲
۴۱	کارآموزی اورژانس‌های داخلی ۳	۲	۱۰۲	اورژانس‌های داخلی ۳
۴۲	کارآموزی ترومای ۱	۱/۵	۷۷	ترومای ۱
۴۳	کارآموزی ترومای ۲	۱	۵۱	ترومای ۲
۴۴	کارآموزی ترومای ۳	۱/۵	۷۷	ترومای ۳
۴۵	کارآموزی اصول مراقبت‌های ویژه	۱/۵	۷۷	اصول مراقبت‌های ویژه اورژانس‌های داخلی ۳ و ترومای ۳
۴۶	کارآموزی ارتباطات، هماهنگی و پایش عملیات	۰/۵	۲۶	ارتباطات، هماهنگی و پایش عملیات
۴۷	کارآموزی معاینات بالینی	۱	۵۱	معاینات بالینی
۴۸	کارآموزی بیماری‌های زنان و زایمان	۱	۵۱	بیماری‌های زنان و زایمان
۴۹	کارآموزی بیماری‌های کودکان و نوزادان	۱	۵۱	بیماری‌های کودکان و نوزادان
۵۰	کارآموزی اورژانس‌های روانی و رفتاری	۱	۵۱	اورژانس‌های روانی و رفتاری
۵۱	کارآموزی فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی	۳	۱۵۲	کارآموزی اصول مراقبت‌های ویژه
۵۲	کارآموزی مدیریت راه هوایی	۱	۵۱	اصول مراقبت ویژه
جمع		۱۸	۹۲۰	

جدول ح: کارآموزی در عرصه در دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی

کد درس	عنوان کارآموزی در عرصه	واحد	ساعت	پیش نیاز یا همزمان
۵۳	کارآموزی در عرصه اورژانس های داخلی (۲و۳)	۱/۵	۷۷	 <p>تمامی دروس تخصصی و کارآموزی ها</p>
۵۴	کارآموزی در عرصه تروما	۱/۵	۷۷	
۵۵	کارآموزی در عرصه فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی ۱	۳	۱۵۳	
۵۶	کارآموزی در عرصه فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی ۲	۳	۱۵۳	
۵۷	کارآموزی در عرصه نگاهداشت آمبولانس و تجهیزات آن	۱	۵۱	
۵۸	کارآموزی در عرصه کودکان و نوزادان	۱	۵۱	
۵۹	کارآموزی در عرصه مراقبت های ویژه	۲	۱۰۳	
۶۰	کارآموزی در عرصه اورژانس های روانپزشکی	۱	۵۱	
۶۱	کارآموزی در عرصه ستار EMS	۱	۵۱	
۶۳	کارآموزی در عرصه اورژانس بیمارستانی	۳	۱۰۳	
جمع		۱۷	۸۶۸ ساعت	

نکته: به منظور حسن اجرای برنامه آموزشی کارشناسی پیوسته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی مصوبه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی و تربیت کارشناس فوریت های پزشکی توانمند، سریع و چابک و مهارت محور، توجه ویژه به آموزش مهارت های بالینی و ارتباطی دانشجو در طول دوران تحصیل و در تعاملات با همکاران و بیماران و همراهان بیمار به ویژه در واحد های کارآموزی و کارآموزی در عرصه مد نظر قرار دارد.

یا توجه به حیطه کاری عملیاتی ایشان در پایگاه های اورژانس پیش بیمارستانی و یا توجه به منابع و لجستیک موجود (در شرایط خارج بیمارستان) و عدم دسترسی به امکانات و منابع انسانی بیمارستانی در مدیریت و درمان بیماران و حادثه دیدگان در شرایط آغازین بروز حادثه، ایجاد آمادگی در دانشجو جهت حضور تمام و کمال همراه با حفظ ایمنی صحنه و مدیریت احساسات و عواطف در مشاهده صحنه های ناهنجار از رسالت های گروه آموزشی این رشته می باشد.

تعامل و همکاری مناسب بین گروه آموزشی و اورژانس پیش بیمارستانی دانشگاه به ویژه در زمینه همکاری در برگزاری و ارائه آموزش در کارگاه های مندرج در جدول دروس اختصاصی و همچنین واحد های کارآموزی دانشجویان در پایگاه های آموزشی الزامی است. ضروری است گروه آموزشی پایگاه آموزشی اورژانس پیش بیمارستانی را به عنوان بخشی از فضای آموزش های بالینی مورد توجه قرار داده و فرایند آموزشی دانشجویان در عرصه اورژانس ۱۱۵ را نظارت و پیگیری نماید.

تذکر: پس از اتمام کارآموزی در عرصه جهت فراغت از تحصیل موفقیت در آزمون عملی نهایی ضروری می باشد. چنانچه دانشجویی در آزمون مردود شود، طبق نظر مدیر گروه مجدداً به میزان لازم کارآموزی در عرصه انجام داده و سپس در آزمون مجدد شرکت می نماید.

کلیه دانشجویان موظف به تکمیل LOG BOOK می گذرانند کارآموزی و کارآموزی در عرصه می باشند. عدم تکمیل لاگ بوک به منزله عدم گذراندن دوره کارآموزی و کارآموزی در عرصه بوده و به صلاح دید گروه فرصت مجدد حضور در بیمارستان و یا پایگاه آموزشی اورژانس ۱۱۵ را حضور در مرکز مهارت های بالینی جهت فراگیری مهارت و تکمیل لاگ بوک به دانشجو داده می شود.

شرح دوره:

دانشجویان در طول ۳ سال (۸ ترم) تحصیلی، در ۳ سال اول دروس عمومی، پایه تخصصی، کارگاهی و کارآموزی را به شکل نظری، عملی و کارآموزی و در سال چهارم بصورت کارآموزی در عرصه به شکل شیفت در گردش می‌گذرانند در نیمسال‌های هفتم و هشتم اجرای جداول زیر الزامی است.

نیم سال هفتم جمع واحد: ۸/۵ واحد کارآموزی در عرصه

کد درس	عنوان کارآموزی در عرصه	تعداد واحد	ساعت
۵۳	کارآموزی در عرصه اورژانس های داخلی (۱ و ۲ و ۳)	۱/۵	۷۷
۵۵	کارآموزی در عرصه فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی ۱	۳	۱۵۳
۵۸	کارآموزی در عرصه کودکان و نوزادان	۱	۵۱
۶۰	کارآموزی در عرصه اورژانس های روانپزشکی	۱	۵۱
۶۲	کارآموزی در عرصه اورژانس بیمارستانی	۲	۱۰۳
جمع		۸/۵	۴۳۲ ساعت

* تعداد کشیک: ۷۳ کشیک

نیم سال هشتم جمع واحد: ۸/۵ واحد کارآموزی در عرصه

کد درس	عنوان کارآموزی در عرصه	تعداد واحد	ساعت
۵۲	کارآموزی در عرصه تروما	۱/۵	۷۷
۵۶	کارآموزی در عرصه فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی ۲	۲	۱۵۲
۵۷	کارآموزی در عرصه نگاهداشت آمبولانس و تجهیزات آن	۱	۵۱
۵۹	کارآموزی در عرصه مراقبت‌های ویژه	۲	۱۰۲
۶۱	کارآموزی در عرصه ستاد EMS	۱	۵۱
جمع		۸/۵	۳۲۳ ساعت

* تعداد کشیک: ۷۳ کشیک

کشیک صبح و عصر هر کدام ۶ ساعت و کشیک شب ۱۲ ساعت (۲ کشیک) محاسبه می‌گردد. درخصوص کشیک‌هایی که محل آنها پایگاه‌های اورژانس پیش بیمارستانی می‌باشد، کشیک فقط در پایگاه آموزشی و زیر نظر مربیان آموزشی خواهد بود.

تذکر: ارزیابی دانشجویان در طی دوره کارورزی (کارآموزی در عرصه) از طریق تکمیل log book بوده و دانشجو ملزم به تکمیل نمودن مهارت‌های تخصصی مصوب طبق Log book می‌باشد.

عناوین کارگاه‌های آموزشی مورد نیاز دوره:

عنوان	ساعت	زمان پیشنهادی اجرا
ایمنی بیمار	۱ روز	نیم سال چهارم
روش تدریس	۲ روز	نیم سال هفتم
مدیریت خطر	۱ روز	نیم سال چهارم
مدیریت استرس	۲ روز	نیم سال سوم
مهارت‌های زندگی	۲ روز	نیم سال ششم
نرم افزارهای کاربردی مورد نیاز	۲ روز	نیم سال سوم
مدیریت بحران	۲ روز	نیم سال پنجم
حاکمیت بالینی	۲ ساعت	نیم سال هشتم
پدافند غیرعامل	۱ روز	نیم سال پنجم
اعتبار بخشی	۱ روز	نیم سال هفتم
اخلاق حرفه‌ای	۲ روز	نیم سال ششم
روش تدریس آشنایی با سامانه‌های E-learning	۱ روز	نیم سال هفتم

کارگاه‌های فوق با مدیریت و برنامه‌ریزی گروه آموزشی و با همکاری گروه‌های پشتیبان برای دانشجویان برگزار خواهد شد. تمامی کارگاه‌های آموزشی پیش‌بینی شده در برنامه آموزشی اجباری بوده و دانشجو موظف به گذراندن آن می‌باشد. رعایت استانداردها و شیوه نامه اجرایی سازمان اورژانس کشور در برگزاری کارگاه‌های مهارتی الزامی است.

جدول اختصارات:

ردیف	اختصارات	تشریح اختصارات
۱	CBRNE	Chemical, Biological, Radiological, Nuclear, and Explosives
۲	EMS	Emergency Medical Services
۳	EMT-A	Emergency Medical Technician Advanced
۴	EMT-P	Emergency Medical Technician Paramedic
۵	ALS	Advanced Life Support
۶	ACLS	Advanced Cardiac Life Support
۷	NREMT	National Registry Of Emergency Medical Technicians
۸	ICS	Incident Commander System
۹	PDA	Patient Ductus Arteriosus
۱۰	PPE	Personal Protective Equipment
۱۱	IV LINE	Interavenous therapy
۱۲	XAcBCDE	Exsanguinate Bleeding -Airway- collar - Breathing- Circulation- Disability- Exposure
۱۳	ICP	Intra Cranial Pressure
۱۴	ECG	Electrical Cardiography
۱۵	CPR	Cardio Pulmonary Resuscitation
۱۶	247	طرح ملی مراقبت از بیماران سکته قلبی
۱۷	724	طرح ملی مراقبت از بیماران سکته مغزی
۱۸	BSI	Body Substance Isolation
۱۹	KED	Kendrick Extrication Device
۲۰	LMA	Laryngeal Mask Airway
۲۱	BVM	Bag Valve Mask
۲۲	AED	Automated External Defibrillator
۲۳	EOC	Emergency Operation Center
۲۴	MCMC	Medical Care Monitoring Center
۲۵	OSCE	Objective Structured Clinical Examination
۲۶	KFP	Key Features Problem
۲۷	PMP	Project Management Professional exam
۲۸	KF	Key Features Test
۲۹	PHD	Postgraduate academic degree
۳۰	ICU	Intensive Care Unit
۳۱	CCU	Coronary Care Unit
۳۲	PICU	Podiatric Intensive Care unit
۳۳	NICU	Neonatal Intensive Care Unit

فهرست جدول اختصارات

توضیح اختصارات	اختصارات	ردیف
Air Medical Transport	AMT	۲۲
Landing Zone Officer	LZO	۲۳
Helicopter Landing Officer	HLO	۲۴
American Heart Association	AHA	۲۵
PreHospital Cardiac Life Support	PHCLS	۲۶
Advanced Medical Life Support	AMLS	۲۷
Pre Hospital Emergency Care	PHTM	۲۸
Pediatric Advanced Life Support	PALS	۲۹
Nasogastric tube	NGT	۳۰
Point of Care Testing	POCT	۳۱
International Computer Driving License	ICDL	۳۲
Information Technology	IT	۳۳
Electronic Control Unit	ECU	۳۴
Anti Braking System	ABS	۳۵
Enterprise Service Bus	ESB	۳۶
Electronic Brake force Distribution	EBD	۳۷
ST- Segment Elevation Myocardial Infarction	STEMI	۳۸
Return of Spontaneous Circulation	ROSC	۳۹
Haemolytic Uraemic Syndrome	HUS	۴۰
Post Streptococcal Glomerulo Nephritis	PSGN	۴۱
Lumbar Puncture	LP	۴۲
Magnetic Resonance Imaging	MRI	۴۳
Mild Cognitive Impairment	MCI	۴۴
Extended -Focused assessment with sonography in Trauma	e-FAST	۴۵
Personal protective equipment	PPE	۴۶
Hospital Incident Command System	HICS	۴۷
Pre Hospital Trauma Life Support	PHTLS	۴۸
Deep Venous Thrombosis	DVT	۴۹
Patient care report	PCR	۵۰
emergency severity index	ESI	۵۱
Post traumatic Stress Disorder	PTSD	۵۲
Percutaneous Coronary Intervention	PCI	۵۳
Nucleated red blood cell	NRB	۵۴

تشریح اختصارات	اختصارات	ردیف
Extracorporeal membrane oxygenation	ECMO	۶۷
Deep vein thrombosis	DVT	۶۸
Tricyclic Antidepressants	TCA	۶۹
Percutaneous Endoscopic Gastrostomy	PEG	۷۰
Arterial Blood Gas	ABG	۷۱
General anaesthesia	GA	۷۲
Repetitive strain injury	RSI	۷۳
Ear Nose Throat	ENT	۷۴
Complete Blood Count	CBC	۷۵
Blood Sugar	BS	۷۶
Fasting blood Sugar	FBS	۷۷
Hemoglobin A1c	HBA1c	۷۸
Aspartate Aminotransferase	AST	۷۹
Alanine aminotransferase	ALT	۸۰
Alkaline Phosphatase	ALPK	۸۱
Partial Thromboplastin	PT	۸۲
Partial Thromboplastin Time	PTT	۸۳
International Normalized Ratio	INR	۸۴
Blood Urea Nitrogen	BUN	۸۵
CREATININE	CR	۸۶
Troponin	TROP	۸۷
Creatine phosphokinase	CPK	۸۸
Creatine phosphokinase mb	CPKmb	۸۹
"A D-dimer test looks for D-dimer in blood. D-dimer is a protein fragment (small piece) that's made when a blood clot dissolves in your body. D-dimer isn't usually found in your blood unless your body is making or breaking up blood clots."		۹۰
Kalium (potassium)	K	۹۱
Natrium (sodium)	Na	۹۲
Calcium	Ca	۹۳
Phosphorus	P	۹۴
Magnesium	Mg	۹۵
Vitamine D	Vit D	۹۶

ردیف	اختصارات	تشریح اختصارات
۹۷	ESR	Erythrocyte Sedimentation Rate
۹۸	CRP	C-Reactive Protein
۹۹	TSH	Thyroid Stimulating Hormone
۱۰۰	T3	Triiodothyronine
۱۰۱	T4	Thyroxine
۱۰۲	FT4	Free T4
۱۰۳	TG	Triglycerides
۱۰۴	Chol	CHolesterol
۱۰۵	LDL	Low-Density Lipoprotein
۱۰۶	HDL	High-Density Lipoprotein
۱۰۷	UA	Urine Analysis
۱۰۸	UC	Urine Culture
۱۰۹	BC	Blood Count
۱۱۰	OB	Occult Blood
۱۱۱	SE	Stool Exam
۱۱۲	LMS	learning management system

کد درس: ۰۱

نام درس: آناتومی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجو با تمامی دستگاه‌ها و ساختمان بدن به طور اختصاصی
شرح درس: کسب آگاهی و آشنایی با ساختمان دستگاه‌های مختلف بدن با استفاده از اطلس، مولاژ و ترم افزارهای آموزشی
با تاکید بر کاربردی بودن این دانش در وظایف آینده این رشته.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۲۶ ساعت)

- آشنایی با اسکلت بدن
- تشریح بافت های مختلف بدن (پوششی، همبند، خونی، غده ای، عصبی)
- تشریح جسيمه و ستون فقرات
- تشریح اندام فوقانی و تحتانی
- تشریح دستگاه قلب و گردش خون
- تشریح دستگاه تنفسی
- تشریح دستگاه ادراری
- تشریح دستگاه گوارشی
- تشریح دستگاه عصبی
- تشریح دستگاه بینایی و شنوایی
- تشریح دستگاه ایمنی (غده های لنفاوی، طحال، تیموس)
- تشریح دستگاه تناسلی

ب: عملی (۱۷ ساعت)

- کار روی جسد در سالن تشریح، میز تشریح دیجیتال، نمایش مانکن و مولاژ های اندام ها و دستگاه های مختلف بدن،
نمایش فیلم، اسلاید، پوسترهای آموزشی، کار روی مولاژ و...

منابع اصلی درس:

- ۱) اسنل چهارم ضروریات آناتومی اسنل آخرین ویرایش
- ۲) مصباح اردکانی، سید فخرالدین، کالبد شناسی عمومی، شیراز، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی شیراز، آخرین ویرایش
- ۳) حسن زاده، غلامرضا، پادگیری آناتومی، انتشارات معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی قزوین (آخرین ویرایش)
- 4-Gray's Anatomy for Students 5th Edition 2024
- 5-Sobotta Anatomy Textbook

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی :

کتبی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارناما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات،
کواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۰۲

نام درس: فیزیولوژی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با عملکرد دستگاه‌های مختلف بدن و ساختار فیزیولوژیک آنها به طور اختصاصی.
شرح درس: در این درس به بحث در مورد عملکرد سیستم‌های مختلف بدن شامل قلب و گردش خون، تنفس، عصبی، ادراری، گوارشی، غدد درون ریز، دفاعی و ... پرداخته می‌شود.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۲۶ ساعت)

- آشنایی با عملکرد دستگاه قلب و گردش خون
- آشنایی با عملکرد دستگاه تنفسی
- آشنایی با عملکرد دستگاه ادراری
- آشنایی با عملکرد دستگاه گوارشی
- آشنایی با عملکرد دستگاه عصبی
- آشنایی با عملکرد دستگاه عضلانی، استخوانی
- آشنایی با عملکرد دستگاه ایمنی
- آشنایی با عملکرد دستگاه تناسلی
- آشنایی با عملکرد دستگاه غدد درون ریز

ب: عملی (۱۷ ساعت)

قسمتی از مباحث شامل آشنایی با میکروسکوپ و نحوه کار با لام شویار، شمارش گلبول‌های قرمز، شمارش گلبول‌های سفید، تعیین هماتوکریت، اندازه گیری هموگلوبین خون، اندازه گیری زمان انعقاد خون، زمان سیلان، تعیین گروه‌های خونی روشهای تکمیلی آموزش: نمایش فیلم، اسلاید و کار در آزمایشگاه

منابع اصلی درس:

۱) گایتون، آرتور، هال جان اوارد، فیزیولوژی گایتون، ترجمه احمد رضا نیاورانی، آخرین ویرایش

۲) گرین، اساس فیزیولوژی بالینی، ترجمه علی صادقی لویه و فرخ شادان، آخرین ویرایش

3) Barret K. E., Barman S., Boitano S., Brooks H., Ganings Review of Medical Physiology.

ارزیابی فرایند:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

«آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد»

«آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری»

کد درس: ۰۳

نام درس: باکتری شناسی، انگل شناسی و ویروس شناسی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجو با عوامل مختلف بیماری زای باکتریایی، ویروسی، قارچ و انگلی
شرح درس: در این درس دانشجو با میکروارگانیسم های مهم باکتریایی، ویروسی، قارچ و انگلی مختلف ایجاد کننده عفونتهای انسانی آشنا شده و با برخورداری از دانش لازم در زمینه پیش گیری و نحوه مقابله با آنها از بروز عفونت در محیطهای کاری خود جلوگیری خواهد کرد. بر موضوعات آشنایی با عفونت های منتقله بر بالین بیمار بویژه میکروارگانیسمهای منتقله از راه خون، قطرات تنفسی و از راه هوا و نیز کلونیزاسیون باکتری ها در انواع آمبولانس و روی تجهیزات پزشکی و نحوه مدیریت آنها تاکید می گردد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۲۶ ساعت)

- تعاریف و مفاهیم
- طبقه بندی، ساختمان، فیزیولوژی، متابولیسم و ژنتیک میکروب ها اعم از باکتری، ویروس، تک یاخته، مخمر و قارچ
- آشنایی با انواع باکتری ها
- آشنایی با انواع ویروس ها
- آشنایی با انواع قارچ ها
- آشنایی با انواع انگل ها
- شناخت ریکتیاها (شکل ظاهری، نحوه زندگی، روش تکثیر، بیماریزایی)
- چگونگی اثر باروها و مواد ضد عفونی کننده
- ب: عملی (۱۷ ساعت)
- آشنایی با روش های استریلیزاسیون و ضد عفونی
- نمونه برداری از بالین بیمار و آشنایی با مواد و روش های کشت میکروب ها
- کشت، رنگ آمیزی و تشخیص باکتریهای مهم بیماریزا
- کشت و مشاهده کوکسی گرم مثبت (اعم از استافیلوکوک، استرپتوکوک، آنتروکوک و ...)
- کشت و مشاهده باسیل گرم منفی (اعم از کلی باسیل، کلبسیلا و پروتئوس و ...)
- مشاهده میکروسکوپی باکتریها (اعم از باسیل سل، شاربین، لیفتری، نایسریا هموفیلوس، ویبریو و تریپونما)
- کشت نمونه از کابین و تجهیزات آمبولانس و بررسی پاتوژن های آن

روشهای تکمیلی آموزش:

نمایش فیلم، اسلاید و دیدن عوامل بیماری زا زیر میکروسکوپ

منابع اصلی درس:

- (۱) میکروب شناسی جاوید - آخرین ویرایش
- (۲) دکتر مهدی دلاوری - راهنمای جامع برای انگل شناسی در بهداشت - آخرین ویرایش
- (۳) تک یاخته شناسی پزشکی. انتشارات دانشگاه علوم پزشکی تهران. آخرین ویرایش
- 4) Markell & Voges Medical Parasitology, last edition
- 5) Brown, H. W. & Neva, F. A. Basic Clinical Parasitology
- 6) Murray Medical Microbiology

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتابی ■ شفاهی ■ آزمون تعاملی رایانه‌ای ■ آزمون ۲۶۰ درجه ■

OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

نام درس: مهارت‌های عملی در مراقبت‌های اورژانس پیش بیمارستانی
پیش نیاز یا همزمان: آناتومی (کد درس ۱-۱) - فیزیولوژی (کد درس ۲-۲)
تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)
نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم اساسی مرتبط با ارائه مراقبت فوری به بیماران و کسب توانایی‌های لازم به منظور اجرای دستورالعمل‌های بالینی پایه با تکیه بر رعایت قوانین، مقررات، اخلاق حرفه‌ای و بکارگیری احکام اسلامی شرح درس: اصول و فنون مراقبت‌ها از جمله دروسی است که به منظور آماده‌سازی دانشجو برای مراقبت از مددجویان در راستای ارتقاء، تامین و حفظ سلامت آنان آموزش داده می‌شود. در این درس دانشجو ضمن آشنایی با مفاهیم اساسی مراقبت‌های عملی و کسب مهارت در انجام آنها در مرکز مهارت‌های بالینی با استفاده از مانکن و بیمارنما مهارت‌های لازم را بدست می‌آورد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

- مفهوم سلامت و بیماری
- نیازهای اساسی انسان و نقش کارشناس فوریت پزشکی در برآوردن آن نیازها
- اصول و روش‌های برقراری ارتباط با مددجویان و سایر اعضای تیم درمانی
- علائم حیاتی و روش‌های اندازه‌گیری (نفس، نبض، تنفس، درجه حرارت، رنگ پوست، درد، سطح هوشیاری، قند خون و ...)
- اصول ضد عفونی و استریلیزاسیون و مهارت‌های عملی آن
- مفاهیم ارزیابی اولیه و ثانویه و ارزیابی مجدد در فوریت‌های پزشکی
- اصول مراقبت پیش بیمارستانی از بیمار ترومایی و غیر ترومایی
- مفهوم درد و روش‌های تسکین درد
- مفهوم تعادل مایعات و الکترولیت‌ها
- انواع زخم و روش‌های مراقبت از آن
- اصول شستشوی زخم و پانسمان
- فرایند دارو درمانی و محاسبات دارو
- روش‌ها و مهارت‌های استفاده از اکسیژن درمانی
- اصول و اندیکاسیون‌های استفاده از پالس اکسی متر و تفسیر پالس اکسیمتر
- اصول و روش آماده کردن و تجویز دارو به روش‌های خوراکی، زیر زبانی، استنشاقی و رکتال
- اصول تزریق دارو به روش‌های زیر جلدی، داخل عضلانی، وریدی، داخل استخوانی و داخل تراشه
- اقدامات حفاظت شخصی
- لوله گذاری معده NGT: مفاهیم، اندیکاسیون‌ها، مخاطرات و کنترا اندیکاسیون‌های گاوژ و لاواژ معده
- تدابیر لازم در رفع مشکلات شایع دفع ادراری
- اندیکاسیون‌ها، نحوه تعبیه و ملاحظات مربوط به سوندناژ مثانه
- اندیکاسیون‌های سناکشن دهانی - حلقی، بینی - حلقی، لوله تراشه و لوله تراکتوستومی

- اصول و اندیکاسیون های دادن پوزیشن به بیمار
- اصول تهیه نمونه خون شریانی و وریدی برای بررسی گاز های خونی و تفسیر آن
- اصول آزمایش بر بالین POCT و نحوه انجام و مراقبت های بالینی مربوطه

ب: عملی (۳۴ ساعت)

- شست و شوی دست
- پوشیدن دستکش، ماسک، گان، عینک محافظ چشمی
- برقراری محیط استریل
- وارد کردن لوله بینی- شستشوی معده، گاوژ و لاواژ
- سوندگذاری در مثانه (فولی و نلاتون) و مراقبت های مربوطه و خارج سازی آن
- اکسیژن درمانی از طریق ماسک، سوند بینی و کانولا
- ساکشن دهانی- حلقی، بینی- حلقی و تراکتوستومی
- شست و شو، تمیز کردن و پانسمان زخم و مراقبت از برن
- بانداژ قسمت های مختلف بدن
- آماده سازی دارو
- روش های تجویز دارو (خوراکی، زیربانی و استنشاقی و رکتال)
- تزریق دارو به روش داخل جلدی، زیر جلدی، داخل عضلانی و وریدی و داخل استخوانی و رکتال
- انواع سرم ها، رگ گیری جهت برقراری انفوزیون مداوم
- تکنیک های جداسازی و کاربرد محافظ ها (گان، ماسک، دستکش، عینک، نقاب صورت)
- بکارگیری کیسه آبگرم و آبسرد
- انواع پوزیشن بیمار
- کار با دستگاه POCT (آزمایشگاه بر بالین)

روشهای تکمیلی آموزش: نمایش فیلم، اسلاید

منابع اصلی درس:

- ۱) دوگاس، اصول مراقبت از بیمار، نگرشی جامع بر پرستاری، آخرین ویرایش
- ۲) پوتر، پاتریشیا آن، پری، آن کریفین، اصول و فنون پرستاری پوتر و پری، نشر سالمی، آخرین ویرایش
- ۳) تیلور، کارول، اصول پرستاری، مفاهیم پرستاری، آخرین ویرایش
- ۴) بساک، سمیه، آقاباباییان حمیدرضا اصول و فنون مراقبت ها در فوریت های پزشکی: بالینی- نشر جامعه نگر - آخرین ویرایش
- ۵) موسوی، ملیحه سادات عالیخانی، مریم، روش های پرستاری بالینی، تهران: شهراب - آینه سازان، آخرین ویرایش
- ۶) چک لیست مهارتهای فن پرستاری مربیان گروه فن پرستاری و مامائی حضرت فاطمه (س)، آخرین ویرایش
- ۷) سعیدی، مهدی و توری ساری، حسن و همکاران، درسنامه بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی - آخرین ویرایش
- ۸) پاشا ژانوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براتلو، علی، فوریت های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرئین طب (آخرین ویرایش)

- 9) Patricia A. Potter Fundamentals of Nursing. last edition
- 10) Carven, Ruth F, Himle Constance J. Fundamental of Nursing: Human Health and Function Philadelphia Lippincott CO, last edition
- 11) Harkreader Helen, Hogan Marry Aan. Fundamental of Nursing. Caring and clinical Judgement. Second edition. Saunders CO. last edition.
- 12) Potter, Perry, Fundamental of Nursing: concept, Process and practice, ST Louis, Mosby CO. last edition
- 13) Taylor, Lillis, Lemone. The Art and science of Nursing care. last edition

ارزیابی فراگیر

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■ آزمون تعاملی رایانه‌ای ■ آزمون ۳۶ درجه ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

کد درس: ۰۵

نام درس: فناوری اطلاعات در فوریت‌های پزشکی

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری-۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری-عملی

هدف کلی درس: آشنایی با کامپیوتر، سخت‌افزار و نرم‌افزار و استفاده از آن جهت سرعت بخشیدن به فرآیندهای کاری
شرح درس: در این درس علاوه بر کلاس‌های تئوری، ساعت‌های کار با کامپیوتر جهت آشنایی با قسمت‌های مختلف و نرم‌افزارهای کاربردی در نظر گرفته شده است.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۹ ساعت)

- آشنایی با کامپیوتر
- آشنایی با انواع و اجزای کامپیوتر
- آشنایی با سخت‌افزار
- آشنایی با واحدهای ورودی و خروجی
- آشنایی با حافظه‌های جانبی (دیسک، سخت، فلاپی دیسک و انواع آن، CD-ROM و ...)
- آشنایی با نرم‌افزار (آشنایی با واحدهای ذخیره اطلاعات، مفهوم فایل، مفهوم برنامه)
- آشنایی با موتورهای جستجوگر، روش‌های جستجو و بانک‌های اطلاعاتی
- آشنایی با کار در ویندوز
- آشنایی با نرم‌افزارهای کاربردی (Word, Excel, Power Point, Internet, Mail)
- آشنایی با سیستم‌های هوشمند و نرم‌افزارهای اورژانس
- سامانه‌های اسایار
- سامانه‌های اورژانس پیش بیمارستانی
- اورژانس هوشمند
- آشنایی با نرم‌افزارهای پرکاربرد EMS
- نقشه خوانی و کار با نقشه

ب: عملی (۱۷ ساعت)

- کار با کامپیوتر
- کار با نرم‌افزارهای کاربردی (Word, Excel, Power Point, Internet, Mail)

منابع اصلی درس:

- (۱) کتاب گواهینامه بین‌المللی کاربردی کامپیوتر-ICDL سطح یک آخرین ویرایش
- (۲) یزدان فر، سیمین، شیوه‌های بهره‌گیری از مراجع پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین (آخرین ویرایش)
- (۳) برویش آ، اطلاعات در پرستاری، انتشارات فراگفت و قلم، آخرین ویرایش
- (۴) لانکاستر، ویلفرد، نظام‌های بازیابی اطلاعات، ترجمه مهرات جعفر، نشر نوید شیراز (آخرین ویرایش)
- (۵) کتاب استاندارد اپراتوری کامپیوتر-مؤلفین: مهندس فاسم حسن زاده و مهندس حسن صمدی آذر، آخرین ویرایش

- ۶) محمدرضا جعفری، حسن محمدی، حسین محمدی-آموزش مهارت‌های ICDI مفاهیم پایه فن آوری اطلاعات (IT)، کار با کامپیوتر و مدیریت فایل‌ها (Windows)، وازه پردازی (Word)، صفحه گسترده (Excel)، آخرین ویرایش
- 7) International Nursing Index. The National Library of Medicine, Lippincot, New York(Last ED)

ارزیابی فرآگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■ آزمون تعاملی رایانه‌ای ■ آزمون ۳۶۰ درجه ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمون‌های انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمون‌های درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمون‌های کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۰۶

نام درس: آشنایی با سازمان‌های امدادی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد (۵/۰ واحد نظری - ۵/۰ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با سازمان‌های مختلف امدادی، وظایف و مسئولیت‌های آنان و نحوه همکاری با آنها
شرح درس: نظر به اینکه رسیدگی و انجام مراقبت‌های درمانی برای افراد آسیب دیده در حوادث و بلایا در گرو وجود سازمانهای مختلف امدادی و تعامل و همکاری آنها با یکدیگر می باشد، آشنایی دانشجویان با سازمانهای مختلف نظیر آتش نشانی، هلال احمر، نیروی انتظامی، ستاد حوادث غیر مترقبه و ... و نحوه ارائه خدمات توسط آنان ضروری است. در این درس ضمن آشنایی دانشجویان با شرح وظایف هر دستگاه امدادی، دانشجویان شیوه همکاری و تعامل با هر یک را فرا می گیرند.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۹ ساعت)

- مفهوم سازمان‌های امدادی و نقش آنان در فوریت‌های پزشکی
- آشنایی با سازمان‌های مختلف امدادی، توانایی‌ها و حیطه اختیارات عملی آنها مانند: سازمان آتش نشانی، نیروی انتظامی، نیروهای بسیج، ستاد حوادث غیر مترقبه، انرژی اتمی-سازمان هواپیمایی کشوری، سازمان آب و برق منطقه ای و شرکت ملی گاز، سازمان پدافند غیر عامل و صلیب سرخ جهانی و هلال احمر
- آشنایی با سایر سازمان‌های امدادی در جهان

ب: عملی (۱۷ ساعت)

- بازدید از چند سازمان امدادی یاد شده
- برگزاری تمرین مشترک حادثه شبیه سازی شده و آموزش شیوه مشارکت
- تبیین عملکرد هریک از دستگاههای همکار در حوادث و بلایا و تجمعات انبوه در بازدیدها

منابع اصلی درس:

- ۱) درسنامه حوادث و بلایا، بورد سلامت در بلایا و فوریت‌ها، آخرین ویرایش
- ۲) کاروسی، مجید، آشنایی با سازمانهای امدادی و بحران مجید کاووسی، سخن دانشجو: ۱۳۹۷
- ۳) توری ساری، حسن و همکاران، دستورالعمل تریاژ تلفنی چهار سطحی، سازمان اورژانس کشور - آخرین ویرایش
- ۴) سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن، توری ساری، حسن و همکاران، درسنامه یالینی فوریت‌های پزشکی، اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی، جامعه نگر - آخرین ویرایش
- ۵) پاشا زائوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی براتلو، علی، فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی - آخرین ویرایش

ارزیابی فرایند:

الف- روش ارزیابی :

کتابی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۰۷

نام درس: فرایند عملیات و اطلاعات فنی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۱ واحد عملی - ۰/۵ واحد کارگاهی)

نوع واحد: نظری - عملی و کارگاهی

هدف کلی درس: انتظار می‌رود دانشجو در پایان این درس ضمن آشنایی با نظام فوریت‌های پزشکی در ایران و جهان، سیستم ارائه خدمات، وظایف مدیریتی و علوم رفتاری در مدیریت و انطباق آن با سازمان‌ها و تشکیلات بهداشتی و درمانی به ویژه ساختار سازمان اورژانس و مراکز اورژانس پیش بیمارستانی و عملکرد آنها را بشناسد و با فرایند عملیات اطلاعات فنی در اورژانس پیش بیمارستانی آشنا باشد. با مقررات کلی اورژانس ۱۱۵، فرایندهای پایگاه و عملیات نیز لباس و پوشش استاندارد، لجستیک و انواع آمبولانس‌ها (موتورلانس، اتوبوس آمبولانس، آمبولانس زمینی و هوایی و دریایی و ریلی) و اصول حفظ و نگهداری و تعمیر و رانندگی با آن آشنایی کامل پیدا نماید. همچنین نحوه عملکرد در شرایط عادی و پیش‌بینی نشده در عملیات را بشناسد.

شرح درس: در این درس دانشجو با سیستم ارائه خدمات فوریت‌های پزشکی و سلسله مراتب اداری در EMS، ساختار آمبولانس و تجهیزات پزشکی موجود در آن، فرایندهای حضور در پایگاه، تحویل و تحول شیفت، چک فنی و پزشکی آمبولانس و پایگاه، اعزام به ساموریت، حضور در صحنه، مدیریت بیمار، درمان در محل، اخذ امضا، انواع مشاوره پزشکی، انتقال به مرکز درمانی، تحویل بیمار به بیمارستان، ختم احیاء، شیفت بندی عملیات، مستند سازی، اصول آلودگی زدایی آمبولانس در عملیات و نیز لباس و پوشش استاندارد، لجستیک و انواع آمبولانس‌ها (موتورلانس، اتوبوس آمبولانس، آمبولانس زمینی و هوایی و دریایی و ریلی) و اصول حفظ و نگهداری و تعمیر آن و اصول رانندگی اینها با آمبولانس و ... آشنا می‌شود.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۲۶ ساعت)

- آشنایی با سیستم ارائه خدمات فوریت‌های پزشکی در ایران و جهان
- آشنایی با فرایند عملیات در اورژانس پیش بیمارستانی (دریافت پیام، اعزام، زمان‌ها، اقدامات در بالین، اخذ رضایت شخصی، انتقال بیمار، تحویل به مراکز درمانی، فرایندهای طرح‌های ۲۴۷ و ۷۲۲، بازگشت به پایگاه، مستند سازی ساموریت) و ثبت داده‌ها مبتنی
- آشنایی با حوادث ویژه و پروتکل‌ها و ملاحظات آن
- آشنایی با لجستیک اورژانس پیش بیمارستانی در ایران و جهان
- آشنایی با تجهیزات فنی و پزشکی موجود در آمبولانس (آمبولانس زمینی، موتورلانس و اتوبوس آمبولانس)، اورژانس دریایی، ریلی و اورژانس هوایی
- ساختار آمبولانس (آمبولانس زمینی، موتورلانس، اتوبوس آمبولانس، آمبولانس دریایی، ریلی و اورژانس هوایی)
- مراحل امداد رسانی در فوریت‌های پزشکی
- قطعه‌شناسی و تعمیر و نگه‌داری انواع آمبولانس (آمبولانس زمینی، موتورلانس، اتوبوس آمبولانس، آمبولانس دریایی، ریلی و اورژانس هوایی)
- اصول کار با دستگاه‌های ارتباطی، سرویس و نظافت و نگهداری آنها
- اصول آلودگی زدایی آمبولانس و تجهیزات فنی و پزشکی آن

- فرایند عملیات در ارتباط با بیماران کهنسال، کودکان، ناشنوایان، نابینایان، افراد توان خواه، اوتیسم، افراد خارجی زبان و دستورالعمل های کشوری آن ها
- اقدامات حفاظتی در بیماریهای نوپدید و بازپدید
- اصول رانندگی ایمن در شرایط سخت آب و هوایی (یخبندان، کولاک، باران های سیل آسا، برف و تگرگ، جاده های پر پیچ و خم و ...)
- فرایند عملیات در استقرار، اغتشاشات، مناسبت ها و ...
- تجهیزات الکتریکی و مکانیکی آمبولانس (زاپاس/زنجر چرخ/ECU/A ABS/ESB/EBD)
- آشنایی با هشدارهای عیب یابی آمبولانس و مکانیک آمبولانس زمینی

ب: عملی (۳۴ ساعت)

- مقررات راهنمایی و رانندگی در فوریت های پزشکی
- انجام اصول بهداشت فردی و ضد عفونی کردن تجهیزات و آمبولانس
- تمرین فرایند عملیات در شرایط عادی و بحرانی (حوادث ویژه)
- انجام قطعه شناسی و تعمیر و نگه داری آمبولانس (آمبولانس زمینی، موتورلانس، اتوبوس آمبولانس، آمبولانس دریایی و ریلی)
- کار با دستگاههای ارتباطی و نگهداری آنها
- انجام آلودگی زدایی آمبولانس و تجهیزات فنی و پزشکی آن

ج: کارگاهی (۲۶ ساعت)

کارگاه قطعه شناسی و تعمیر و نگهداری آمبولانس و رانندگی ایمن (طبق آخرین دستورالعمل سازمان اورژانس کشور):
آموزش رانندگی در شبیه ساز رانندگی

منابع اصلی درس:

- ۱) میعادفر، جعفر، استاندارد های اداره ارتباطات، هماهنگی و پایش عملیات سازمان اورژانس کشور، انتشارات نوآوران دانش (آخرین ویرایش)
- ۲) دستورالعمل دارو و تجهیزات سازمان اورژانس کشور (آخرین ویرایش)
- ۳) مهشید فر، بابک، نوری ساری، حسین و همکاران، دستورالعمل تریاژ تلفنی چهار سطحی، سازمان اورژانس کشور (آخرین ویرایش)
- ۴) دستورالعمل قطعه شناسی و تعمیر و نگهداری آمبولانس، موتورلانس، اتوبوس آمبولانس سازمان اورژانس کشور
- ۵) نوری ساری، حسن، آقازاده، سیدپژمان، درمان های گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سیدپیرگ (آخرین ویرایش)
- ۶) نوری ساری، حسن، قادری، فر، محمد و همکاران فرایند های عملیات اورژانس پیش بیمارستانی، آخرین ویرایش
- ۷) سعیدی، مهدی و همکاران، درسنامه بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی - آخرین ویرایش
- ۸) عابدی، عباس، پورکرماتیان، پوراندخت، آشنایی با تجهیزات اورژانس پیش بیمارستانی، سیمین دخت: آخرین ویرایش
- ۹) کتابچه آموزش راهنمایی و رانندگی - راهور نیروی انتظامی ایران - آخرین ویرایش
- ۱۰) دفترچه راهنمای آمبولانس (موتور و اتوبوس الکترونیک و مکانیک خودرو) سازمان اورژانس کشور

- 11) Browner, Bruce D. et al, emergency care and Transportation of the sicked & injured, AAOS Sudbury: Jones & brattled CO: last edition.
- 12) Rhonda J. Back et al intermediate emergency care & transportation of the sicked injured, AAOS: last edition.

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارتنا (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۰۸

نام درس: بهداشت عمومی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱/۵ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: درک اهمیت انتقال بیماریهای واگیر و روش مبارزه با عوامل بیماری زا، پیشگیری از ابتلا به بیماریهای واگیر و غیر واگیر، واکسیناسیون.

شرح درس: در این درس به بحث در مورد نحوه انتقال و پیشگیری از انتقال بیماریها، اصول واکسیناسیون، مدیریت بیماریهای واگیر در اورژانس پیش بیمارستانی، پرداخته می شود.

رفوس مطالب: نظری (۲۶ ساعت)

- آشنایی با تاریخچه بهداشت عمومی
- آشنایی با برنامه ملی مبارزه با بیماریهای واگیر
- آشنایی با برنامه ملی مبارزه با بیماریهای غیر واگیر
- آشنایی با برنامه ملی واکسیناسیون کشوری
- آشنایی با نحوه ابتلا و انتقال بیماریهای واگیر و نحوه مدیریت آن در اورژانس پیش بیمارستانی با تاکید بر بیماری های منتقله از راه ترشحات، خون، هوا و فمورات و نیدل استیک و پروتکل های پیش بیمارستانی آن ها
- آشنایی با نقش کارشناس فوریت های پزشکی در پیشگیری از انتقال بیماریهای واگیر
- آشنایی با ساختار شبکه های بهداشتی و تیم سلامت
- بهداشت مراکز درمانی و کنترل عفونت در مراکز بیمارستانی و پیش بیمارستانی
- آشنایی با پرونده سلامت و نظام مراقبت بهداشتی در سیستم اورژانس پیش بیمارستانی
- آشنایی با نظام مراقبت در ایران و جهان
- آشنایی با اصول بهداشت محیط (شامل: دفع بهداشتی زباله و پسماند- آب سالم - غذای سالم) با تاکید بر مدیریت پسماند عفونی پیش بیمارستانی

منابع اصلی درس:

- 1) Mary-Jane Schneider, Introduction to Public
- 2) Marica Stanhope, Jeanette Lancaster, Public Health Nursing: population-Centered Health Care in the Community, last ED
- ۳) جی، ای، پارک، درسنامه پزشکی و پیشگیری اجتماعی، آخرین ویرایش
- ۴) حاتمی، حسین، کتاب جامع بهداشت عمومی، آخرین ویرایش
- ۵) رحمانی، خالد، درسنامه جامعه بهداشت عمومی کاربردی به کارشناسی، آخرین ویرایش
- ۶) صادقی، احمد، نظام های سلامتی در ایران و جهان
- ۷) رفایی شیرپاک، خسرو، درسنامه طب و پیشگیری اجتماعی

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۰۹

نام درس: داروشناسی عمومی

پیش نیاز یا همزمان: فیزیولوژی (کد درس ۰۲)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: انتظار می رود در پایان این درس دانشجو ضمن آشنا شدن با فارماکولوژی و مسئولیت کارشناس فوریت پزشکی پیش بیمارستانی در دارو درمانی پیش بیمارستانی با اصطلاحات و واژه های دارویی نیز آشنا شده و انواع داروهای مصرفی را شناخته و موارد استفاده، عوارض و موارد احتیاط را بداند.

شرح درس: در این درس کلیات و مفاهیم فارماکولوژی مختلف دارویی، موارد و نحوه مصرف و عوارض جانبی داروها آموزش داده می شود.

رئوس مطالب:

الف: نظری: (۳۲ ساعت)

- تعریف فارماکولوژی، اشکال دارویی و طبقه بندی داروها
- تاثیر دارویی و تداخلات دارویی، مراحل فارماکولوژیک (فارماکوکینتیک، فارمادینامیک)، مصرف دارو در گروه های خاص (نوزادان، کودکان، کهنسالان و زنان حامله)
- ایمنی در تجویز دارو، فرآیند ارسال داده ها و دریافت دستور شفاهی از پزشک (تخصصی و عمومی)، استفاده از دستورات کتبی (پروتکل های آفلاین)، قانون تجویز دارو، روش های تجویز دارو (خوراکی، انواع روش های تزریقی، استنشاقی)
- نحوه تزریق، نحوه رقیق نمودن دارو و همچنین مفاهیم تزریق سریع، بنوس، شوت کردن دارو، انفوزیون آهسته دارو و ...
- محاسبه دوزهای دارویی: سیستم های اندازه گیری، محاسبه درصد غلظت دارو، محاسبه دوز براساس نسبت های خاص، محاسبه دوز براساس وزن و ... محاسبه قطرات دارویی وریدی، توجه خاص در محاسبه دوز دارو در نوزادان و کودکان، کهنسالان.
- مایعات و الکترولیت ها: توزیع مایعات بدن، مایعات درون سلولی و برون سلولی، حرکت مایع و الکترولیت بین سلولی و خارج سلولی، انتقال فعال و غیر فعال، تعاریف هیپوتونیک، ایزوتونیک، هیپرتونیک، کلوتید، کریستالوئید، ضرورت ممنوعیت ها در تجویز مایعات وریدی عوارض جانبی و خطرات احیاء با مایعات در بیماران با خونریزی غیر قابل کنترل.
- داروهای موثر بر سیستم عصبی خودکار، عملکرد سیستم های سمپاتیک و پاراسمپاتیک، داروهای مقه سمپاتیک و پاراسمپاتیک، داروهای از بین برنده اثر سمپاتیک و پاراسمپاتیک.
- داروهای موثر بر سیستم تنفسی
- داروهای موثر بر سیستم قلب و عروق
- آنتی بیوتیک ها
- داروهای موثر بر سیستم گلیه و مجاری ادرار
- آشنایی و مشاهده اشکال مختلف دارویی
- آشنایی و مشاهده اطلاعات مندرج روی داروها
- آشنایی با روش های تکه داری دارو های مختلف و داروهای حساس به دما

روش های تکمیلی آموزش:

- آشنایی و مشاهده اشکال مختلف دارویی (مشاهده نمونه)
- آشنایی و مشاهده اطلاعات مندرج روی داروها
- آشنایی با داروهای انبار پایگاه، کمد داروی پایگاه، جامپک دارویی، کابین آمبولانس در اورژانس زمینی (آمبولانس، اتوبوس آمبولانس، موتورلانس)، هوایی و دریایی
- آشنایی با داروهای ترالی احیا

منابع اصلی درس:

1. Gonsoulin, Sheryl M. sonders, Mick J. Raynovich, Willian, Prehospital drug therapy, Stlouis: mosby, co. last edition.
2. Freeman Clark, Queener, s. Karb, v, Pharmacologic Basic of Nursing Practice (last Ed)
3. Katzung, B.G. et al. Basic Clinical Pharmacology (last Ed)

۴. داروهای ژنریک ایران

۵. منتقی نژاد، مجید. فارماکولوژی کاتزونگ و ترور GOLDEN BOOK

۶. کاتزونگ، برترام. فارماکولوژی پایه و بالینی ترجمه بیژن جهانگیری. آخرین ویرایش

۷. نوری ساری، حسن. آقازاده، سیندرمان. درمانهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سپید برگ (آخرین ویرایش)

۸. سعیدی، مهدی و مرتضوی، سید محسن. نوری ساری، حسن و همکاران. درسنامه بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی - نشر جامعه نگر. آخرین ویرایش

۹. پاشا زائوس، مریم عبدالرزاق نژاد، علی. براتلو، علی. فوریتهای پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: ارتین طب. (آخرین ویرایش)

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتابی ■ شفاهی ■

OSLE (Objective Structured Learning Experience) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارناما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویقها و تذکرات، گواهیهای انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۱۰

نام درس: احیاء قلبی-ریوی پایه (بالغین و کودکان)

پیش نیاز یا همزمان: آناتومی (کد درس ۰۱) - فیزیولوژی (کد درس ۰۲)

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری-عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجو با اقدامات حیات بخش پایه و کسب توانایی لازم در مواجهه با بیمار یا مصدوم (بزرگسال، کودک) با ایست قلبی ریوی در شرایط معمولی و خاص (سرمازدگی، غرق شدگی، زتان باردار، برق گرفتگی، گاز گرفتگی)

شرح درس: در این درس دانشجو ضمن کسب آگاهی‌های اولیه و مقدماتی در مواجهه با ایست‌های قلبی-ریوی در شرایط معمولی و خاص، علل بروز ایست قلبی با منشأ قلبی و تنفسی، روش‌های مدیریت بیمار پیش از ایست قلبی (با تأکید بر فوریت‌های تنفسی مانند انسداد راه هوایی و آریتمی‌های قلبی) و چگونگی برخورد و اتخاذ تصمیم لازم برای شروع و ادامه عملیات احیاء را می‌آموزد. همچنین ضمن شناسایی علائم اولیه ایست قلبی ریوی و افتراق از مرگ حقیقی، تمامی مراحل احیای پایه بر روی مولدهای آموزشی در شرایط معمولی را انجام می‌دهد. در این درس، نحوه برخورد با مدیجیو در تریاژ تلفنی (بر اساس آخرین ویرایش دستورالعمل تریاژ تلفنی چهار سطحی سازمان اورژانس کشور)، آموزش جمعیت عمومی نیز به دقت آموزش داده خواهد شد.

رتبوس مطالب:

الف: نظری (۹ ساعت)

- شناخت اپیدمیولوژی، علل و علامتهای ایست قلبی ریوی در بزرگسالان، کودکان
- علل تنفسی بروز ایست قلبی تنفسی و مدیریت بیمار تنفسی یا انسداد راه هوایی برای پیشگیری از بروز ایست قلبی تنفسی و انجام اقدامات بهنگام در تریاژ تلفنی و صحنه عملیات
- علل قلبی بروز ایست قلبی تنفسی و مدیریت بیمار قلبی برای پیشگیری از بروز ایست قلبی تنفسی و انجام اقدامات بهنگام
- انواع روش‌های اکسیژن درمانی
- بررسی بیمار مشکوک به ایست قلبی - تنفسی
- آشنایی با زنجیره بقا
- بازبینی و باز کردن و مدیریت راه هوایی پایه (انواع مانورها)
- انسداد راه هوایی و اقدامات پایه مورد نیاز
- شروع عملیات احیاء قلبی ریوی
- انواع تنفس کمکی
- نحوه انجام فشردن قفسه سینه
- روش‌های احیاء قلبی یک و دو نفره
- عوارض احتمالی احیای قلبی ریوی پایه
- کاربرد بالینی AED در بیمار و اهمیت آن
- نحوه شناخت مرگ بالینی و مرگ بیولوژیک
- علائم تجدید حیات نتیجه بخش
- برنامه‌های مراقبت از نوزاد

- نحوه مدیریت اقدامات حیات بخش شامل احیای پایه و مانورهای خارج سازی جسم خارجی از راه هوایی توسط مددجو در تریاژ تلفنی

ب: عملی (۱۷ ساعت)

- مدیریت بیمار نزدیک به ایست قلبی یا تنفسی
- شناسایی علائم اولیه ایست قلبی ریوی
- باز کردن صحیح راه هوایی در بیمار داخلی و ترومایی در تمام سطوح
- انجام مانورها در رفع انسداد راه هوایی
- انجام صحیح تنفس کمکی
- انجام صحیح ماساژ قلبی
- شناسایی علائم تجدید حیات
- کنترل عوارض احتمالی احیای قلبی-ریوی پایه
- انجام احیا یک نفره و دو نفره
- کاربرد صحیح AED

نحوه اجرا:

استفاده از مولاژهای احیاء بصورت عملی و تمرین ماساژ قفسه سینه با کیفیت و موثر (عمق و سرعت)، نقش بازی کردن و فیلم و اجرای کارگاه، بهره‌مندی از مانکن‌های احیای پایه هوشمند و انجام کامل سیگل‌های احیای قلبی-ریوی پایه با سرعت و عمق صحیح، آموزش نحوه تعامل و همکاری

منابع اصلی درس:

۱. احیای قلبی - ریوی پایه بر پایه AHA 2020 و مروری بر ACLS
۲. آخرین ویرایش دستورالعمل American Heart Association Guidelines
۳. نوری ساری، حسن، آقاژاده، سید پیمان، درمانهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سپید برگ- آخرین ویرایش
۴. پاشا زائوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براتلو، علی، فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب- آخرین ویرایش
۵. سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن، نوری ساری، حسن، و همکاران، درسنامه بالینی فوریت‌های پزشکی- اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی- نشر جامعه نگر - آخرین ویرایش
۶. مهشید قر، بابک، نوری ساری، حسن و همکاران، دستورالعمل تریاژ تلفنی چهار سطحی، سازمان اورژانس کشور- آخرین ویرایش
۷. تفکری، آزاده، حیدری، سلناز و همکاران، مدیریت پیشرفته بیماران مدیکال در اورژانس پیش بیمارستانی- آرتین طب - آخرین ویرایش

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتابی ■ شفاهی ■ دریافت گواهینامه BMLS ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination)
- OSLE(Objective Structured Learning Experience)
- OSFE(Objective Structured Field Examination)
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارتها (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تشکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

نام درس: احیاء قلبی-ریوی پیشرفته

کد درس: ۱۱

پیش نیاز یا همزمان: احیاء قلبی-ریوی پایه (بالغین و کودکان) (کد درس ۱۰) - اورژانس های داخلی ۲ (کد درس ۱۲)

تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی - ۰/۵ واحد کارگاهی)

نوع واحد: نظری - عملی - کارگاهی

هدف کلی درس: افزایش آگاهی دانشجویان در تشخیص و اقدام فوری برای حفظ جان مصدومین اورژانس های داخلی و ترومایی نیازمند احیاء با استفاده از وسایل و تجهیزات مورد نیاز در برقراری جریان خون و تهویه موثر به منظور پیشگیری از عوارض تا رساندن بیمار به مراکز درمانی، آشنایی عملی با تکنیک های احیای قلبی و ریوی پیشرفته از طریق تمرین و تکرار بر روی مانکن های آموزشی در بخش مهارت های بالینی

شرح درس: دانشجویان ضمن مرور احیاء قلبی-ریوی پایه، آشنایی با تجهیزات مدیریت راه هوایی پیشرفته و کاربرد هر کدام، آگاهی و مهارت مورد نیاز در اداره راه هوایی پایه و پیشرفته و برقراری تهویه و جریان خون موثر و انجام پروتکل های احیای پیشرفته در کودکان و بزرگسالان، تفسیر ریتم های قلبی و انجام اقدامات درمانی مربوط به هر دیس ریتمی را می آموزند. همچنین دانشجویان پس از احیاء را با استفاده از تجهیزات و امکانات پیشرفته (آخرین پروتکل های اورژانس پیش بیمارستانی)، مهارت کار تیمی و شرح وظایف هر یک از اعضای تیم در احیای پیشرفته را می آموزند.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

- مروری بر احیاء قلبی-ریوی پایه
- ساختار آناتومیک راه های هوایی فوقانی، علل انسداد راه هوایی
- اداره راه هوایی: باز کردن راه هوایی، انواع مانور ها، کریکوتیرومی، اکسیژن درمانی، تهویه بیمار حفظ راه هوایی باز (توسط راه هوایی دهانی حلقی، بینی حلقی، ماسک لارنژیال، کامپی تیوب، لوله تراشه بینی و دهانی و ...) (تعریف، کاربرد، معایب و محاسن، نحوه استفاده)
- اینتوباسیون ساده و مشکل
- اکسیژن درمانی انواع هیپوکسی، عوارض، روش های مختلف دادن اکسیژن ۱۰۰٪، وسایل اکسیژن درمانی (معایب و محاسن)
- چگونگی استفاده از وسایل کمکی در برقراری تهویه (آمبویگ و ونتیلاتور پرتابل)
- دستیابی به عروق: راه های رساندن دارو به بیمار در ورید های محیطی و مرکزی، داخل تراشه، داخل استخوان و قلب (تعریف، اندیکاسیون، مزایا، معایب، نحوه عمل)
- مرور دیس ریتمی های خطرناک (دیس ریتمی های مختل کننده همودینامیک دهلیزی و بطنی)
- الکترود شوک (انواع، اندیکاسیون، نحوه استفاده، مراقبت)
- استفاده از وسایل کمکی در فشرودن قلب (Auto Pulse, Chest Compressor, ACD) و ...
- دارو های مورد نیاز در احیاء قلبی-ریوی (اندیکاسیون، دوز، نحوه مصرف)
- عوارض ناشی از احیاء
- نحوه استفاده از پیس میکر خارجی
- نحوه مراقبت پس از احیاء
- آشنایی استفاده از کاپنوگراف

- آشنایی با روش و ابزار های ارزیابی کیفیت CPR

ب. عملی: (۷ ساعت)

- انجام احیاء پایه یک و دوم فرده
- استفاده از انواع وسائل پیشرفته در بازکردن راه هوایی (ایروی دهانی و بینی، لوله تراشه، کامپی تیوب، LMA و ...)
- کار با انواع وسائل اکسیژن درمانی
- تفسیر ریتم ها و شناخت انواع آریتمی ها در مانیتورینگ شبیه سازی شده
- مراقبت و درمان پیش بیمارستانی آریتمی های ساده و خطرناک
- کار با وسائل کمکی در انجام تهویه مصنوعی (آمبوگ، ونتیلاتور پرتابل، میکروونت و ...)
- تزریق دارو در وریدهای محیطی و مرکزی، داخل تراشه، داخل استخوان و داخل قلب
- کار با الکتروشوک
- کار با وسائل کمکی در فشردن قفسه سینه
- کار با ترالی اورژانس
- رهبری در تیم احیای پیشرفته و شرح وظایف هر یک از اعضای تیم و تفاوت ها در تیم های بیمارستانی و پیش بیمارستانی
- موقعیت یابی در فرایند احیای قلبی - ریوی
- آشنائی عملی با مفاهیم نظری
- استفاده از مدل های آموزشی توسط مدرس مربوطه در مرکز مهارت های بالینی

ج. کارگاهی (۲۶ ساعت)

- آخرین ویرایش کارگاه PHCLS (Prehospital cardiac Life Support) اقدامات حیاتی پیش بیمارستانی برای بیماران قلبی
- سرفصل موضوعات کارگاه اقدامات حیاتی پیش بیمارستانی برای بیماران قلبی (PHCLS)
- Pre test/ post test
- گرفتن و تفسیر EKG
- STEMI
- تفسیر ECG
- آریتمی های فوق بطنی: تاکی کاردی سینوسی، AF، برادی کاردی سینوسی، PSVT
- فرایند تله کاردیوگرافی (طرح ۲۲۷)
- ایم جادریه
- آریتمی های بطنی
- آلرژی و آنافیلاکسی
- صداهای ریوی
- جسم خارجی در راه هوایی
- Air way management
- Breathing

- Circulation
- Drug و Defibrillator
- ROSC
- مراقبت های پس از احیا
- کارگاه های تمرینی عملی و رفع اشکال

نحوه اجرا:

دانشجویان قبل از حضور در کارگاه بحث های تئوری را مرور کرده و در ابتدای کارگاه می بایست در پیش آزمون پیش کارگاه علمی مهارتی احیای قلبی - ریوی پیشرفته پیش بیمارستانی Pre hospital Cardiac Life Support شرکت نمایند. در این کارگاه پس از بیان مباحث نظری احیای پیشرفته هر یک از دانشجویان طبق سناریوی مشخص تمامی مراحل احیای قلبی - ریوی پیشرفته را در ایستگاههای جداگانه روی مانکن، عملاً انجام داده و نتایج آن طبق چک لیست مشخص توسط استاد مربوطه ثبت می گردد. مهمترین علل غیر ترومایی ارست قلبی تنفسی شامل آنافیلاکسی و سندرم حاد کرونری و عوارض آن (شامل آریتمی ها و اختلال پمپ - ادم ریه) و اصول و انجام احیای پیشرفته در کودکان و بزرگسالان از مفاد اصلی این کارگاه است.

منابع اصلی درس:

۱. آخرین ویرایش دستورالعمل American Heart Association Guidelines
۲. آخرین ویرایش دستورالعمل Pre hospital Cardiac Life Support
۳. تفکری، آزاده، حیدری، ساناز. مدیریت پیشرفته بیماران مدیکال در اورژانس پیش بیمارستانی. آرتین طب، (آخرین ویرایش)
۴. اسمیت مایک، احیاء پیشرفته. آخرین ویرایش
۵. نوری ساری، حسن، آقازاده، سیدپژمان. درمانهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سپید برگ (آخرین ویرایش)
۶. سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن نوری ساری، حسن. و همکاران. درسمانه بالینی فوریت های پزشکی. جامعه نگر (آخرین ویرایش)

7. <https://cpr.heart.org/en/cpr-courses-and-kits/healthcare-professional/handbook>
8. <https://www.cprblspros.com/cpr-cheat-sheet-2023>
9. <https://www.heart.org/>

ارزیابی فراگیر:

الف - روش ارزیابی:

کتابی ■ شفاهی ■ آزمون تعاملی رایانه ای ■ آزمون ۳۶۰ درجه ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق ها و تذکرات، گواهی های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- * آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- * آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۱۲

نام درس: اورژانس های داخلی ۱

پیش نیاز یا همزمان: داروشناسی عمومی (کد درس ۰۹) - معاینات بالینی (کد درس ۲۶)

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم و اصول کلی مراقبت فوریتهای بیمارستانی در اورژانسهای سیستمهای عصبی، گوارشی، ادراری، تناسلی

شرح درس:

این درس به منظور پیشبرد دانش و شناخت دانشجو در زمینه بررسی و مراقبت های فوری پیش بیمارستانی، اختلالات سیستمهای عصبی، گوارشی، ادراری و تناسلی طرح ریزی گردیده است. ضمن تدریس این درس به دانشجو کمک می شود آموخته های خود را با آموخته های قبلی در هم آمیخته و با بهره گیری از اصول و مهارتهای تفکر خلاق به بررسی و مراقبت های درمانی پیش بیمارستانی دانشجویان بپردازد. در تدریس این بحث می بایست تمرکز بر شرایط اورژانس بیماری های مربوطه و نحوه مدیریت بیمار و اقدامات حیات بخش در شرایط پیش بیمارستانی باشد.

رفوس مطالب:

الف: نظری (۵۱ ساعت)

- مروری بر آناتومی و فیزیولوژی سیستم های عصبی، گوارشی، ادراری، تناسلی
- نشانه شناسی و روشهای معاینه و فیزیوپاتولوژی بیماریهای شایع سیستم عصبی مرکزی
- نشانه شناسی و روشهای معاینه و فیزیوپاتولوژی بیماری های شایع گوارشی
- نشانه شناسی و روشهای معاینه و فیزیوپاتولوژی بیماریهای سیستم ادراری و تناسلی
- بررسی، تشخیص، علل، علایم، عوارض، تشخیص های افتراقی، مراقبت پیش - بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در بیماران دچار تغییر وضعیت هوشیاری، تشنج، سکته مغزی (و طرح ۷۲۴)، انواع سردرد و اورژانس های آن، فلج شل حاد، فلج های یالارونده و پایین رونده (گزش کتله، گیان باره، بوتولسم و ...) بیماری های یا حملات حاد دستگاه عصبی عضلانی (اسکروز مولتیل و ...) بیماری های پیش رونده دستگاه عصبی عضلانی، سنکوپ و سرگیجه و ...
- بررسی، تشخیص، علل، علایم، عوارض، تشخیص های افتراقی، مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در بیماران دچار درد حاد شکم شامل علل نیازمند مراقبتهای غیرجراحی و جراحی (بویژه بیماریهای قلبی عروقی مانند سکته قلبی تحتانی و آنوریسم آنورت شکمی، آپاندیسیت، پریتونیت، کوله سیستیت، انسداد لوله گوارشی، پانکراتیت، انواع فتق در دستگاه گوارش و عوارض و مشکلات آنها، خونریزی گوارشی، کاستریت، پرفوراسیون دستگاه گوارش، انسداد دستگاه گوارش، ایتنوساسپشن، زخمهای گوارشی و پریتونیت، غل اسهال و استفراغ و ...)، نحوه جا اندازی فتق و ...
- بررسی، تشخیص، علل، علایم، عوارض، تشخیص های افتراقی، مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در بیماران دچار بیماریهای التهابی لگن، سنگهای کلیوی و دستگاه ادراری، نارسایی حاد کلیوی (رنال، پره رنال و پست رنال) نارسایی مزمن کلیوی و عوارض آن شامل اندیکاسیون های دیالیز و عوارض تاخیر در دیالیز، سندرم نفروتیک، بیماریهای عفونی همراه با مشکلات کلیوی (مانند HUS، PSGN)، انسداد ادراری، عفونتهای دستگاه ادراری و ...

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- بررسی، تشخیص، علل، علایم، عوارض، تشخیص‌های افتراقی، مراقبت پیش‌بیمارستانی و بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در بیماران دچار بیماریهای تناسلی شامل تورشن بیضه، اپیدیدیمیت، ارکیت، پروپیتسم، تورشن تخمدان، عفونت‌ها و التهاب پروستات و ...
- مداخلات تشخیصی در بیماریهای داخلی شامل تب مایع آسیت، انجام LP و عوارض آن، اندوسکوپی، کولونوسکوپی، رادیوگرافی، نمای کلی سیتی‌اسکن، MRI و سونوگرافی، انواع دیالیز و عوارض آن، انواع سونداز دستگاه ادراری و ...

منابع اصلی درس:

۱. تظاهرات اصلی (مجموعه ترجمه و تلخیص رفرنس‌های دانشنامه طب اورژانس) اصول طب اورژانس روزن-دهبزرگی، افسانه و همکاران، آخرین ویرایش
۲. ترجمه اصول طب داخلی هاریسون (مباحث سیستم عصبی، کلیه و مجاری ادرار، سیستم گوارش و دستگاه تناسلی) آخرین ویرایش
۳. سعیدی، مهدی، مرتضوی، سیدمحسن نوری‌ساری، حسن، و همکاران، درسنامه بالینی فوریت‌های پزشکی، جامعه نگر-آخرین ویرایش
۴. اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش‌بیمارستانی متجمی، علیرضا استدلال بالینی: مفاهیم، آموزش و ارزیابی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، آخرین ویرایش
۵. تفکری، آزاده، حیدری، سنان، مدیریت پیشرفته بیماران مبتکال در اورژانس پیش‌بیمارستانی، آرتین طب، آخرین ویرایش
۶. نوری‌ساری، حسن، آقازاده، سیدپیمان، درمانهای گام به گام در اورژانس پیش‌بیمارستانی، سپید برگ، آخرین ویرایش
۷. پاشا زانوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براتلو، علی، فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش‌بیمارستانی، آرتین طب، آخرین ویرایش
۸. عبدالرزاق نژاد، علی، براتلو، علی، حاجی محمدحسینی، مهسا، مدیریت و درمان تروما در اورژانس پیش‌بیمارستانی، آرتین طب، آخرین ویرایش

ارزیابی فراگیر:

- الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارشما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۱۳

نام درس: اورژانس‌های داخلی ۲ (اورژانس های قلب و عروق)
پیش نیاز یا همزمان: اورژانس های داخلی ۱ (کد درس ۱۲)
تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)
نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم و اصول کلی مراقبت های پیش بیمارستانی در اورژانس های قلبی - عروقی
شرح درس: اورژانس های قلب و عروق از شایعترین علل مواجهه بیماران به مراکز درمانی و مهمترین علت مرگ در کشور می باشند. با توجه به اهمیت انجام مراقبت های پیش بیمارستانی در مراحل حاد و نقش ارزشمند آن در کاهش میزان مرگ و میر و ناتوانی ناشی از این موارد، لازم است دانشجوی فوریت های پزشکی در زمینه این فوریت ها و بخصوص ارزیابی و تشخیص دقیق و انجام اقدام مناسب و به موقع دانش و مهارت لازم را کسب کرده و در عمل به کار بندد.
رئوس مطالب:

الف: نظری (۲۶ ساعت)

- مروری بر آناتومی فیزیولوژی سیستم قلبی عروقی و تنفسی
- اصول الکتروفیزیولوژی قلب طبیعی و اختلالات ریتم و هدایت قلب
- علل ایجاد آترواسکلروز، فاکتورهای خطر، متابولیسم میوکارده، گردش خون در عروق کرونر و عوامل تنظیم کننده آن
- فیزیوپاتولوژی، نشانه شناسی و روشهای معاینه در بیماریهای شایع سیستم قلب و عروق نارسائی قلب، شوک کاردیوژنیک، نارسائی حاد تنفسی، ادم حاد ریه پرفشاری خون
- آشنایی با انواع اورژانس های شایع قلب و عروق
- نحوه بررسی، تشخیص، مراقبت، انتقال و اقدامات پیش بیمارستانی در اختلالات مربوط به سندرم حاد کرونر
- نحوه بررسی، تشخیص، مراقبت، انتقال و اقدامات پیش بیمارستانی در اختلالات مربوط به نارسایی حاد قلبی
- نحوه بررسی، تشخیص، مراقبت، انتقال و اقدامات پیش بیمارستانی در اختلالات مربوط شوک کاردیوژنیک
- نحوه بررسی، تشخیص، مراقبت، انتقال و اقدامات پیش بیمارستانی در اختلالات مربوط به ادم حاد ریه
- نحوه بررسی، تشخیص، مراقبت، انتقال و اقدامات پیش بیمارستانی در اختلالات مربوط به فشار خون بالا و انواع آن
- آشنایی با نحوه پایش فعالیت الکتریکی قلب (تعریف فعالیت الکتریکی، عناصر الکتروکاردوگرام، امواج نشان دهنده فعالیت الکتریکی قلب، تغییرات نوار قلب در اختلالات کرونری)
- انواع آریتمی ها، درمانهای دارویی و غیر دارویی (دستگاه دفیبریلاتور، ضربان ساز)
- آشنایی با طرح ۱۲۴ (برنامه ملی پیشگیری از سکته قلبی)، اهمیت هماهنگی بخش پیش بیمارستانی و بیمارستانی

ب: عملی: (۱۷ ساعت)

- نحوه برخورد با بیمار دچار سندروم حاد کرونری، نارسائی حاد قلب، شوک کاردیوژنیک، ادم حاد ریه و پرفشاری خون
- نحوه استفاده از همدلی پلکان در جابجائی بیمار قلبی
- کار با دستگاه الکتروکاردیوگرام
- تمرین نوار خوانی و تغییرات نوار قلبی با تاکید بر تغییرات ناشی از ایسکمی
- کار با دستگاه دفیبریلاتور
- کار با دستگاه تله مدیسین (۲۳۷)
- نحوه استفاده AED

- اصول کار با دستگاه ضربان ساز
- استفاده از مدل های آموزشی توسط مدرس مربوطه در مرکز مهارت های بالینی
- طراحی سناریو در موارد ذکر شده در برخورد با بیمار

شیوه های تکمیلی :

نمایش فیلم، مطالعه موردی، نشان دادن عکس، CD، کار با دستگاه ریتم ساز، دستگاه نوار قلب و الکتروشوک و ضربان ساز

منابع اصلی درس:

۱. Tintinalli's Emergency Medicine: A Comprehensive Study Guide, last edition ترجمه فصل قلب و عروق
۲. نوری ساری، حسن. آقا زاده، سید پژمان. درمان های گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سید برگ. آخرین ویرایش
۳. پاشا زائوس، مریم. عبدالرزاق نژاد، علی. مرآتو، علی. فوریت های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب. آخرین ویرایش
۴. تقوی، آزاده حیدری، ساناز. مدیریت پیشرفته بیماران میکال در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب. آخرین ویرایش
۵. سعیدی، مهدی. مرتضوی، سید محسن و همکاران. درسنامه بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی
۶. دهبزرگی، افسانه و همکاران. تظاهرات اصلی (مجموعه ترجمه و تشخیص رفرنس های دانشنامه طب اورژانس). روزن. آخرین ویرایش
۷. منجمی، علیرضا. استدلال بالینی: مفاهیم، آموزش و ارزیابی. دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، آخرین ویرایش
8. <https://www.sciencedirect.com>
9. critical-thinking-clinical-reasoning-and-clinical-judgment
10. Cardiac Arrhythmias: Interpretation, Diagnosis and Treatment
11. EKG/ECG Interpretation: Everything you Need to Know about the 12 - Lead ECG/EKG Interpretation and How to Diagnose and Treat Arrhythmias: Workbook
12. Atherosclerosis Technologies of Personalized Medicine. Yuliya I. Ragino

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارناما (Log book)، نتایج آزمون های انجام شده، مقالات، تشویق ها و تذکرات، گواهی های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- آزمون های درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- آزمون های کشوری طبق مقررات کشوری

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نام درس: اورژانس‌های داخلی ۲ (غدد و متابولیسم، مسمومیت‌ها، اورژانس‌های تنفسی و آلرژی) کد درس: ۱۴

پیش‌نیاز یا همزمان: اورژانس‌های داخلی ۲ (کد درس ۱۲)

تعداد واحد: ۲ واحد (۲/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارگاهی؛ کارگاه حمایت‌های حیاتی پزشکی AMIS و کارگاه مهارت‌های بالینی) (حمایت‌های حیاتی پیشرفته پزشکی Advanced Medical Life Support)
نوع واحد: نظری - کارگاهی

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم و اصول کلی مراقبت فوری پیش بیمارستانی در اورژانس سیستم‌های غدد و متابولیسم، مسمومیت‌ها، اورژانس‌های تنفسی و آلرژی

شرح درس: این درس به منظور پیشبرد دانش و شناخت دانشجو در زمینه بررسی و مراقبت‌های فوری پیش بیمارستانی، اختلالات سیستم‌های غدد و متابولیسم، مسمومیت‌ها، اورژانس‌های تنفسی و آلرژی طرح ریزی گردیده است. ضمن تدریس این درس با دانشجو کمک می‌شود آموخته‌های خود را با آموخته‌های قبلی تلفیق نموده و با بهره‌گیری از اصول و مهارت‌های تفکر خلاق به بررسی و مراقبت‌های درمانی پیش بیمارستانی مدجوبان بپردازد.

رنوس مطالب:

الف: نظری (۳۳ ساعت)

- مرور آناتومی و فیزیولوژی تنفس و بررسی سیستم تنفسی در صحنه
- نشانه‌شناسی و روش‌های معاینه و تشخیص عفونت‌های شایع تنفسی و بیماری‌های انسدادی، نارسایی تنفسی، آمبولی ریه و تومورهای ریه
- آشنایی با انواع اورژانس‌های شایع تنفسی شامل سختی تنفس، بیماری‌های مزمن انسدادی راه هوایی، بیماری‌های عفونی سیستم تنفسی، سندرم زجر تنفسی، آمبولی ریه، پنو موثراکس خود به خودی، سندرم هیپر ونثیلاسیون و آسم با بیان علل، علائم، ارزیابی، مراقبت‌های پیش بیمارستانی.
- پاتوفیزیولوژی بیماری‌های شایع غدد
- بررسی، تشخیص، علل، تظاهرات بالینی، عوارض، تشخیص‌های افتراقی، مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در بیماری‌های شایع غدد شامل: دیابت و انواع آن، هیپوگلیسمی و هیپرگلیسمی، کمای دیابتیک، بیماری‌های تیروئید، بیماری‌های غده فوق کلیوی (سندرم‌های کوشینگ و آدرنال)، سندرم‌های محرومیت از کورتون و بیماری‌های غده هیپوفیز.
- واکنش‌های آلرژیک، شرایط آنافیلاکسی و شوک آنافیلاکتیک، علل، تظاهرات بالینی، ارزیابی و مراقبت فوری
- شناخت سموم خاص، آشنایی با راه‌های ورود سم به بدن
- علائم و نشانه‌های کلی و اختصاصی سموم
- اصول برخورد با بیمار مسموم و سم زدایی در تریاژ تلفنی و در صحنه
- مسمومیت دارویی با داروهای شایع و مهم به ویژه مسمومیت با بتابلور ها، مسدود کننده‌های کانال کلسیم، ضد افسردگی‌ها و آنتی سایکوتیک‌ها، اسپرین، استامینوفن، داروهای ضد التهاب، دیگوکسین.
- مسمومیت با سموم فلزی، مسمومیت با الکل، مسمومیت با قارچ‌ها، مسمومیت با سموم کشاورزی، شیمیایی و غیر شیمیایی (ارگانوسفره‌ها) و مشتقات نفتی و سموم خانگی
- مسمومیت با داروهای جامد اورژانس پیش بیمارستانی
- مسمومیت‌های غذایی و بوتولیسم
- سوء مصرف مواد محرک و مخدر، سندرم‌های محرومیت و آوردوز

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- آشنایی با آنتی دوت اختصاصی سموم
- ملاحظات ویژه گروه‌های خاص در اورژانس‌های داخلی (نوزادان، سالمندان، زنان باردار)
- ملاحظات ویژه افراد توان‌خواه در تمامی مباحث درس

ب: کارگاه حمایت‌های حیاتی پزشکی AMLS و مهارت‌های بالینی (۲۶ ساعت کارگاهی)
طبق آخرین ویرایش سازمان اورژانس کشور

رئوس مطالب کارگاهی (ADVANCED MEDICAL LIFE SUPPORT) حمایت‌های حیاتی پیشرفته پزشکی (طبق آخرین ویرایش سازمان اورژانس کشور)
بسته آموزشی کارگاه AMLS شامل (مباحث نظری و کارگاه‌ها) ۱۳ ساعت:

- پیش آزمون
- سردرد و کاهش سطح هوشیاری
- مبحث تشنج
- مبحث سکنه خاد مغزی
- فارماکولوژی
- اورژانس‌های تنفسی
- اورژانس‌های رقتاری
- اورژانس‌های دیابت
- تریاز استارت و جامپ استارت
- پس آزمون

کارگاه مهارت‌های بالینی طبق آخرین ویرایش سازمان اورژانس کشور:
سرفصل‌های کارگاه مهارت‌های بالینی:

- ارزیابی علایم حیاتی، سطح هوشیاری، پالس اکسیمتری و گلوکومتری
- معاینه فیزیکی
- انواع روش‌های تزریق دارو
- شیوه‌های تهویه بیمار
- کار با دستگاه ونتیلاتور
- کنترل خونریزی
- نیدل دکامپرشن
- شیوه‌های خارج‌سازی، محدودسازی حرکات و جابجایی بیمار
- مدیریت بیمار آریتمی
- زایمان

عناوین ایستگاه‌های عملی کارگاه مهارت‌های بالینی:

- ارزیابی علایم حیاتی
- سمع ریه - معاینه شکم و لگن - معاینه نورولوژیک

- کار با ویتال‌تور
- تهیه یا مانسک، LMA، اینتوباسیون
- خارج سازی با و بدون KED
- کنترل خونریزی و نیدل دکامپرشن
- زایمان
- رگ گیری
- به کارگیری تخته بلند پشتی (ایستاده و خوابیده)
- خارج کردن کلاه ایمنی و بستن کولار

منابع اصلی درس:

1. Tintinalli's Emergency Medicine: A Comprehensive Study Guide, last edition ترجمه فصل مسمومیت
2. اورژانس‌های سم‌شناسی گلدفرانک
3. نوری ساری، حسن، آقازاده، سیدپیمان، درمانهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی؛ سپید برگ (آخرین ویرایش)
4. پاشا زائوس-عزیم، عبدالرزاق نژادعلی، براتلوسعلی، فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی؛ آرتین طب (آخرین ویرایش)
5. سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران، درسنامه بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی (آخرین ویرایش)
6. درسنامه طب اورژانس (آخرین ویرایش)
7. شکری، آزاده، جعفری، ساناز، مدیریت پیشرفته بیماران مدیکال در اورژانس پیش بیمارستانی، آرتین طب (آخرین ویرایش)
8. دهبزرگی، افسانه و همکاران، تظاهرات اصلی (مجموعه ترجمه و تلخیص رفرنس های دانشنامه طب اورژانس)، روزن آخرین ویرایش
9. منجمی، علیرضا، استدلال بالینی: مفاهیم، آموزش و ارزیابی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (آخرین ویرایش)
10. critical-thinking-clinical-reasoning-and-clinical-judgment

ارزیابی فرایند:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- * آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- * آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۱۵

نام درس: ترومای ۱ (مفاهیم - ترومای اندام - خونریزی و شوک)

پیش نیاز یا همزمان: معاینات بالینی (کد درس ۲۶)

تعداد واحد: ۲/۵ واحد (۲ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: در این درس دانشجویان با کلیه بیماریها و حوادث مرتبط تروما آشنا شده و چگونگی برخورد با اینگونه بیماران را فرا خواهد گرفت.

شرح درس: از آنجا که تروما یکی از مباحث اصلی در EMS می باشد و کشور ما نیز دارای آمار حوادث ترافیکی بالایی بوده و سالیانه تعداد بسیار زیادی از مصدومین ترومایی ناشی از حوادث ترافیکی نیازمند درمان و انتقال فوری می باشند؛ دانشجویان ضمن حضور در کلاس های تئوری با مباحثی از قبیل انواع تروماهای شایع در حوادث، مکانیسم های برخورد و ضربه (کینتیک تروما)، چگونگی انجام تریاژ، ارزیابی صحنه تصادف و حوادث، چگونگی نجات مصدوم از محل و مدیریت و درمان پیش بیمارستانی آسیب های بافت نرم، سوختگی ها، نحوه برخورد و درمان اورژانسی و انتقال مصدومین حوادث ترومایی آشنا خواهد شد.

رئوس مطالب:

الف- نظری (۳۴ ساعت)

- تعاریف مفاهیم و اهمیت تروما
- مکانیسمهای ترومای مختلف تصادفات (از رویرو، از عقب، از کنار، غلتیدن، چرخشی و ...)، آسیب های ناشی از محافظت کننده ها (کمربندها، کیسه های هوا، صندلی کودک و ...)، موتورسیکلت، اسکوتر، دوچرخه، اسکیت و غیره، عابر پیاده، سقوط همتران و غیر همتران، تروماهای صنعتی و سایر تروماها، ترومای نافذ و بلانت
- تریاژ تلفنی مصدوم ترومایی
- آسیب های باز و بسته (خراشیدگی، پارگی، کنده شدگی، قطع شدگی، سوخا شدگی)، انواع آسیب های بسته (کوفتگی، هماتوم، له شدگی، سندرم کمپارتمان، پارگی های اعضای توحالی و توپر)
- ارزیابی و مدیریت صحنه تصادف و حوادث، نجات و آزاد سازی مصدوم ترومایی
- تریاژ در تروما و سانحه با آسیب دیدگان متعدد (MCI: Multiple Casualty Incident)
- بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی تروماهای اندام ها و انواع شکستگی ها، کوفتگی ها، دررفتگی ها، پیچ خوردگی ها، کشیدگی ها، قطع عضو و آسیب های بافت نرم.
- بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در ترومای اندام ها
- اصول جابه جایی و انتقال بیماران ترومایی، بی حرکت سازی، کنترل خونریزی، پانسمان و آتل گیری اندام آسیب دیده
- انواع سوختگی ها و مراقبت و درمان پیش بیمارستانی آنها
- بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در انواع خونریزی و روشهای کنترل آن
- بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در انواع شوک و مراحل آن
- اصول مایع درمانی در تروماها و سوختگی ها

- آشنایی با پروتکل پیش بیمارستانی جامع مدیریت و درمان بیمار ترومایی
- آشنایی با پروتکل پیش بیمارستانی انتقال بیمار ترومایی
- آشنایی با پروتکل پیش بیمارستانی مدیریت و درمان سوختگی
- آشنایی با پروتکل پیش بیمارستانی عضو قطع شده

ب: عملی (۱۷ ساعت)

- نمایش فیلم و CD، تمرین کلاسی، تمرین در مرکز مهارت‌های بالینی و تدوین و اجرای سناریو در زمینه‌های:
- در آوردن کلاه ایمنی
- روش‌های ثابت سازی (استفاده از انواع آتل‌های بادی، سخت، وکیوم و ...)
- روش استفاده از برانکاره اسکوپ
- روش استفاده از آتل کششی
- روش‌های کنترل خونریزی
- اصول مایع درمانی در سوختگی و تروما
- آشنایی با تجهیزات مربوط به ثابت سازی و کنترل خونریزی و استفاده از آنها در موارد مربوط به هر یک (شلوار ضد شوک، انواع تورنیکت و ...)
- بانداز، ثابت سازی، ارزیابی حسی و حرکتی اندام، تکنیک‌های رها سازی مصدوم ترومایی

شیوه های تکمیلی آموزش:

نمایش فیلم و CD، تمرین کلاسی، تمرین در مرکز مهارت‌های بالینی

منابع اصلی درس:

۱. رستگار کشکولی، علی، تفکری، آزاده، مدیریت و درمان تروما در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب: آخرین ویرایش
۲. (PHTLS)
۳. نوری ساری، حسن، آقازاده، سیدپیرمان، درمان‌های گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سپیدبرگ (آخرین ویرایش)
۴. پاشا زلوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براتلو، علی، فوریتهای پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب: (آخرین ویرایش)
۵. تفکری، آزاده، حیدری، ساناز، مدیریت پیشرفته بیماران مدیکال در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب: (آخرین ویرایش)
۶. سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران، درسنامه بالینی فوریتهای پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی
۷. درسنامه طب اورژانس، آخرین ویرایش
۸. دهبزرگی، افسانه و همکاران، تظاهرات اصلی بیماریها (مجموعه ترجمه و تلخیص رفرتس های دانشنامه طب اورژانس)، روزن، آخرین ویرایش
۹. منجمی، علیرضا، استدلال بالینی: مفاهیم، آموزش و ارزیابی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (آخرین ویرایش)
10. Essential of paramedic care, last edition
11. PHTLS(Prehospital trauma trauma life support), last edition
12. critical-thinking-clinical-reasoning-and-clinical-judgment

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■ آزمون تعاملی رایانه‌ای ■ آزمون ۲۶۰ درجه ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات،

گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

نام درس: ترومای ۲ (ترومای قفسه سینه، ترومای شکم و لگن، ادراری- تناسلی و صدمات انفجاری) کد درس: ۱۶
پیش نیاز یا همزمان: ترومای (۱) (کد درس ۱۵)
تعداد واحد: ۲/۵ واحد (۲ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)
نوع واحد: نظری- عملی

هدف کلی: آشنا کردن دانشجویان با انواع تروما، آماده سازی دانشجو جهت شناخت بیشتر بیماران ترومایی و مشکلات آنها و کاربرد مهارت‌های مدیریت بیمار ترومایی در درمان آنها با تاکید بر اقدامات فوری در مرحله پیش بیمارستانی.
شرح درس: این درس شامل ترومای قفسه سینه، ترومای شکم و لگن، ادراری- تناسلی و صدمات انفجاری می باشد و به دانشجو کمک می شود ضمن تلفیق آموخته های خود با آموخته های قبلی، مهارت‌های تفکر خلاق را در ارائه اقدامات فوری شامل تعیین وسعت احتمالی آسیب، ارزیابی در محل حادثه، مراقبت مداوم در راه انتقال به بیمارستان، انتقال سریع و تصمیم گیری به موقع و درست به بیماران ترومایی مذکور انجام دهد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۳۳ ساعت)

- مروری به ترومای (۱)
- آسیب های نافذ و بلانت به ارگان های شکم و قفسه سینه و لگن
- بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش بیمارستانی و نحوه جابه جایی و انتقال و گزارش دهی در ترومای شکم و لگن
- بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش بیمارستانی و نحوه جابه جایی و انتقال و گزارش دهی در تروماهای قفسه سینه (تامپوناد، پنوموتوراکس، پنوموتوراکس فشارنده، و روشهای رفع فشار، قفسه سینه شناور و کانتیوژن ریه)
- بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش بیمارستانی و نحوه جابه جایی و انتقال و گزارش دهی در تروما دستگاه ادراری- تناسلی
- بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش بیمارستانی و نحوه جابه جایی و انتقال و گزارش دهی در صدمات انفجاری
- مروری بر پروتکل جامع مدیریت و درمان پیش بیمارستانی بیمار ترومایی
- آشنایی با پروتکل پیش بیمارستانی ترومای شکم و لگن
- آشنایی با پروتکل پیش بیمارستانی ترومای قفسه سینه

ب: عملی (۱۷ ساعت)

- نمایش فیلم و CD، تمرین کلاسی، تمرین در مرکز مهارت‌های بالینی و ایجاد سناریو در زمینه های:
- معاینه شکم و لگن
- علائم و نشانه های خونریزی داخلی (خونریزی شکم و لگن)
- مداخلات پیش بیمارستانی در آسیب هایی ترومایی (مانکن تروما)
- روشهای رفع فشار از قفسه سینه در ترومای قفسه سینه
- روشهای ثابت سازی لگن
- روشهای انجام سونوگرافی eFAST
- روش برخورد با مصدوم دچار انواع آسیبهای ناشی از انفجار

- تروما در بارداری
- ترومای قفسه سینه، نیدل دکمپرشن، قفسه سینه شناور، جسم خارجی - تثبیت لگن

شیوه‌های تکمیلی آموزش:

نمایش فیلم، اسلاید، مطالعه موردی، ایفای نقش

منابع اصلی درس:

۱. رستگار کشکولی، علی، تفکری، آزاده، مدیریت و درمان تروما در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب: آخرین ویرایش (PHTLS)
۲. نوری ساری، حسن، آقازاده، سید پژمان، درمانهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سپیدبرگ (آخرین ویرایش)
۳. سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران، درسنامه بالینی فوریت‌های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی (آخرین ویرایش)
۴. تفکری، آزاده، حیدری، سناناز، مدیریت پیشرفته بیماران مدیکال در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب (آخرین ویرایش)
۵. درسنامه طب اورژانس (آخرین ویرایش)
۶. دهمزگی، افسانه و همکاران، تظاهرات اصلی (مجموعه ترجمه و تلخیص رفرنس‌های دانشنامه طب اورژانس)، روزن: آخرین ویرایش
۷. منجمی، علیرضا، استدلال بالینی: مفاهیم، آموزش و ارزیابی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (آخرین ویرایش)
8. Essential of paramedic care. last edition
9. PHTLS(Prehospital trauma trauma life support). last edition
10. critical-thinking-clinical-reasoning-and-clinical-judgment

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارتها (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشریحات و تذکرات، کواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- * آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- * آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۱۷

نام درس: ترومای ۳ (ترومای سر و گردن و ستون فقرات)

پیش نیاز یا همزمان: ترومای ۲ (کد درس ۱۶)

تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱/۵ واحد عملی - ۰/۵ واحد کارگاهی)

نوع واحد: (نظری - عملی - کارگاهی)

هدف کلی درس: آشنایی دانشجوی با آسیب‌های مختلف بویژه آسیب‌های نیازمند مراقبت فوری در، سر، صورت و گردن و ستون فقرات و عوارض ناشی از آنها، و اقدامات اولیه مورد نیاز

شرح درس: در این درس مکانیسم‌های آسیب، سیستم تروما و آسیب‌های اندامها، قفسه سینه، سر و صورت و گردن و ستون فقرات به همراه علل، علائم و اقدامات اولیه آموزش داده می‌شود و به دانشجوی کمک می‌شود ضمن تلفیق آموخته‌های خود با آموخته‌های قبلی، مهارت‌های تفکر خلاق را در ارائه اقدامات فوری شامل تعیین وسعت احتمالی آسیب، ارزیابی در محل حادثه، مراقبت مداوم در راه انتقال به بیمارستان، انتقال سریع و تصمیم‌گیری به موقع و درست به بیماران تروماتی انجام دهد

رتوس مطالب:

الف- نظری (۳۴ ساعت)

- مروری بر ترومای ۱ و ۲
- بررسی، مراقبت تشخیص، اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه اورژانس پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش گیری در انواع ترومای سر و صورت
- بررسی، مراقبت تشخیص، اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه اورژانس پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش گیری در انواع ترومای گردن و ستون فقرات
- تکنیکها و ابزارهای مختلف ثابت سازی ستون فقرات گردنی، کمری، سینه ای
- شیوه انتقال و جابجایی در تروماهای ستون فقرات
- شیوه رهاسازی بیمار یا تروما به ستون فقرات
- بررسی، مراقبت تشخیص، اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه اورژانس پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش گیری در انواع ترومای چشم
- ملاحظات ویژه گروههای خاص در تروماها (نوزادان، سالمندان، زنان باردار)
- ملاحظات ویژه افراد توان خواه در تروماها
- آشنایی با شکستگی جمجمه و مهره و هماتوم مغزی در نمای CT Scan

ب- عملی (۱۷ ساعت)

- نمایش فیلم و CD، تمرین کلاسی، تمرین در مرکز مهارت‌های بالینی و ایجاد سناریو در زمینه‌های:
- استفاده از انواع کولار گردنی
- جابجایی بیمار با استفاده از اسکوپ
- استفاده از لانگ بک بورد
- استفاده از KED در بیماران ترومایی (کودکان و بزرگسالان)
- جابجایی نویسله لانگ بک بورد در وضعیت‌های ایستاده، سوپاین، پرون و لترال
- نحوه استفاده از انواع ثابت کننده‌های سر و گردن

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- نحوه استفاده از انواع ثابت کننده های سر و گردن
- مانورهای دستی و استفاده از تجهیزات جایگزین در ثابت سازی سر و گردن
- نحوه خارج کردن کلاه ایمنی موتور سوار
- شیوه کاربرد تجهیزات اورژانس پیش بیمارستانی در ثابت سازی سر و گردن و ستون فقرات
- جایگذاری دندان کتده شده
- مراقبت های گوش و چشم آسیب دیده
- مشاهده شکستگی ها و هماتوم های مغزی در نمای CT Scan
- خارج سازی سریع مصدوم دچار ترومای ستون فقرات
- انتقال صحیح مصدوم ترومای ستون فقرات در راه پله و سطح شیب دار

ج: کارگاه PHTM (۲۶ ساعت)

برگزاری کارگاه PHTM (Prehospital Trauma Management) مدیریت بیماران ترومایی در اورژانس پیش بیمارستانی
براساس بسته ابلاغی آخرین ویرایش سازمان اورژانس کشور

سرفصل مطالب کارگاه:

- اصول مدیریت صحنه
- ارزیابی مکانیسم آسیب
- ارزیابی اولیه و ثانویه و ارزیابی مجدد
- XAEC - کنترل خونریزی شدید و ارزیابی راه هوایی در بیمار ترومایی، شناخت شرایط بحرانی و اقدامات پیش بیمارستانی آن
- B - ارزیابی تنفس در بیمار ترومایی، شناخت شرایط بحرانی و اقدامات پیش بیمارستانی آن
- C - ارزیابی گردش خون در بیمار ترومایی، شناخت شرایط بحرانی و اقدامات پیش بیمارستانی آن
- D - ارزیابی ناتوانی در بیمار ترومایی، شناخت شرایط بحرانی و اقدامات پیش بیمارستانی آن
- E - ارزیابی کامل بیمار ترومایی، شناخت شرایط بحرانی و اقدامات پیش بیمارستانی آن
- ثابت سازی و انتقال صحیح مصدوم / خارج سازی سریع
- شناخت مراکز تروما و اولویت بندی انتقال

شیوه های تکمیلی آموزشی: نمایش فیلم، اسلاید، مطالعه موردی

منابع اصلی درس:

- ۱) رستگار کشکولی، علی، تفکری، آزاده، مدیریت و درمان تروما در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب: آخرین ویرایش (PHTLS)
- ۲) نوری ساری، حسن آقا زاده، سعید پژمان، درمانهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سپید برگ (آخرین ویرایش)
- ۳) پاشا زائوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براتلو، علی، فوریتهای پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب: (آخرین ویرایش)
- ۴) سعیدی، مهدی، مرثضوی، سید محسن و همکاران، درسنامه بالینی فوریتهای پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- ۸) در برنامه طب اورژانس، آخرین ویرایش
- ۹) تفکری، آزادمحیدری، ساناز، مدیریت پدشرفته بیماران، در اورژانس پیش بیمارستانی، ارتین طب، (آخرین ویرایش)
- ۱۰) دهبزرگی، افسانه و همکاران، تظاهرات اصلی (مجموعه ترجمه و تلخیص رفزس های دانشنامه طب اورژانس)، روزن، آخرین ویرایش
- ۱۱) دلجمی، علیرضا، استدلال بالینی: مفاهیم، آموزش و ارزیابی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (آخرین ویرایش)

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تئکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۱۸

نام درس: تاریخچه، مفاهیم و اصول پدافند غیرعامل

پیش نیاز یا همزمان: فرایند عملیات و اطلاعات فنی (کد درس ۰۷)

تعداد واحد: ۶ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: افزایش آگاهی دانشجویان نسبت به انواع تهدیدات و بحران‌های محتمل کشور و ارتقاء مهارت پاسخ و مدیریت این حوادث به نحوی که فرد بتواند در مواجهه با این مخاطرات از توان لازم جهت همکاری و پاسخ مناسب برخوردار گردد.

شرح درس: از آنجایی که کارکنان فوریت‌های پزشکی در خط مقدم پاسخگویی به انواع حوادث و تهدیدات جهت نجات جان مصدومان و مردم هستند لذا باید با آموزش مدون نظری و عملی در زمینه آشنایی و مهارت آموزی، آمادگی و پاسخ به این بحران‌ها در ایشان نهادینه گردد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۹ ساعت)

- تاریخچه و مفاهیم پدافند غیرعامل
- آشنایی با اهداف، ساختار سازمانی در اسناد پدافند غیرعامل (سازمان پدافند غیرعامل کشور و ستاد پدافند غیرعامل وزارت بهداشت)
- آشنایی با انواع تهدیدات متعارف و نامتعارف
- آشنایی با پدافند شیمیایی و اصول پاسخ پیش بیمارستانی در حوادث شیمیایی
- آشنایی با پدافند پرتویی و اصول پاسخ پیش بیمارستانی در حوادث پرتویی
- آشنایی با پدافند هسته‌ای و اصول پاسخ پیش بیمارستانی در حوادث پرتویی
- آشنایی با پدافند زیستی و اصول پاسخ پیش بیمارستانی در حوادث زیستی
- آشنایی با پروتکل‌های درمانی پیش بیمارستانی در حوادث CBRNE
- راههای مقابله با بحرانهای هسته‌ای و پرتوی، شیمیایی، بیولوژیک، بیوتروریسم و حوادث تروریستی (انفجاری) در اورژانس پیش بیمارستانی
- آشنایی با اصول تخلیه و خروج اضطراری و اصول پاسخ پیش بیمارستانی به حوادث انفجاری، زلزله، آتش سوزی
- آشنایی با اصول وظایف و تیم‌های واکنش سریع (RRT-EMT)
- آشنایی با تجهیزات آمبولانس‌های CBRNE
- آشنایی با اصول سناریو نویسی و اجرای رزمایش

ب: عملی (۱۷ ساعت)

- آشنایی با تجهیزات آمبولانس‌های CBRNE و نحوه کار با تجهیزات
- تمرین استفاده PPE تجهیزات حفاظت زیستی
- طراحی و مشارکت در مانور آمادگی (دور سیزی، full action)
- تمرین دستورالعمل‌های مربوط به حوادث در کارگاههای مربوطه
- تمرین آلودگی زدایی پیش بیمارستانی مصدومان شیمیایی، پرتوی و زیستی
- تمرین اقدامات پیش بیمارستانی در منطقه گرم و سرد

- بازدید از صنایع و آشنایی با مخاطرات محتمل و روش‌های پیشگیرانه و اقدامات اولیه هر صنعت
- انجام ارزیابی خطر و پیش بینی طرح عملیاتی برای آمادگی و پاسخ به حوادث CBRNE

منابع اصلی درس:

- (۱) پاسخ پیش بیمارستانی به حوادث پرتوی (مؤلف دکتر سید عباس حسینی) - آخرین ویرایش
- (۲) پروتکل‌های ابلاغی از طرف ستاد پدافند غیرعامل در حوزه‌های زیستی، شیمیایی و پرتوی - اسناد پدافند غیرعامل
- (۳) خلیلی‌فر، سید امید، زرتقی، بابرام، شناسایی و مقابله با تهدیدات زیستی-چاپ دانشگاه جامع امام حسین(ع)، آخرین ویرایش
- (۴) میر سعیدی، محمد، کلیات در دفاع غیرعامل- انتشارات پشتیبان، آخرین ویرایش
- (۵) رستمی، تیما، تهدیدات زیستی: پاسخ به حوادث و تهدیدات بیولوژیک- انتشارات بوستان حمید، آخرین ویرایش
- (۶) متجعی، علیرضا، استدلال بالینی: مفاهیم، آموزش و ارزیابی - دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (آخرین ویرایش)
- (۷) مدیریت حوادث شیمیایی، بیولوژیک، پرتویی و هسته‌ای، آلودگی زیستی و تجهیزات حفاظت فردی در مراکز بیمارستانی و پیش بیمارستانی خانکه حمید رضا، امینی‌زاده، محسن، مرکز تحقیقات سلامت در بلایا و فوریتهای دانشگاه علوم پزشکی کرمان- چاپ سازمان اورژانس کشور، آخرین ویرایش
- (۸) دستورالعمل دارو و تجهیزات اورژانس پیش بیمارستانی در حوادث CBRNE (سازمان اورژانس کشور و سازمان پدافند غیر عامل)، آخرین ویرایش
- (۹) نوری ساری، حسن آقازاده، سید پژمان، درمانهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی سپیدرگ (آخرین ویرایش)
- (۱۰) پاشا زائوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براتلو، علی، فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: ارتین طب- (آخرین ویرایش)
- (۱۱) سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران، درسنامه بالینی فوریت‌های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی، آخرین ویرایش
- (۱۲) عبدالرزاق نژاد، علی، براتلو، علی، حاجی محمدحسینی، مهسا، مدیریت و درمان تروما در اورژانس پیش بیمارستانی: ارتین طب- آخرین ویرایش

ارزیابی فراگیر:

- الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تئکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۱۹

نام درس: فوریت در حوادث و بلایا

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: در این درس دانشجویان با چرخه مدیریت بحران، مفاهیم و ساختار مدیریت سلامت در بحران، شناخت اصول مدیریت و برنامه‌ریزی بخش سلامت در مراحل کاهش آسیب، آمادگی، پاسخ و بازتوانی در بلایا و فوریت های طبیعی و فناوری‌زاد و آشنا می‌شوند.

شرح درس: در این درس دانشجویان ضمن کسب آشنایی های لازم در زمینه چرخه مدیریت بحران و مفاهیم آن، چگونگی مقابله با بحران های مختلف در حوزه سلامت را آموزش می‌بینند و با ساختار مدیریت سلامت در بحران و سیستم فرماندهی حادثه (ICS) آشنا می‌شوند.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۲۶ ساعت)

- تاریخچه رویکردها و تئوریهای مدیریت بلایا و کاهش خطر
- آشنایی با چرخه مدیریت بحران و مفاهیم اولیه آن
- آشنایی با بلایای طبیعی و غیر طبیعی و راههای مقابله با آن
- آشنایی با برنامه ملی پاسخ به بلایا
- ارزیابی خطر بیمارستانی و پیش بیمارستانی
- بحران (تعریف، انواع و نقش سیستم فوریت های پزشکی در بحران)
- سیستم فرماندهی سوانح (ICS) و تریاژ در بحران
- زمین لرزه (تعریف علل وقوع، انواع صدمات در زمین لرزه، روش دستیابی به مصدومین اقدامات اولیه، تریاژ، انتقال)
- سیل و طوفان (تعریف علل وقوع، مناطق جغرافیایی در خطر، انواع صدمات وارده در اثر سیل و طوفان، روش دستیابی به مصدومین، اقدامات اولیه، تریاژ، انتقال)
- صاعقه، گردباد و آتشفشان (تعریف، علل وقوع، مناطق جغرافیایی در خطر، انواع صدمات وارده در اثر صاعقه، گردباد و آتشفشان، روش دستیابی به مصدومین، اقدامات اولیه، تریاژ، انتقال)
- حوادث با قربانیان متعدد (تعریف، علل وقوع، انواع صدمات احتمالی، روش دستیابی به مصدومین، اقدامات اولیه، تریاژ، انتقال)
- آشنایی با HICS و ساختار آن
- سامانه هشدار
- مدیریت صحنه (منطقه تریاژ - منطقه تجمع مصدومین - پست درمان پیشرفته - بیمارستان سیار - پست فرماندهی آمادگاه - آشنایی با تیم های واکنش سریع - آشنایی با تیم های EMT)
- آشنایی با اصول تخلیه و خروج اضطراری و اصول پاسخ پیش بیمارستانی به حوادث انفجاری، زلزله، آتش سوزی، و...
- آشنایی با اصول سناریونویسی و اجرای رزمایش

ب: عملی (۱۷ ساعت)

- آشنایی عملی با مفاهیم نظری

دیرینه‌ها: شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- استفاده از مدل‌های آموزشی توسط مدرس مربوطه در مرکز مهارت‌های بالینی
- طراحی و اجرای مانور
- بازدید از مرکز EOC دانشگاه

منابع اصلی درس:

- برنامه سلامت در حوادث و بلایا: تألیف دکتر علی اردلان و همکاران. آخرین ویرایش
- پاشا زاتوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براتلو، علی، فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب (آخرین ویرایش)
- نوری ساری، حسن، قادری، محمد و همکاران: فرایندهای عملیات اورژانس پیش بیمارستانی. چاپ سازمان اورژانس کشور. آخرین ویرایش
- رستگار کشکولی، علی، تفکری، آزاده، مدیریت و درمان تروما در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب: آخرین ویرایش
- PHTLS
- سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران: برنامه بالینی فوریت‌های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی
- منجمی، علیرضا، استدلال بالینی: مفاهیم، آموزش و ارزیابی - دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (آخرین ویرایش)
- Josep J. Mistovich. Pre hospital emergency care: last edition

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی:

کتابی ■ شفاهی ■ آزمون تعاملی: رایانه‌ای ■ آزمون ۳۶۰ درجه ■

- OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE (Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE (Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۲۰

نام درس: اصول مراقبت های ویژه

پیش نیاز یا همزمان: اورژانس های داخلی ۳ (کد درس ۱۲) و ترومای ۳ (کد درس ۱۷)

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: این درس شامل مراقبت های ویژه خاص از بیماران بدحال در شرایط اورژانس پیش بیمارستانی و بیمارستانی می باشد. بدین منظور به دانشجو کمک می شود ضمن تلفیق آموخته های خود با آموخته های قبلی، مهارت های تفکر خلاق، نظریه ها و مفاهیم مراقبت های ویژه جهت بیماران بدحال و در شرایط بحرانی به کار گیرد.

شرح درس: در این درس دانشجو ضمن کسب آشنایی های لازم در زمینه بیماران بد حال، چگونگی مقابله با بیماران با شرایط ویژه را آموزش می بیند و با نحوه مدیریت این بیماران در شرایط پیش بیمارستانی آشنا می شود.

رفوس مطالب:

الف: نظری (۲۶ ساعت)

- تاریخچه علم مراقبت های ویژه، تعریف واحد مراقبت های ویژه و انواع آن
- مکان، وسائل، امکانات، تجهیزات مورد استفاده در بخش های ویژه
- قوانین، اصول اخلاقی و مسئله پایان زندگی
- ارزیابی تمامی سیستم های بدن به ویژه مانیتورینگ های همودینامیک، مانیتورینگ های تنفسی (گازهای خون شریانی، پالس اکسیمتری، کاپنوگرافی و ...)
- مراقبت از راه هوایی بیماران، اصول صحیح تخلیه ترشحات
- وسائل و تجهیزات مختلف اکسیژن درمانی و آئروسول تراپی
- آشنایی با ونتیلاتور بیمارستانی و پیش بیمارستانی
- تهویه مکانیکی: انواع، اندیکاسیون ها، اهداف، اصول و عوارض، انواع مد های تنفسی (تعریف، کاربرد، نمودار، عوارض و تنظیم دستگاه)
- ملاک های جدا کردن بیمار از ونتیلاتور
- شناخت سیستم همودینامیک بدن، الکترولیت ها و اختلالات الکترولیتی (اسیدوز و آلکالوز تنفسی و متابولیک) و عوارض و بیماری های مرتبط با آنها
- دیالیز، تجهیزات و روش های انجام آن
- اصول مراقبت از بیمار SEPSIS و نارسایی چند ارگانی
- اصول مراقبت از بیماران بستری: مراقبت های روانی، خواب و اداره درد، پیشگیری از ترومایز و ریدهای عمقی و پیشگیری از زخم بستر
- انواع آریتمی های مهلک و خطرناک بطنی و دهلیزی درمان های دارویی و غیر دارویی (دستگاه دفیبریلاتور، ضربان ساز)
- مراقبت های ویژه از بیمارهای شدید تنفسی از جمله حملات آسم و سندرم دیسترس تنفسی (با ذکر علائم و نشانه ها، پاتوفیزیولوژی، تشخیص، پیش آگهی، عوارض، درمان و مراقبت های لازم بر اساس پروتکل و گایدلاین های اورژانس) الگوهای تنفسی غیر موثر، ناتوانی بیمار در پاکسازی راه هوایی، اختلال در تبادل گاز و فیزیولوژی اسید و باز
- آشنایی با سندرم آسپیراسیون

- پیشگیری از DVT و آمبولی ریه

تبدیل: عملی (۱۷ ساعت)

- کار با دستگاه ونتیلاتور و تنظیم موردها
- ارزیابی مداوم و مانیتورینگ بیمار بد حال
- ساکشن راه هوایی (تراکتوستومی)
- جدا کردن بیمار از ونتیلاتور
- گرفتن نوار قلب
- کار با دستگاه الکتروشوک
- کنترل ریتم بیمار با استفاده از ضربان سازه
- تفسیر ریتم‌ها و تشخیص دیس ریتمی‌ها
- مراقبت‌های بحرانی در ICU, CCU
- آزمایشات الکترولیتی و تفسیر آن
- کار با دستگاه دیالیز
- گرفتن ABG

منابع اصلی درس:

- 1) THE ICU book, paul, marino. Latest ed
- 2) Critical care Hand book of Massachusetts general hospital. William, e- hurford. Latest ed.
- 3) Respiratory care Equipment Richard, D &etal. Latest ed
- 4) Kleinpall, R & KAPLOW, R. out com Assessment in Advanced Practice Nursing: last ed.
- 5) Woodrow, P. Intensive Care Nursing: A frame work for Practice, Taylor & Francis
- 6) Josep J. Mistovich. Pre hospital emergency care, last edition
- ۷) عسگری، محمد رضا "کتاب جامع مراقبت‌های پرستاری ویژه در بخش‌های ICU, CCU و دیالیز"
- ۸) نوری ساری، حسن، آقازاده، سیدپیمان، درمان‌های گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سپیدبرگ (آخرین ویرایش)
- ۹) پاشا زائوس، مریم، عبدالرزاق‌زاده، علی، فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب، (آخرین ویرایش)
- ۱۰) رستگار کشکولی، علی، تقیری، آزاده، مدیریت و درمان تروما در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب: آخرین ویرایش (PHTLS)
- ۱۱) سعیدی، مهدی، مرتضوی و همکاران، درسنامه بالینی فوریت‌های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی، انتشارات جامعه نگر، آخرین ویرایش
- ۱۲) تقیری، آزاده، حیدری، سنان، مدیریت پیشرفته بیماران مدیکال در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب (آخرین ویرایش)
- ۱۳) درسنامه طب اورژانس، آخرین ویرایش
- ۱۴) به‌بزرگی، الهسانه و همکاران، تظاهرات اصلی (مجموعه ترجمه و تلخیص رفرنس‌های دانشنامه طب اورژانس)، روزن، آخرین ویرایش
- ۱۵) منجمی، علیرضا، استدلال بالینی: مفاهیم، آموزش و ارزیابی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (آخرین ویرایش)

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۲۱

نام درس: فوریت‌های پزشکی در گروه‌های خاص
پیش‌نیاز یا همزمان: معاینات بالینی (کد درس ۲۶)
تعداد واحد: ۱ واحد
نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با مدیریت و درمان پیش‌بیمارستانی فوریت‌های مختلف در گروه‌های خاص مثل سالمندان و افراد توان‌خواه به منظور کمک به حفظ جان آنان و پیشگیری از بروز عوارض شدید.
شرح درس: در این درس دانشجویان با کلیات مراقبت‌های گروه‌های خاص به ویژه با پدیده سالمندی و تغییرات فیزیولوژیک روانی اجتماعی و حوادث شایع در آنان و مراقبت‌های لازم در موارد فوری آشنا شده و مراقبت‌های اورژانس و شیوه برقراری ارتباط با افراد توان‌خواه جسمی، حرکتی، ناشنوایان، نابینایان، اوتیسم و ... را فرا می‌گیرند تا آن را در مواجهه با شرایط واقعی به کار گیرند. همچنین دستورالعمل‌های کشوری مربوط به خدمات گروه‌های خاص در اورژانس پیش‌بیمارستانی را می‌آموزند.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- آشنایی با تعریف گروه‌های سنی (نوزاد تازه متولد، نوزاد، شیرخوار، نوپایان، نوجوانان، جوانان، سن باروری، میانسالی، سالمندان)
- آشنایی با گروه‌های خاص (نوزادان، کودکان، زنان باردار، سالمندان و افراد توان‌خواه: اوتیسم، معلولیت‌های جسمی و ذهنی)
- پدیده سالمندی و نیازهای آن
- تغییرات فیزیولوژیکی سالمندان
- پدیده سالمند آزاری و ملاحظات آن در مراقبت‌های اورژانس پیش‌بیمارستانی
- مشکلات شایع جسمی، روانی و اجتماعی سالمندان
- حوادث شایع در دوران سالمندی و علل آن
- اقدامات فوری در هنگام بروز فوریت‌های پزشکی برای سالمندان و اهمیت اجرای به موقع آن
- بیماری‌های شایع در دوران سالمندی و مراقبت‌های فوری مورد لزوم
- آشنایی با مفاهیم معلولیت‌ها
- تفاوت‌های فیزیولوژیک و شیوه برقراری ارتباط با افراد کم‌توان ذهنی
- آشنایی با دستورالعمل اوتیسم در اورژانس پیش‌بیمارستانی
- مراقبت‌های فوری در هنگام مواجهه با کودک آزاری (روانی، جنسی و اهمال فیزیکی)
- بیماری‌های شایع در افراد کم‌توان ذهنی و ملاحظات لازم در درمان آنها
- ملاحظات لازم در بیماران مبتلا به نقص‌های جسمی

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

منابع اصلی درس:

- ۱) نوری ساری، حسن، آقازاده، سید پژمان، درمانهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سپید برگ (آخرین ویرایش)
- ۲) پاشا زاتوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، فوریت های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب (آخرین ویرایش)
- ۳) تفکری، آزاده، حیدری، سنان، مدیریت پیشرفته بیماران مذیکال در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب (آخرین ویرایش)
- ۴) نوری ساری، حسن، قادری، غر، محمد و همکاران فرایندهای عملیات اورژانس پیش بیمارستانی: آخرین ویرایش
- ۵) سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران: درسنامه بالینی فوریت های پزشکی- اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی

- 6) Schulte, EB., D.L. Thompsons Pediatric Nursing (last ed)
- 7) James, s.R., Ashwill, JW., Droske, S.G. Nursing Care of Children(last ed)
- 8) Josep J. Mistovich. Pre hospital emergency care. last edition

ارزیابی فرایند:
الف- روش ارزیابی:
کتابی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۲۲

نام درس: اصول گزارش نویسی

پیش نیاز یا همزمان: فناوری اطلاعات در فوریت‌های پزشکی (کد ۰۵) و فرایند عملیات و اطلاعات فنی (کد ۰۷)

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: بهبود مکاتبات اداری و گزارش نویسی به عنوان یکی از الزامات رشته فوریت‌های پزشکی
شرح درس: کسب آگاهی و آشنایی با مکاتبات اداری و قوانین و مراحل گزارش نویسی جهت افزایش سرعت و بهت در انجام فرایندهای اداری و عملیاتی و آشنایی با نکات قانونی گزارش نویسی و سایر مکاتبات

رئوس مطالب:

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- آشنایی کامل و تسلط بر اجزای فرم PCR اورژانس پیش بیمارستانی (کدینگ، مشخصات عمومی بیمار، ثبت زمان، محل مأموریت، علائم، نشانه‌ها و تشخیص اولیه، انواع حوادث، تاریخچه پزشکی و داروهای مصرفی، معاینات و علائم حیاتی، اقدامات درمانی، انواع مشاوره پزشکی آنلاین و آفلاین، نتیجه مأموریت و دریافت برانث نامه) اهمیت ثبت دقیق داده‌ها در آن
- چگونگی تکمیل فرم الکترونیک مأموریت پیش بیمارستانی (آسپار)
- آشنایی با سیستم مستند سازی در اورژانس پیش بیمارستانی (دستی و الکترونیکی) و سیستم ضبط صدا در دیسچ
- آشنایی با سیستم اتوماسیون اداری و اینترنت
- اهمیت مستند سازی
- آشنایی با طبقه‌های موضوعی نامه‌های سازمان
- آشنایی با قسمتهای داخلی و سلسله مراتب اداری
- آشنایی با نحوه تهیه گزارش از نامه‌های دریافتی، ارسالی، داخلی، درست اقدام، بایگانی
- آشنایی با اولویت مکاتبات اداری (عادی، فوری، سری و ...)
- آشنایی با سیستم یکپارچه سازی اطلاعات
- آشنایی با اطلاعات لازم در هر یک از بخشهای گزارش از نحوه ارائه مراقبتهای پیش بیمارستانی و نحوه وارد کردن این اطلاعات
- آشنایی با نکات خاص در مورد عدم پذیرش درمان از سوی بیمار
- آشنایی با موارد قانونی مستند سازی در اورژانس پیش بیمارستانی
- آشنایی با نحوه کاربرد اصطلاحات پزشکی در گزارش نویسی

منابع اصلی درس:

- ۱) سید محمدی، خوجه، مکاتبات اداری و گزارش نویسی، آخرین ویرایش
- ۲) توری ساری، حسن، قادری فر، محمد و همکاران فرایند های عملیات اورژانس پیش بیمارستانی، آخرین ویرایش
- ۳) دستورالعمل های ابلاغی سازمان اورژانس کشور در حوزه ارتباطات و مستند سازی

شیوه ارزیابی دانشجو: دانشجو:

الف- روش ارزیابی:

کتابی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارتها (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دلغات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

دبیرخانه شهرهای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

کد درس: ۲۳

نام درس: اصول تریاژ در صحنه

پیش نیازها همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد (۵/۰ واحد نظری - ۵/۰ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم تریاژ در شرایط مختلف و کسب توانایی لازم برای امدادرسانی به مصدومین در حوادثی با چند قربانی
شرح درس: در این درس دانشجویان ضمن کسب آگاهی‌های اولیه و مقدماتی در مورد تریاژ مصدومین و بیماران در حوادث، چگونگی برخورد و اتخاذ تصمیم مقتضی برای شروع و ادامه فرایند تریاژ در شرایط پیش بیمارستانی و بیمارستانی را در زمان بروز حوادث آموزش می‌بینند.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۹ ساعت)

- مفاهیم اولیه و کلیات تریاژ
  - آشنایی با تریاژ تلفنی بر اساس الگوریتم تریاژ ۴ سطحی
  - تریاژ در صحنه در شرایط عادی
  - روش‌های تریاژ در صحنه حوادث پر تلفات (با تأکید بر تریاژ استارت، جامپ استارت)
  - تریاژ در بیمارستان در شرایط عادی ESI
  - تریاژ در بیمارستان برای مصدومین حوادث پر تلفات (در شرایط بلافاصله (Disaster) با تأکید بر تریاژ استارت، جامپ استارت)
  - تریاژ در گروه‌های خاص
  - تریاژ در شرایط خاص
  - تریاژ در حوادث CBRNE
  - مسائل اخلاقی در تریاژ
- ب: عملی (۱۷ ساعت)

- کار تیمی بر اساس ستاریوی تعریف شده، نمایش فیلم، مطالعه موردی، نشان دادن عکس و CD
- تمرین تریاژ در صحنه در حوادث با مصدومین متعقد به صورت شبیه‌سازی شده

منابع اصلی درس:

- (۱) نوری ساری، حسن، آقازاده، سیدپژمان، درمانهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سنجید برگ (آخرین ویرایش)
- (۲) پاشا زائوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براتلو، علی، فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب، (آخرین ویرایش)
- (۳) نوری ساری، حسن، قادری قر، محمد و همکاران فرایند‌های عملیات اورژانس پیش بیمارستانی، آخرین ویرایش
- (۴) رستگار کشکولی، علی، تفکری، آزاده، مدیریت و درمان تروما در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب، آخرین ویرایش (PHILLS)

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

۵- سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران. درسنامه بالینی فوریت‌های پزشکی- اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، نشوینها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۲۴

نام درس: فوریت‌های پزشکی در شرایط خاص

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱/۵ (واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: انتظار می‌رود در پایان دانشجوی شرایط خاص را درک نموده و بتواند مراحل عملیات نجات را بیان نموده و با نحوه عملیات مشترک با سایر سازمان‌ها آشنا شود.

شرح درس: در این درس دانشجویان آشنایی با شرایط خاص و عملیات نجات، مراحل عملیات نجات را دانسته و با نجات در شرایطی همچون مناطق صعب‌العبور، دره، آب، عمق چاه، برق گرفتگی در بالای دکل، سقوط در مخازن مواد شیمیایی و زیر آوار و نیز مناطق پوشیده از برف، توپل و طبقات مختلف معادن آشنا می‌شود. علاوه بر دیدن موارد فوق از طریق فیلم با کلیه وسایل مورد استفاده در نجات با برخی از عملیات نجات نیز از نزدیک آشنا خواهد شد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- تریاژ تلفنی در حوادث ویژه
- زون بندی در حوادث و وظایف اورژانس پیش بیمارستانی در هر یک از زون‌ها
- تعریف انواع صحنه‌های حادثه
- ارزیابی انواع صحنه‌های حادثه
- نحوه همکاری و هماهنگی با دیگر نیروهای همکار و پشتیبان (آتش نشانی، هلال احمر و پلیس و ...)
- نحوه پایدار سازی مصدوم در هر حادثه با توجه به زون محل
- ملاحظات ایمنی عملیات در هر یک از زون‌های حادثه
- طبقه بندی عملیات نجات به منظور تجهیز اصول در شرایط خاص (مناطق صعب‌العبور، کوه، دره، سد، دریا، آوار، نشت گاز، انفجار معادن و کارخانه‌ها و سیلاب و ...)
- آشنایی با عملیات نجات
- آشنایی با وظایف اولین واکنش دهنده
- نجات اولیه و لوازم مورد نیاز
- مراحل اولیه نجات (از بین بردن موانع، دستیابی به مصدوم، انجام مراقبت فوری، آمادگی برای حرکت)
- نجات در شرایط خاص (نجات افراد سقوط کرده در دره، سد، نجات از آب، نجات از عمق چاه، نجات برق گرفته از بالای دکل برق، نجات سقوط کرده در مخازن شیمیایی، نجات از زیر آوار، نجات در تونل‌ها و سیلاب و طبقات مختلف معادن و ...)
- آشنایی با سیستم‌های عملیاتی سازمانهای امدادی و نحوه همکاری با آنها.

ب: عملی (۱۷ ساعت)

- اردوی کوهستان و تمرین کار در شرایط سخت - حمل مصدوم از ارتفاعات - تمرین دور چیزی و full action
- کار تیمی بر اساس سناریوی تعریف شده، نمایش فیلم، مطالعه موردی، نشان دادن عکس و CD

شیوه‌های تکمیلی آموزش:

نمایش فیلم، تمرین باکس و وسایل مورد استفاده در مراحل نجات، نقش بازی، مشاهده عملیات نجات، شبیه‌سازی

منابع اصلی درس:

- ۱) برنامه سلامت در حوادث و بلایا تألیف دکتر علی اردلان و همکاران، آخرین ویرایش
- ۲) نوری ساری، حسن، آقازاده، سید پژمان، درمانهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سپید برگ (آخرین ویرایش)
- ۳) پاشا زانوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب، (آخرین ویرایش)
- ۴) نوری ساری، حسن، قادری، محمد و همکاران، فرایند های عملیات اورژانس پیش بیمارستانی، چاپ سازمان اورژانس کشور، آخرین ویرایش
- ۵) عبدالرزاق نژاد و همکاران، مدیریت و درمان تروما در اورژانس پیش بیمارستانی انتشارات آرتین طب، آخرین ویرایش
- ۶) سعیدی، مهدی و همکاران، برنامه بالینی فوریت‌های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی انتشارات جامعه نگر، آخرین ویرایش
- 7) Bowman, Warren D. David, H. Jone. Outdoor Emergency care: comprehensive prehospital care for nonurban setting. Boston: Jones and Bartlet, Co, last edition
- 8) Phillip L E. et al. Emergency care for hazardous materials exposure, st louis, Elsevier, mosby. Co. last edition.

شیوه ارزیابی دانشجویان دانشجو:

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی:

کتابی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۲۵

نام درس: ارتباطات، هماهنگی و پایش عملیات

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با سرکز ارتباطات اورژانس پیش بیمارستانی و فرایند های مربوط به هماهنگی و پایش عملیات

شرح درس: نظر به اینکه امدادرسانی مناسب به افراد آسیب دیده در گرو عملکرد مناسب و دقیق واحد ارتباطات اورژانس می باشد. دانشجویان فوریت های پزشکی ضمن آشنایی با سیستم های موجود در آن واحد باید توان انجام فعالیت در واحد ارتباطات را هم داشته باشند. در طی این دوره دانشجو با چگونگی فرایند تریاژ تلفنی و دستورالعمل های اجرایی آن، فرایندهای اعزام و راهبری عملیات و پذیرش تخت از بیمارستانها و دستورالعمل های آن و هدایت پزشکی عملیات آشنا می شود و با نحوه ارائه راهنمایی های پزشکی از طریق تلفن هم آشنا می گردد. در این درس دانشجو با سیستم ها و تجهیزات ارتباطی و مخابراتی آشنا شده و نحوه ارتباط موثر با گروه های مختلف جامعه شامل بیماران سالخورده، کودکان، افراد ناتوان و ... را فرا می گیرد و با نحوه صحیح گزارش نویسی، فرمها و واژه های تخصصی حوزه ارتباطات و دیسپچینگ برای ارتباط بهتر و سریعتر با پزشک و دیگر همکاران آشنا می شود و نحوه کار با نرم افزار های اتوماسیون عملیاتی و اپلیکیشن های مرتبط با فوریت های پزشکی را می آموزد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- آشنایی با سیستم های مخابراتی و تجهیزات ارتباطی در اورژانس پیش بیمارستانی
- آشنایی با قوانین و مسئولیتهای کارشناسان تریاژ، اعزام و راهبری آمبولانس، پذیرش و پزشک هدایت عملیات
- آشنایی با چگونگی دریافت اطلاعات از تماس گیرنده و نحوه ثبت آن در اتوماسیون
- آشنایی با شیوه اعزام، هدایت و راهبری آمبولانس
- آشنایی با شیوه اولویت بندی تماس ها با رویکرد دستورالعمل تریاژ تلفنی ۴ سطحی
- آشنایی با دستورالعمل های کشوری در واحد ارتباطات (ترمینه، مترجمین و ...)
- آشنایی با شرایط بحرانی و مدیریت بحران در واحد ارتباطات
- آشنایی با وظایف واحد ارتباطات در زمان بروز حوادث غیر مترقبه و بحران
- آشنایی با نحوه برقراری ارتباطات درون و بیرون سازمانی
- آشنایی با قوانین ارتباطات در آمبولانس هوایی، دریایی و ریلی
- آشنایی با سیستم کدینگ مکالمات کشوری
- آشنایی با تجهیزات خودروهای ارتباطات سیار
- آشنایی با نرم افزار ها و سخت افزار های نوین در زمینه ارتباطات در فوریت های پزشکی
- آشنایی با نحوه مدیریت گروه های خاص (افراد مبتلا به اوتیسم، ناشنوایان، کودکان و ...)

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

منابع اصلی درس:

- (۱) بیعافر، جعفر. استاندارد های اداره ارتباطات، هماهنگی و پایش عملیات سازمان اورژانس کشور، انتشارات نوآوران دانش (آخرین ویرایش)
- (۲) مهشید فر، بابک، نوری ساری، حسن و همکاران. دستورالعمل تریاژ تلفنی چهار سطحی. سازمان اورژانس کشور
- (۳) پاشا زائوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرژین طب. (آخرین ویرایش)
- (۴) نوری ساری، حسن، قادری فر، محمد و همکاران فرایند های عملیات اورژانس پیش بیمارستانی. آخرین ویرایش

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination)
- OSLE(Objective Structured Learning Experience)
- OSFE(Objective Structured Field Examination)
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، منابع آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

* آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

* آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۲۶

نام درس: معاینات بالینی

پیش نیاز یا همزمان: آناتومی (کد درس ۰۱) - فیزیولوژی (کد درس ۰۲)

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: استفاده مؤثر و صحیح از روشها و تکنیکهای مربوطه در جهت کسب اطلاعات مورد نیاز از منابع مختلف (گرفتن تاریخچه، معاینات فیزیکی و در صورت امکان بررسی صحنه) در شناسایی موارد پرخطر در مرددجویان شرح درس: مهمترین وظیفه یک EMT ارزیابی بیمار، ارائه خدمات اورژانس و انتقال به یک مرکز درمانی است. در این بین، انجام ارزیابی صحیح و قابل اعتماد بیشترین اهمیت را دارد. زیرا تمام تصمیم گیری های یک کارشناس را جمع به مراقبت از بیمار و انتقال او، به این بخش وابسته است.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۲۶ ساعت)

- آشنایی با تعیین مکانیسم صدمه یا ماهیت بیماری
- آشنایی با مراحل و نحوه ارزیابی اولیه و ثانویه بیمار
- آشنایی با نحوه برقراری ارتباط مصدوم و ثبت وقایع
- آشنایی با نحوه گرفتن شرح حال متمرکز
- آشنایی با نحوه انجام معاینه جسمانی متمرکز بر اساس مشکلات بیمار
- آشنایی و یادگیری معاینه دقیق جسمانی دستگاههای مختلف بدن (معاینه قفسه سینه، قلب و ریه، اندام ها، دستگاه عصبی مرکزی و محیطی، شکم و لگن، چشم، پوست، سر، گردن و ستون فقرات، معاینه سر تا پا و سایر ارگان ها) و مواردی که باید در فرم گزارش نویسی ثبت گردد
- ارزیابی دقیق علائم حیاتی (تعداد تنفس، تعداد نبض، فشارخون، دما، گلکومتری، درد، وضعیت سطح هوشیاری)
- آشنایی با روشهای ارزیابی تغییر سطح هوشیاری در بالغین، کودکان و شیرخواران
- آشنایی با روشهای ارزیابی راه هوایی در بالغین، کودکان و شیرخواران
- آشنایی با تجهیزات مختلف انجام معاینات
- اهمیت ارزیابی مجدد بیمار و آشنایی با ارزیابی مداوم بیمار
- آشنایی با اهمیت دستیابی به قضاوت بالینی کارشناس مبتنی بر ارزیابی بیمار جهت اولویت اعزام بیمار به بیمارستان
- آشنایی با آزمایشات پاراکلینیکی: PTT, INR, BUN, Cr, Trop, CPK, CBC, BS, FBS, HbA1C, AST, ALT, ALKP, PT, imer, K, Na, Ca, P, Mg, Vit D, ESR, CRP, TSH, T3, T4, FT4, TG, Chol, LDL, HDL, UA, UC, BC, OB, CPKmb, Dd

SE و -)

ب: عملی (۱۷ ساعت)

- آشنایی با تجهیزات معاینات و شیوه انجام ارزیابی اولیه و ثانویه
- انجام تمامی معاینات روی مانکن و یا بیمار تما
- انجام معاینات کامل اندام های داخلی و شناسایی عوامل خطر

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

منابع اصلی درس:

- ۱) صفوی زاده، لادن، معصومی، رامین، معاینات بالینی و روش های گرفتن شرح حال، باربارا بیتز، طبیب، آخرین ویرایش
- ۲) ضروریات خون‌شناسی، هافبراند، آخرین ویرایش
- ۳) تستهای تشخیصی و آزمایشگاهی پاکاتا، آخرین ویرایش
- ۴) پاشا زانوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براتلو، علی، فوریت های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرئین طب (آخرین ویرایش)
- ۵) رستگار کشکولی، علی، تفکری، آزاده، مدیریت و درمان تروما در اورژانس پیش بیمارستانی: آرئین طب، آخرین ویرایش (PHTLS)
- ۶) سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران، درسنامه بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی، انتشارات جامعه نگر، آخرین ویرایش
- ۷) درسنامه طب اورژانس (آخرین ویرایش)
- ۸) دهبزرگی، افسانه و همکاران، تظاهرات اصلی (مجموعه ترجمه و تلخیص رفرنس های دانشنامه طب اورژانس)، روزن ۲۰۱۸

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۲۷

نام درس: آمار و روش تحقیق

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با روشهای پیشرفته آماری که در تحقیقات بهداشتی و درمانی در حوزه فوریت‌های پزشکی از آنها استفاده می‌شود.

شرح درس:

هدف از ارائه این درس توسعه روشهای تئوریک آمار زیستی با اهداف کاربردی آنها در علوم پزشکی و بهداشتی، بکارگیری مهارتهای ذهنی آمار زیستی در تحقیقات علوم بهداشتی-پزشکی در دانشگاه‌ها و توانمندسازی دانش‌آموختگان برای ایفای نقش در تحقیقات در زمینه‌های مختلف فوریت‌های پزشکی می‌باشد.

رفوس مطالب: الف: نظری (۳۴ ساعت)

- آشنایی با تحقیق و پژوهش در علوم پزشکی
- آشنایی با نحوه بیان مسئله
- آشنایی با نحوه فرضیه سازی
- آشنایی با مفاهیم و متغیرها
- تعیین مقیاس اندازه گیری
- تحقیق و تقصص در زمینه‌های کاربردی فوریت‌های پزشکی باهدف بهینه کردن روشهای تحقیقات پزشکی و بهداشتی
- آشنایی و تعریف جامعه مورد مطالعه و توجه به ویژگیهای جامعه آماری درمبحث فوریت‌های پزشکی ونحوه دسترسی به آنها در مراکز مدیریت حوادث وفوریت‌های پزشکی
- آشنایی با روش‌های جمع‌آوری اطلاعات
- آشنایی با نحوه تدوین و طراحی سوال جهت پرسشنامه
- آشنایی با روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها
- آشنایی با برنامه ریزی اجرایی، ملاحظات اخلاقی، محدودیت‌های تحقیق، گزارش نویسی و جمع‌بندی نهایی مطالب

منابع اصلی درس:

- ۱- اصول و روشهای آمار زیستی، تألیف دانیل، آخرین ویرایش
- ۲- حسن خدمت، حسنیة صالحی، روش تحقیق در علوم پزشکی، طرح تحقیقاتی، متدولوژی و آمار، آخرین ویرایش
- ۳- جواد خلعتبری، آمار و روش تحقیق، آخرین ویرایش

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination)
- OSLE(Objective Structured Learning Experience)
- OSFE(Objective Structured Field Examination)
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۲۸

نام درس: اخلاق و مقررات حرفه ای و پزشکی قانونی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با مفاهیم اخلاق و مقررات حرفه ای خود

شرح درس: اخلاق و مقررات حرفه ای از جمله دروسی است که جایگاه کارشناس فوریت های پزشکی در سیستم پزشکی و جامعه را روشن نموده و دانشجویان را با اخلاقیات، مقررات و قوانین موجود در حرفه آشنا نموده و لزوم آراسته بودن به اخلاق اسلامی را به آنان بیان می نماید.

رموس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

- تعریف علم اخلاق و تاثیر آن در زندگی بشر
- جایگاه خدمات پزشکی در معارف اسلامی
- کاربرد اخلاق پزشکی در فوریت های پزشکی
- ویژگی های اخلاقی لازم برای کارکنان فوریت های پزشکی
- نقش وظایف کارشناس EMS در
- ویژگی های فردی EMT
- دستورالعمل های مراکز اورژانس پیش بیمارستانی و مدیریت حوادث دانشگاهها
- رابطه EMS با سایر سازمان های امدادی
- نقش و وظایف کارشناس فوریت های پزشکی
- اهمیت مسئولیت پذیری اجتماعی
- شرح وظایف پزشک، اپراتور، کارشناس فوریت های پزشکی (پارامدیک، میانی و پایه)
- اجزاء و ساختار مراکز اورژانس پیش بیمارستانی و مدیریت حوادث دانشگاهها (EOC, EMS, MCMC)
- مقررات حاکم بر سیستم اورژانس بیمارستانی
- ارتباط با شبکه بهداشت و درمان
- ارتباط بین EMS و اورژانس بیمارستانی
- دورنمای ساختار EMS
- انواع آمبولانس (آمبولانس هوایی، دریایی، موتوری، اتوبوس، تیپ A، تیپ B، تیپ C)
- مقررات راهنمایی و رانندگی یا آمبولانس
- مسائل حقوقی در EMS
- آشنایی با ثبت الکترونیک داده ها و موارد مربوط به حریم خصوصی و امنیت اطلاعات در ثبت داده ها
- نقش پزشکان در ارائه خدمات در EMS
- توصیه های پزشکی online و offline
- آشنایی با موارد حقوقی و اخلاقی در فرایند اخذ امضا، ختم احیا، اعلام مرگ، امتناع از دریافت خدمت، عدم اعزام آمبولانس، مدیریت بیمار تنها، مشکلات آدرس و هدایت و راهبری آمبولانس، تاخیر در اعزام، ماندن در صحنه حادثه.

تحويل به بیمارستانهای خصوصی، دولتی و مراکز درمانی، ایمنی کارکنان، بیمار و افراد حاضر در صحنه، حفظ حریم شخصی بیمار، هرگونه مراودات مالی، انجام اقدامات بالینی ضروری یا حیات بخش موارد حقوقی و اخلاقی در تعامل با سازمان های همکار یا پشتیبان

منابع اصلی درس:

۱. طبقه بندی مشاغل - معاونت توسعه، مدیریت و منابع وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی (آخرین ویرایش)
۲. پاشا زائوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براتل، علی، فوریت های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب، (آخرین چاپ)
۳. ثوری ساری، حسن، قادری فر، محمد و همکاران فرایند های عملیات اورژانس پیش بیمارستانی، آخرین ویرایش
۴. سفیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران، درسنامه بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی
۵. عزیز، شهرکی، اخلاق حرفه ای در فوریت های پزشکی، آخرین ویرایش
۶. الهی، آیدا، راهنمای بالینی حل مسائل اخلاقی پزشکی، آخرین ویرایش
۷. منشور حقوق بیمار

ارزیابی فرایند:

الف - روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق ها و تذکرات، گواهی های انجام کار و نظایر آن است.

ب - دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۲۹

نام درس: داروشناسی اورژانس

پیش‌نیازها همزمان: داروشناسی عمومی (کد درس ۰۹)

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: انتظار می‌رود در پایان این درس دانشجو ضمن آشنا شدن با فارماکولوژی و مسئولیت کارشناس فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی در دارو درمانی با اصطلاحات و واژه‌های تخصصی دارویی و انواع داروهای مصرفی در فوریت‌های پزشکی و موارد مصرف و ممنوعیت مصرف و عوارض جانبی آنها آشنا شده و موارد رایج کار بنده شرح درس: در این درس کلیات و مفاهیم فارماکولوژی، اشکال مختلف داروهای مورد مصرف در اورژانس پیش بیمارستانی، موارد و نحوه مصرف، عوارض جانبی و تداخلات داروهای مورد استفاده در فوریت‌های پزشکی آموزش داده می‌شود.

رتوس مطالب:

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- داروهای جامیک و کابین بیمار در اورژانس پیش بیمارستانی
- داروهای موثر در فوریت‌های تنفسی: اکسیژن، گشاد کننده‌های برونش‌ها (ایپی نفرین، سالبوتامول و ...)
- داروهای موثر در فوریت‌های قلب و عروقی: ضد آریتمی‌ها، بلوک کننده‌های کانال کلسیمی، بتا بلوکرها، داروهای کاهشنده فشار خون
- داروهای موثر در فوریت‌های عصبی: ضد تشنج‌ها، آرامبخش‌ها، دوز، اندیکاسیون‌ها و کنترااندیکاسیون
- داروهای موثر در دیابت: دوز، اندیکاسیون‌ها و کنترااندیکاسیون
- داروهای موثر در زایمان طبیعی و تیزان (اکسی توسین، سولفات منیزیم، الکترولیت‌ها): دوز، اندیکاسیون‌ها و کنترااندیکاسیون
- داروهای موثر در فوریت‌های روانپزشکی: دوز، اندیکاسیون‌ها و کنترااندیکاسیون
- ضد تهوع‌ها: دوز، اندیکاسیون‌ها و کنترااندیکاسیون
- داروهای موثر در sedation و آماده سازی برای اینتوباسیون
- داروهای موثر در مسمومیت‌ها و آنتی دوت‌ها: دوز، اندیکاسیون‌ها و کنترااندیکاسیون
- آشنایی با هر چسب گذاری داروهای پر خطر و مشابه
- مدیریت زمان مصرف دارو و انبار گردانی
- مدیریت و گزارش عوارض ناخواسته و خطاهای تجویز دارو
- آشنایی با ضد عفونی کننده‌ها
- آشنایی با آخرین استانداردهای داروهای اورژانس پیش بیمارستانی
- آشنایی با داروها در لجستیک‌های مختلف (آمبولانس دریایی، آمبولانس زمینی، موتور لانس و اتوبوس آمبولانس، آمبولانس هوایی بال ثابت و بال متحرک...)
- آشنایی با داروهای موجود در طرحهای استقرار

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

منابع اصلی درس:

- جودیت هاپفردگلین، آپریل هزرد والزند، جهانگیر رضایی، فارماکولوژی برای پرستاران، آخرین ویرایش
- انصاری، شاهین، شهران، سعید، ایران فارما، درسنامه جامع داروهای رسمی ایران، آخرین ویرایش
- نوری ساری، حسن، آقازاده، سید پژمان، درمانهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سنپید برگ (آخرین ویرایش)
- سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران، درسنامه بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

* آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

* آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

نام درس: بیماری‌های زنان و زایمان
 پیش‌نیازها: معاینات بالینی (کد درس ۲۶)
 تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارگاهی)
 نوع واحد: (نظری - کارگاهی)

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با بیماری‌ها و فوریت‌های زنان و بارداری
 شرح درس: در این درس دانشجویان با فوریت‌های پزشکی زنان و موارد تهدیدکننده حیات که نیازمند مداخله فوری و آگاهانه از سوی نیروهای کادر درمانی می‌باشند، آشنا می‌شوند. ضمن فراگیری دانش نظری آناتومی و فیزیولوژی زنان، لقاح، تکامل جنسی و موضوعات وابسته با بیماری‌ها و فوریت‌های زنان، زایمان طبیعی در اورژانس پیش بیمارستانی، بیماری‌های شایع و بنحیمی زنان و اورژانس‌های بارداری (پره اکلامپسی و اکلامپسی) آشنا می‌شوند و به عنوان کارشناس فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی از مسئولیت‌های خود در خصوص حفظ جان ۲ نفر (مادر و جنین) آگاهی می‌یابند. در این درس دانشجویان ضمن مطالعه مباحث یاد شده با اقدامات لازم جهت مراقبت نوزادان تازه متولد شده نیز آشنا می‌گردند.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۲۶ ساعت)

- آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی زنان و بارداری و تغییرات فیزیولوژیک در بارداری
- آشنایی با ملاحظات و مسئولیتهای کارشناسان فوریت‌های پزشکی در برخورد با زن باردار
- آشنایی با تجویز داروهای پیش بیمارستانی در بارداری
- تریاژ تلفنی مادر باردار
- آشنایی با چگونگی ارزیابی مادر باردار
- آشنایی با عوارض بارداری
- آشنایی با شیوه مراقبت از مادر و جنین
- آشنایی با مراحل زایمان طبیعی و مدیریت آن در شرایط پیش بیمارستانی
- آشنایی با عوارض زایمان
- پیش‌بینی زایمان پرخطر (زایمان زودرس، چندقلو زایی، پوزیشن غیر طبیعی جنین ترم)
- آشنایی با اورژانس‌های بارداری (خونریزی، سقط، جفت سر راهی، نکولمان جفت، بارداری خارج از رحم، درد لگن، تروما، فشارخون- پره اکلامپسی، اکلامپسی و دیابت در بارداری و ...)
- آشنایی با بیماری‌های شایع زنان (خونریزی‌های غیر طبیعی، درد شکم و لگن، بیماری‌های التهابی لگن، تورشن کیست و تخمدان، فیبروم‌ها، عفونت‌ها، سندرم میثل لشرتز، اندومتریوز، بیماری‌های ژنتیکی و ساختاری زنان شامل رحم دوشاخ و ...)
- آشنایی بنحیمی‌ها و سرطان‌های شایع زنان
- آشنایی با چگونگی مراقبت از نوزاد
- آشنایی با پروتکل‌های آفلاین مادران باردار

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

ب: کارگاه مهارتی زایمان (۲۶ ساعت)

کارگاه زایمان با استفاده مولاژ زایمان توسط متخصص زنان و زایمان یا اعضای گروه مامایی

- آشنایی با ست زایمان در اورژانس پیش بیمارستانی
- آشنایی با علائم زایمان قریب الوقوع و تمرین مهارت‌های بالینی مربوطه روی مانکن
- آشنایی با اورژانس‌های زنان و زایمان و تمرین مهارت‌های بالینی مربوطه روی مانکن
- مراقبت‌های نوزاد تازه متولد شده و تمرین مهارت‌های بالینی مربوطه روی مانکن

روشنه‌های تکمیلی آموزش: نمایش فیلم، اسلاید، پوسترهای آموزشی، کار روی مولاژ، تمرین عملی گرفتن زایمان طبیعی روی مولاژ در اتاق مهارت‌های بالینی

منابع اصلی درس:

- ۱) بارداری و زایمان ویلیامز، آخرین ویرایش
- ۲) بیماری‌های زنان و زایمان مکمل (آخرین ویرایش)
- ۳) آندوکرینولوژی زنان و ناباروری لسهیروف (آخرین ویرایش)
- ۴) نوری ساری، حسن آقازاده، سید پژمان، درمان‌های گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سید برگ (آخرین ویرایش)
- ۵) پاشا زاتوس، عریم، عبدالرزاق نژاد، فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب (آخرین ویرایش)
- ۶) تفکری، آزاده خیدری، سنار، مدیریت پیشرفته بیماران مدیکال در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب (آخرین ویرایش)
- ۷) نوری ساری، حسن قادری فر، محمد و همکاران فرایند‌های عملیات اورژانس پیش بیمارستانی، چاپ سازمان اورژانس کشور (آخرین ویرایش)
- ۸) رستگار کشکولی، علی، تفکری، آزاده، مدیریت و درمان تروما در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب (آخرین ویرایش) (PHTLS)
- ۹) سعیدی، مهدی و همکاران، درسنامه بالینی فوریت‌های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی
- 10) Essential Anatomy & Physiology in Maternity Care
- 11) Josep J. Mistovich. Pre hospital emergency care. last edition

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE (Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE (Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارناما (Log book)، نتایج آزمون‌های انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، کواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- آزمون‌های درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- آزمون‌های کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۳۱

نام درس: بیماریهای کودکان و نوزادان

پیش‌نیازها: همزمان: احیای قلبی - ریوی پیشرفته (کد درس ۱۱) و معاینات بالینی (کد درس ۲۶)
تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارگاهی)
نوع واحد: (نظری-کارگاهی)

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با بیماریها و فوریت‌های اطفال و نوزادان

شرح درس: کودکان و نوزادان آسیب پذیرترین گروه از بیماران هستند. به علت ویژگی‌های خاص آناتومی و فیزیولوژی و تفاوت‌های عمده آنان با بزرگسالان و وجود بیماریها و فوریت‌های خاص این گروه لازم است که کارشناس‌های فوریت‌های پزشکی آشنایی کاملی با این مبحث داشته باشند. در این درس دانشجویان با بیماریهای اورژانسی و تهدیدکننده حیات در گروه کودکان و نوزادان که نیازمند مداخله فوری و آگاهانه از سوی نیروهای کادر درمانی می‌باشد آشنا می‌گردند و همچنین اصول مراقبتهای خاص کودکان و نوزادان در موارد تروما، تریاژ ویژه اطفال و اقدامات ویژه احیا و مداخلات مربوط به تب و تشنج را می‌آموزند.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۲۶ ساعت)

- آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی کودکان و نوزادان
- آشنایی با مراحل رشد برنوزادان و کودکان
- آشنایی با مدیریت نوزاد و کودک دچار انسداد راه هوایی یا ارست قلبی - تنفسی در تریاژ تلفنی
- آشنایی با چگونگی مراقبت از نوزاد دربدو تولد و برخورد با دیسترس تنفسی
- آشنایی با چگونگی ارزیابی کودکان و نوزادان
- آشنایی احیای پایه و پیشرفته نوزاد نارس و ترم
- آشنایی با نحوه برخورد با تروما در اطفال و نوزادان
- آشنایی با خطرات محیطی و مسمومیتها در اطفال و نوزادان
- آشنایی با بیماریها و فوریت‌های قلبی و ریوی در اطفال و نوزادان
- آشنایی با مراقبت‌های اورژانسی اپی گلویتیت، کroup و آسم
- بیماریهای نادر مادرزادی
- آشنایی با بیماریها و فوریت‌های آلرژیک و ایمونولوژیک، گوارشی، کبدی، غدد، متابولیک اطفال و نوزادان
- آشنایی با بیماریها و فوریت‌های سیستم عصبی، عفوئی، خون، سرطان و بیماریهای مادرزادی در اطفال و نوزادان
- آشنایی با شیوه برخورد با تب و تشنج در اطفال و نوزادان
- HBB (Help Baby Breathing)
- آشنایی با موارد حقوقی و قانونی و پروتکل‌های برخورد با کودک آزادی
- آشنایی با پروتکل‌های آفلاین مرتبط با کودکان و نوزادان

ب: کارگاه PALS: (۲۶ ساعت)

کارگاه PALS (احیای پایه و پیشرفته نوزاد) مراقبت از نوزاد تازه متولد شده (مطابق با آخرین دستورالعمل سازمان اورژانس کشور)

سرفصل‌های کارگاه PALS

- اهمیت احیای پایه و احیای باکیفیت در فرایند احیای پیشرفته کودکان و نوزادان
- مدیریت راه هوایی
- الگوریتم احیای پیشرفته در ایست قلبی بدن تبض
- داروها در PALS
- مدیریت و درمان تانگی کاردی با تبض
- مدیریت و درمان برادی کاردی
- مدیریت و درمان ایست قلبی
- دفیبریلاسیون و کاردیو ورژن و ضربان ساز موقت پوستی
- ترائی اورژانس
- ROSC

منابع اصلی درس:

- ۱) پرستاری کودکان وونگ، آخرین ویرایش
- ۲) ترجمه طب کودکان نلسون، آخرین ویرایش
- ۳) نوری ساری، حسن، آقازاده، سیدپژمان، درمانهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سپید برگ (آخرین ویرایش)
- ۴) تفکری، آزاده، حیدری، سنا، مدیریت پیشرفته بیماران مدیکال در اورژانس پیش بیمارستانی، آرژین طب (آخرین ویرایش)
- ۵) پاشا زائوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براتو، علی، فوریت های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرژین طب (آخرین ویرایش)
- ۶) رستگار کشکولی، علی، تفکری، آزاده، مدیریت و درمان تروما در اورژانس پیش بیمارستانی: آرژین طب: آخرین ویرایش (PHTLS)
- ۷) سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران، درسامه بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی
- ۸) علی نژاد، منا، معاینه بالینی نوزاد
- 9) Tintinalli's Emergency Medicine: A Comprehensive Study Guide, last edition ترجمه فصل کودکان
- 10) Josep J. Mistovich. Pre hospital emergency care. last edition

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE (Objective Structured Clinical Examination)
- OSLE (Objective Structured Learning Experience)
- OSFE (Objective Structured Field Examination)
- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویقها و تذکرات، گواهیهای انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

نام درس: انتقال هوایی بیمار (AMT) کد درس: ۳۲
پیش نیاز یا همزمان: فرایند عملیات و اطلاعات فنی (کد درس ۰۷)
تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)
نوع واحد: (نظری - عملی)

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با انتقال بیماران اورژانس با بالگرد اورژانس.
شرح درس: با توجه به گسترش انتقال هوایی و سرعت بسیار بالای انتقال با این روش در مقایسه با انتقال زمینی دانشجویان در این درس با اهمیت و تاریخچه انتقال هوایی آشنا شده و ضمن فراگیری مباحث امنیت پرواز، فیزیولوژی پرواز، با ممنوعیت‌های نسبی و مطلق انتقال هوایی آشنا می‌شوند. همچنین در این درس با فرایندهای فراخوان انتقال هوایی و پروتکل‌های کشوری آن آشنا می‌شوند. در واحد عملی درس دانشجویان ضمن بازدید از پایگاه انتقال هوایی دانشگاه از نزدیک با قسمت‌های مختلف بالگرد و تجهیزات مربوط به انتقال بیمار و تجهیزات درمانی بیماران آشنا شده و کار با آنها را می‌آموزند.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۲۶ ساعت)

- تاریخچه بالگرد و آشنایی با انتقال هوایی بال ثابت و بال متحرک
- نکات ایمنی پیرامون بالگرد و مبانی اطفاء حریق
- مارشالینگ، هواشناسی در پرواز
- آشنایی با اصول رستگرو، عملیات راهل، گره و انواع آن
- مدیریت صحنه حوادث و مروری بر قوانین
- اندیکاسیون‌ها و کنتراندیکاسیونهای اعزام آمبولانس هوایی
- جنبه‌های حقوقی و قانونی در امداد و انتقال هوایی
- قوانین انتقال بیمار، نحوه آماده‌سازی بیمار جهت انتقال، جنبه‌های اخلاقی در انتقال هوایی
- نحوه ثبت اطلاعات و تکمیل فرم‌ها در انتقال هوایی
- تجهیزات حفاظت شخصی و نحوه ضدعفونی کردن تجهیزات
- اصول تریاژ مصدومین در انتقال هوایی، مراقبت حین انتقال، انتقال‌های بین بیمارستانی
- هیپوکسی بیماران در اورژانس هوایی، مشکلات گوارشی بیماران در انتقال هوایی، مشکلات تنفسی بیماران در انتقال هوایی، مشکلات ENT در اورژانس هوایی
- فیزیولوژی پرواز و تغییرات فیزیولوژیک حین پرواز و اثر آن بر مراقبت‌های درمانی به ویژه در بیماران دچار اختلال تنفسی، پنوموتوراکس و نیازمند تهویه، زخم‌های خونریزی‌دهنده و تغییرات فشار خون
- آشنایی با تصمیم مناسب برای انتقال یا عدم انتقال بیماران خاص (مادران باردار، نوزادان، بیمار دچار ارست قلبی - تنفسی، ترس از ارتفاع، بیماران دچار اختلالات روانپریشی، بیماران عفونی)
- آشنایی با پروتکل‌های اعزام همراه با بیمار در اورژانس هوایی
- آشنایی با بالگرد‌های مورد استفاده در کشور و تجهیزات آنها
- آشنایی با نقشه و نقشه خوانی، ارتباط وضعیت جوی با پرواز و انتقال هوایی
- فرایند انتقال خون و فرآورده‌های خونی، پادزهرها، عضو پیوندی، بیمار مرگ مغزی اهدا کننده و عضو آمپوخته
- فرایند تزریق خون در اورژانس هوایی

- انتقال هوایی بال ثابت
- تاثیر ارتفاع بر مراقبت های هوایی و انتقال بیمار با بالگرد و هواپیمایی بال ثابت
- مراقبت از بیمار حین انتقال هوایی
- اندیکاسیون و کنترااندیکاسیون و اعزام و انتقال هوایی
- اصول انتقال مجروحان توسط آمبولانس هوایی و چالش های آن

ب: عملی (۱۷ ساعت)

- حضور در پایگاه اورژانس هوایی و تمرین مباحث تئوری و نمایش فیلم اسلاید، نشان دادن عکس و CD
- فراگیری HLO و HEMS Base

منابع اصلی درس:

- ۱) دستورالعمل اورژانس هوایی - سازمان اورژانس کشور (آخرین ویرایش)
- ۲) نوری ساری، حسن. آقازاده، سیدپیمان. درمانهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سبید برگ (آخرین ویرایش)
- ۳) پاشا زاتوس، مریم. عبدالرزاق نژاد، علی. براتلو، علی. فوریتهای پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب. (آخرین ویرایش)
- ۴) نوری ساری، حسن. قادری قر، محمد و همکاران فرایند های عملیات اورژانس پیش بیمارستانی: چاپ سازمان اورژانس کشور (آخرین ویرایش)
- ۵) رستگار کشکولی، علی. تفکری، آزاده. مدیریت و درمان تروما در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب: آخرین ویرایش (PHTLS)
- ۶) سعیدی، مهدی. مرتضوی، سید محسن و همکاران. درسنامه بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی. انتشارات جامعه نگر. (آخرین ویرایش)

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارناما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویقها و تذکرات، گواهیهای انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- * آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- * آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با بیماریهای اورژانسی رفتاری (سایکولوژی) و نحوه برخورد و درمان آنها. شرح درس: در این واحد دانشجو ضمن حضور در کلاس‌های تئوری با انواع بیماری‌های اورژانسی و غیر اورژانسی رفتاری (سایکولوژی) آشنا شده؛ نحوه پیشگیری، مراقبت و درمان آنها را خواهد آموخت.

رتوس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

تعریف و مفاهیم

- آشنایی با علائم رفتاری هشدار دهنده احتمال خشونت و مدیریت صحنه بیمار دچار خشونت. اختلالات روان و با احتمال آن
- امنیت صحنه و حفظ ایمنی کارشناس فوریت‌های پزشکی، بیماران و افراد حاضر در صحنه حوادث خشونت بار یا اختلال روان
- ارزیابی اولیه بیمار
- آشنایی با روش‌های جمع‌آوری اطلاعات از بیماران و همراهان
- اهمیت معاینه وضعیت روانی
- انواع اختلالات روانی (نورزها، سایکوزها، اختلالات شخصیت، اختلالات خلقی و ...)
- آشنایی با مدیریت حوادث خودکشی و پروتکل‌های برخورد با آن
- آشنایی با داروهای روان‌گردان، مراقبت و درمان اورژانسی آنها
- آشنایی با فرایند مهار بیمار توسط سازمان‌های همکار و پشتیبان و روش‌های آرام‌بخشی و مهار فیزیکی بیماران تهاجمی و انتقال آنها
- دستورالعمل‌های برخورد با بیماران روان گسیخته
- اقدامات اولیه در برخورد با موارد خودزنی، خودکشی، دگرگشتی، دگر آزاری، خشونت رفتاری، کودک آزاری، سالمند آزاری، الکلیسم و سوء مصرف مواد و داروها
- نحوه برخورد با اختلالات رفتاری ناشی از بحران‌ها و موارد PTSD
- مهار دارویی و آرامبخشی بیمار
- درخواست منابع درون و برون سازمان در مدیریت بیمار
- آشنایی با پروتکل‌های درمانی آفلاین بیماران روانپزشکی در پیش بیمارستانی

منابع اصلی درس:

- (۱) رضاعی، فرزین. خلاصه روان‌پزشکی کاپلان و سندوک. (آخرین ویرایش)
- (۲) فیاضی، محمد رضا. اختلالات روانپزشکی و مداخلات پرستاری مربوطه. (آخرین ویرایش)

- ۳) تفکری، آزاده، حیدری، سنان، مدیریت پیشرفته بیماران میکال در اورژانس پیش بیمارستانی، آرتین طب (آخرین ویرایش)
- ۴) نوری ساری، حسن، آقازاده، سیدپیمان، درمانهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سپید برگ (آخرین ویرایش)
- ۵) پاشا زائوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براتو، علی، فوریت های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب، (آخرین ویرایش)
- ۶) نوری ساری، حسن، قادری، فر، محمد و همکاران فرایند های عملیات اورژانس پیش بیمارستانی، چاپ سازمان اورژانس کشور، آخرین ویرایش
- ۷) سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران، درسنامه بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی، انتشارات جامعه نگر، آخرین ویرایش
- ۸) احمد علی اسدی نوقایی، سیف الله کیفیادی، بهداشت روان، آخرین ویرایش
- 9) Fortinash, H.W., & Holoday Worret, P.A., Psychiatric Mental Health Nursing, Psychia (last ed)
- 10) Carson, V.B., Mental Health Nursing, (last ed)
- 11) Boyd, M.A., Psychiatric Nursing Contemporary Pravitied, (last ed)

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق ها و تذکرات، گواهی های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

نام درس: زبان تخصصی کد درس: ۳۴

پیش نیاز یا همزمان: زبان انگلیسی عمومی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با اصطلاحات پزشکی و درک و مفاهیم متون پزشکی به ویژه واژه‌های رایج در فوریت‌های پیش بیمارستانی.

شرح درس: در این درس متونی به زبان انگلیسی مرتبط با منابع اصلی رشته فوریت‌های پزشکی در اختیار دانشجویان قرار می‌گیرد تا آنها بتوانند تمرینات مربوط به بیان، تلفظ و معانی واژگان پر کاربرد مربوط به رشته را انجام داده و کاربرد واژه‌های تخصصی را در جملات مشخص نمایند.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

- مروری بر واژه‌ها و اصطلاحات پزشکی با تأکید بر اصطلاحات مربوط به زمینه فوریت‌های پزشکی
- معرفی اختصارات متداول در فوریت‌های پزشکی
- پیشوندها و پسوندهای مصطلح در پزشکی
- آشنایی با ترجمه و درک مطلب متون پزشکی و تصمیم‌گیری براساس محتوای متن
- نوشتن صحیح لغات و اصطلاحات پزشکی

منابع اصلی درس:

- ۱) میثم مرتاضیان، مهدی خزعلی، زبان تخصصی: درسنامه جامع علوم پایه پزشکی، آخرین ویرایش
- ۲) حسین حبیب زاده، مقدمات زبان تخصصی در پزشکی و پرستاری، آخرین ویرایش
- 3) Medical Terminology cohen

ارزیابی فرایند:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۳۵

نام درس: اصول جابه‌جایی و انتقال بیمار

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: در این درس دانشجو باید بتواند کلیه تکنیک‌ها و مهارت‌های صحیح و جابجایی و انتقال بیمار را فرا بگیرد. شرح درس: از آنجا که در موضوع برخورد و انتقال، یکی از مهمترین الزامات نحوه بلند کردن و جابجایی بیمار به منظور به حداقل رساندن صدمات ناشی از انتقال به خود و بیمار می‌باشد؛ در این درس دانشجو ضمن فراگیری اصول مربوطه از قبیل محدود سازی حرکات، جابه‌جایی بیمار به روی لانگ بک بور، تخت یا برانکار، نحوه بلند کردن و انتقال یک نفری و با چند نفری، چگونگی انتقال بیمار از برانکار بر روی تخت، چگونگی انتقال صحیح در آمبولانس و ... آشنا شده و درکلاس و اتاق‌های مهارت آسوزی و پس از نمایش فیلم و اسلاید با همدیگر و با استفاده از مولاژ همه مراحل را تمرین می‌کنند.

رتوس مطالب:

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- وظایف کارشناس فوریت‌های پزشکی حین جابجایی و انتقال بیمار
- حفظ ایمنی بیمار
- اهمیت مراقبت از ستون فقرات، گردن و اندام‌های بیمار حین جابه‌جایی و انتقال
- مروری بر محدود سازی حرکات
- آشنایی با اصول کلی چگونگی جابه‌جایی و انتقال بیمار و عوارض ناشی از جابجایی و انتقال نادرست
- آشنایی با علم مکانیک بدن
- اصول خارج سازی بیمار در موارد اورژانس، اضطراری و غیر اضطراری از خودرو یا سایر محیط‌های بسته
- جابه‌جایی بیمار در شرایط خاص، پیچیده و خطرناک (کوه، راه پله باریک، آسانسور، محیط آتش سوزی، زمین ناپایدار، نردبان، چاه، پشت بام و ...)
- توزیع وزن اشیاء بر روی نقاط مختلف بدن
- روش بلند کردن قدرتی، روش دیاموند، روش جابه‌جایی یک نفری
- روشهای دسترسی به مصدوم با رعایت اصول ایمنی و انواع روشهای کشیدن وی
- آشنایی با روشهای انتقال بیمار در شرایط خاص (آتش سوزی، نشت گاز و ...)
- تکنیک یک نفره برای خروج بیمار دچار کاهش سطح هوشیاری از اتومبیل
- انتقال و کشش به روش آتش نشانی
- آشنایی با روشهای جابه‌جایی بیمار از تخت
- انتقال بیمار از محیط به کابین آمبولانس، روش جابه‌جایی مستقیم، روش انتقال توسط ملاقه یا پتو، روش انتقال توسط تخته پشمنی بلند و کوتاه و برانکار، اسکوپ، چیر و چیر پله رو، جابه‌جایی و انتقال کودکان با KED، روش انتقال از صندلی به چیر
- آشنایی با انواع برانکار و نحوه استفاده از آنها، برانکار چرخ دار آمبولانس، نحوه جابه‌جایی برانکارهای مورد استفاده در اورژانس ایران به داخل آمبولانس
- آشنایی با روشهای انتقال بیمار به بالگرد، راهکارهای عملی جابه‌جایی هوایی

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- آشنایی با اصول ارگونومی در جابه جایی و انتقال بیمار یا تخته پستی بلند و کوتاه و برانکارد، اسکوپ، چیر و چیر پله رو، جابه جایی و KED
- آشنایی با فرایند جابه جایی و انتقال بیمار سنگین وزن با همکاری سازمانهای پشتیبان
- آشنایی با دستورالعمل ها و احتیاط های ایمنی لازم برای جابه جایی و انتقال بیمار و تجهیزات
- آشنایی با انواع تکنیک های جابه جایی و انتقال بیمار
- آشنایی با نحوه آزاد سازی سریع مصدومین و یا بیماران
- آشنایی با انواع تجهیزات جابه جایی و انتقال بیمار
- آشنایی با روش جابه جایی و انتقال در محیط ناپایدار

ب: عملی (۳۲ ساعت)

- نمایش فیلم و اسلاید، انجام تمرین های داخل کلاسی، انجام مهارت های ویژه در skill lab جهت کسب مهارت در:
- موارد ذکر شده در رئوس مطالب نظری
- انواع روش های محدود سازی و انتقال مصدوم
- کار با تجهیزات محدود سازی و انتقال
- انتقال از سطح شیب دار
- آزاد سازی سریع و ایمن مددجو
- نحوه استفاده از تجهیزات جابه جایی و انتقال مصدوم
- نحوه استفاده از تجهیزات آزادسازی مصدوم

منابع اصلی درس:

- ۱) نوری ساری، حسن، آقازاده، سید پژمان، درمانهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی، انتشارات سپید برگ، آخرین ویرایش
- ۲) پاشا زائوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براتلو، علی، فوریت های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب، آخرین ویرایش
- ۳) نوری ساری، حسن، قادری فر، محمد و همکاران فرایند های عملیات اورژانس پیش بیمارستانی، آخرین ویرایش
- ۴) رستگار کشکولی، علی، تفکری، آزاده، مدیریت و درمان تروما در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب، آخرین ویرایش (PHTLS)
- ۵) تفکری، آزاده، حیدری سننار، مدیریت پیشرفته بیماران مدیکال در اورژانس پیش بیمارستانی، آرتین طب، آخرین ویرایش
- ۶) سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران، برنامه بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تنکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۳۶

نام درس: اورژانس های محیطی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی: افزایش آگاهی و ایجاد توانایی به منظور انجام اقدامات فوری به مصدومین اورژانس های محیطی و آماده سازی دانشجو جهت ارائه مراقبت فوری در سطح جامعه.

شرح درس: دانشجو ضمن کسب آگاهی در زمینه حوادثی همچون سرمازدگی، گرما زدگی، برق گرفتگی، صاعقه زدگی، غرق شدگی و ارتفاع زدگی، گزش ها و گازگرفتگی حیوانات، مسمومیت با CO با نحوه ارائه مراقبت های فوری به این مصدومین و بیماران اورژانس در خارج از بیمارستان آشنا شده و مهارت های لازم جهت ارزیابی و فراهم کردن مراقبت های لازم اورژانس را باید کسب نماید.

رنوس مطالب:

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- آشنایی با الگوریتم های تریاژ تلفنی در اورژانس های محیطی
- آشنایی با پاتوفیزیولوژی و نحوه مراقبت و درمان پیش بیمارستانی اورژانس های سرمایی
- آشنایی با پاتوفیزیولوژی و نحوه مراقبت و درمان پیش بیمارستانی اورژانس های گرمازدگی
- آشنایی با پاتوفیزیولوژی و نحوه مراقبت و درمان پیش بیمارستانی اورژانس های برق گرفتگی و صاعقه زدگی
- آشنایی با پاتوفیزیولوژی و نحوه مراقبت و درمان پیش بیمارستانی اورژانس های گزش جانوران زهری ایران (مار، عقرب، عنکبوت، هزارپا، حشرات و موجودات دریایی سمی) و آشنایی با تجویز پادزهر ها
- آشنایی با پاتوفیزیولوژی و نحوه مراقبت و درمان پیش بیمارستانی اورژانس های ناشی از تغییر فشار (ارتفاعات و غواصی)
- آشنایی با پاتوفیزیولوژی و نحوه مراقبت و درمان پیش بیمارستانی اورژانس های غرق شدگی
- آشنایی با پاتوفیزیولوژی و نحوه مراقبت و درمان پیش بیمارستانی اورژانس های گزش ها و حیوان گزیدگی (گاز گرفتگی حیوانات و انسان)
- آشنایی با پاتوفیزیولوژی و نحوه مراقبت و درمان پیش بیمارستانی اورژانس های مسمومیت با گیاهان سمی و قارچ ها
- مسمومیت با گاز های سمی و مونوکسید کربن
- آشنایی با پروتکل آفلاین اورژانس های محیطی

منابع اصلی درس:

- 1) ترجمه فصل محیطی Tintinalli's Emergency Medicine: A Comprehensive Study Guide, last edition
- 2) نوری ساری، حسن. آقازاده، سید پژمان. درمانهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سپید برگ. آخرین ویرایش
- 3) نفکری، آزاده. حیدری، ساناز. مدیریت پیشرفته بیماران مدیکال در اورژانس پیش بیمارستانی. آرتین طب. آخرین ویرایش
- 4) پاشا زائوس، مریم. عبدالرزاق نژاد، علی. براتلو، علی. فوریت های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب. آخرین ویرایش
- 5) نوری ساری، حسن. قادری قر، محمد و همکاران. فرایند های عملیات اورژانس پیش بیمارستانی. آخرین ویرایش

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- ۶) سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران: درسنامه بالینی فوریت‌های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی
- ۷) درسنامه طب اورژانس (آخرین ویرایش)
- ۸) مهشید فر، بابک، نوری ساری، حسن و همکاران: دستورالعمل تریاژ تلفنی چهار سطحی: انتشارات سپید برگ، سازمان اورژانس کشور، آخرین ویرایش

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- * آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- * آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۳۷

نام درس: سلامت جسمانی و روانی کارکنان اورژانس پیش بیمارستانی

پیش نیازها: همزمان ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: حفظ و ارتقاء سلامت جسمی و روحی کارشناس های فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی با بکارگیری روش های مقابله با استرس، تکنیک‌های دفاع شخصی و پایداری در شرایط خاص یا یادگیری نکات درسی ارائه شده در این مبحث.

شرح درس: مهارت‌های زندگی مجموعه ای از توانایی هایی است که قدرت سازگاری و رفتار مثبت و کارآمد را افزایش داده و باعث می شود که افراد مسئولیت های مربوط به نقش اجتماعی خود را پذیرفته و بدون صدمه زدن به خود و دیگران با چالش‌ها و مشکلات زندگی روبه رو شده و انتخاب‌ها و رفتارهای سالمی در سرتاسر زندگی داشته باشند.

تغییرات سریع اجتماعی و فرهنگی که حاصل تکامل طبیعی فرهنگ‌ها، رشد و پیشرفت تکنولوژی، دسترسی به انواع اطلاعات (مفید و غیرمفید) و فروریختن مرزهای فرهنگی و اجتماعی است، زندگی انسان امروزی را با چالش های فراوانی روبه رو ساخته است. امروزه همگام با توسعه زندگی شهرنشینی و فرایند صنعتی شدن فزاینده کشورهای در حال توسعه، آموزش و تربیت کودکان به نحو فزاینده ای از خانواده ها به نهادهای آموزشی سپرده میشود و این در حالی است که همواره جهت گیری آموزشی این نهادها بر ارائه اطلاعات و دانش معطوف بوده است و به همین دلیل جوانان و نوجوانان ما از یادگیری مهارت هایی که در زندگی روزمره به آنها نیاز دارند، محروم می مانند. این واحد درسی سعی دارد دانش و نگرش لازم به منظور کنترل تکانه ها در شرایط بحرانی و عادی به دانشجویان انتقال داده و مهارت آن را در فراگیران فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی نهادهای سازد.

رئوس مطالب: الف: نظری (۱۷ ساعت)

- آشنایی با مهارت‌های دهگانه سبک زندگی سالم
- چگونگی دستیابی به یک زندگی منطقی، سالم، هدف مند و انعطاف پذیر برای مواجهه با مشکلات
- شناخت احساسات و هیجان ها
- تشخیص علل احساسات و هیجان ها
- مدیریت استرس و خشم و روش های تسلط بر تکانه های عصبی و همچنین تعامل مناسب در زمان خشم و استرس
- مدیریت زمان، اولویت بندی کار ها و رسیدگی به امور شخصی، خانوادگی و شغلی و ...
- مدیریت روابط بین فردی (در حیطه خانواده، دوستان، شغلی و ...) و برقراری روابط در چهارچوب بدون آسیب به یکدیگر
- مهارت حل مسئله، مهارت برخورد با موضوعات و مشکلات پیچیده و حل و فصل آنها بدون خدشه دار نمودن اهداف فردی و رعایت اولویت هان حفظ هویت
- مهارت رهبری (Leadership)
- مهارت در برقراری ارتباط موثر و درک احساسات و عواطف و شرایط ساده و پیچیده غیما بین افراد در شرایط عادی و بحرانی
- تحلیل روش تفکر، مسیر سازی جریان فکری و کشف تعارضات درونی و حل و فصل آنها
- یادگیری و تفکر، حافظه و فراموشی، تفاوت‌های فردی، شخصیت و عوامل مربوط به آن

- ارزشهای اجتماعی، ناهنجاریهای اجتماعی (انواع انحرافات، اعتیاد، جرم، فقر و غیره)
- مفهوم حرقه ای بودن در پزشکی
- ابعاد روانی بیماران به شدت بدحال
- کار گروهی در شرایط بحرانی و عادی
- دفاع شخصی
- اهمیت تغذیه در فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی
- اهمیت ورزش و تاثیر آن بر سلامت روحی و جسمی
- مدیریت خواب
- حفظ ایمنی در حوادث ترافیکی و پرتلفات
- آشنایی با روش های حفاظت فردی، تماس با خون و ترشحات، نیدل استیک
- حفظ سلامت در صحنه نا ایمن

ب: عملی (۳۴ ساعت)

- برگزاری کارگاه عملی بحث و تبادل نظر پیرامون موضوعات مهارتهای ده گانه شامل ۱. عملی ۲. مهارت ارتباط موثر
- ۳. مدیریت خشم ۴. مدیریت استرس ۵. مهارت ارتباط بین فردی ۶. خلق منفی ۷. مدیریت استرس ۸. مدیریت زمان ۹. مهارت حل مسئله ۱۰. تفکر نقاد
- برگزاری کارگاههای تحلیلی بحث و بررسی علل مشکلات در کارکنان عملیاتی اورژانس پیش بیمارستانی و روش های تصمیم سازی و حل مسئله صحیح در شرایط بحرانی
- برگزاری جلسات بارش افکار در خصوص روش های کنترل خشم و مدیریت استرس در کارکنان عملیاتی اورژانس پیش بیمارستانی
- آموزش مهارتهای دفاع شخصی تحت نظر مربی معتمد و تمرین سناریوهای عملی در دفاع شخصی و فراگیری فنون آن
- انجام تمرینات ورزشی منظم هفتگی زیر نظر مربیان
- حضور در باشگاه ورزشی و انجام تمرینات بدنسازی
- کارگاه مدیریت خشم و استرس
- کارگاه ارتقای مهارتهای ارتباطی

منابع اصلی درس:

- ۱) موتابی، فرشته، فتی، لادن، راهنمای عملی برگزاری کارگاه های آموزش مهارت های زندگی، انتشارات دانژه، آخرین ویرایش
- ۲) ارتباط موثر - ساندرا هیلز، ریچارد ال ویور - آخرین ویرایش
- ۳) کوشان، محسن، بهداشت روان (۲): اندیشه رفیع، آخرین ویرایش
- ۴) گنجی، حمزه، روانشناسی عمومی، تهران: رشد، آخرین ویرایش
- ۵) کریمی، یوسف، روانشناسی اجتماعی، تهران: آرسباران، آخرین ویرایش
- ۶) براهنی، محمد تقی، زمینه روانشناسی هیگارد: رشد، آخرین ویرایش
- ۷) گل محمدی، شیرین، مهارتهای دهگانه زندگی: نسل نو اندیش، آخرین ویرایش

8) Fortinash, H.w., & Holoday Worret, P.A., Psychiatric Mental Health Nursing, Paycha(last ed)

9) Carson, V.B., Mental Health Nursing. (last ed)

ارزیابی فرایند:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۳۸

نام درس: ورزش و آمادگی جسمانی

پیش نیاز یا همزمان: دارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: عملی

هدف کلی درس: مطالعه و شناخت اهداف، مفاهیم و آشنایی با سیستم های انرژی در شاخص های آمادگی جسمانی، ارزیابی تمرینات هوازی، استقامت عضلانی، سرعت، تعادل در مأموریت های اورژانس می باشد.

شرح درس: برای انجام هر فعالیتی، نیاز به یک سطح از آمادگی است. سطح آمادگی جسمانی لازم در مشاغل مختلف با توجه به نیاز به فعالیت ویژه و نوع فعالیت که می خواهند انجام دهند، متفاوت است. ماهیت شغلی کارکنان فوریت ها آنان را در مقایسه با سایر اعضای حرفه سلامت بیشتر در معرض بسیاری از عوارض جسمی قرار می دهد و اختلالات اسکلتی - عضلانی یا دامنه گسترده ای از آسیب در عضلات، تاندون ها، رباط ها، مفاصل، اعصاب محیطی و عروق خونی می تواند سبب مختل شدن عملکرد و کیفیت خدمات رسانی آن ها می شود. عدم آمادگی جسمانی ضمن آن که کیفیت خدمت رسانی کارکنان فوریت پزشکی را تحت الشعاع قرار می دهد می تواند باعث بروز مشکلات عضلانی اسکلتی در آن ها نیز شود. بنابراین لازم است دانشجویان این رشته از آمادگی های بدنی لازم جهت خدمات رسانی بیشتر برخوردار باشند.

رئوس مطالب عملی (۳۴ ساعت)

- تمرینات مقدماتی و پیشرفته آمادگی جسمانی
- انجام تمرینات آمادگی جسمانی بر اساس سیستم توزیع انرژی در بخش های مختلف آن
- تمرین روش های صحیح گرم کردن و سرد کردن حین انجام فعالیت های ورزشی
- انجام تمرینات ورزشی با توجه به بیومکانیک عضلات حین مأموریت های اورژانس (شبیه سازی جابه جایی مصدوم سنگین وزن، سبک وزن، تمرین جابه جایی مصدوم در سطح شیب دار)
- اجرای تمرینات استقامتی (استقامت عضلانی و استقامت قلبی، تنفسی) و کنترل شدت تمرین استقامتی و متوسط ضربان قلب
- انجام تمرینات تعادلی و پایش و ارزیابی تعادل فردی
- انجام تمرینات سرعتی و اجرای روش های تمرینی مختلف برای افزایش انواع سرعت (سرعت عکس العمل، سرعت اندام و سرعت دویدن)
- مهارت در انجام تمرینات آمادگی جسمانی و تندرستی
- انجام تمرینات آمادگی جسمانی هوازی و غیر هوازی
- روش های مختلف تمرین و پایش و ارزیابی سرعت فردی
- آشنایی با انواع آزمون ها و نحوه ارزشیابی مهارت های ویژه مختلف ورزشی

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

منابع اصلی درس:

- ۱) اکبرپور، محسن، مسجیدی، حمید، فتح الهی، فضل الله، اصول تمرینات قدرتی و بدنسازی: ویژه مربیگری رشته‌های ورزشی، انتشارات دانشگاه قم (آخرین ویرایش)
- ۲) آزاد، احمد، آمادگی جسمانی پیشرفته ارزیابی و تجویز فعالیت ورزشی، انتشارات سمت (آخرین ویرایش)

ارزیابی فراکتور:

الف- روش ارزیابی: عملی ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

ب- دفعات ارزیابی:

«آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد»

کد درس: ۳۹

نام درس: کارآموزی اورژانس های داخلی ۱

پیش نیاز: اورژانس های داخلی (۱) (اورژانس های دستگاه گوارش، عصبی، کلیوی، مجاری ادراری و تناسلی) - کد درس

۱۲

تعداد واحد: ۱ واحد (۵۱ ساعت)

محیط کارآموزی: بخش های اورژانس و بخش های داخلی مرتبط

شرح کار آموزی: این کار آموزی به منظور پیشبرد دانش عملی و شناخت دانشجوی در زمینه بررسی و مراقبت های فوری پیش بیمارستانی، اختلالات سیستم های عصبی، گوارشی، ادراری-تناسلی طرح ریزی گردیده است و به دانشجو کمک می شود آموخته های خود را با آموخته های قبلی درهم آمیخته و با بهره گیری از اصول و مهارت های تفکر خلاق به بررسی و مراقبت های درمانی پیش بیمارستانی مددجویان بپردازد.

رئوس مطالب کارآموزی:

- اصول کلی بررسی بیمار مبتلا به اختلالات سیستم عصبی را شرح دهد.
- رویه های تشخیصی مورد استفاده جهت بررسی و شناخت اختلالات سیستم عصبی را بیان نماید.
- شرح حال گیری از بیمار با مشکلات نورولوژیک و معاینات نورولوژیک شامل معاینه حسی-حرکتی در اندام ها، قته و صورت، بینایی (کاهش بینایی، مردمک ها، حرکات چشم ها، نیستاگموس، فیلد بینایی)، قدرت عضلانی، معاینات سرگیجه و تعادل و - را بشناسد.
- علایم زودرس و دیررس افزایش ICP را شرح دهد.
- معیارهای مختلف برای اندازه گیری سطح هوشیاری بر بالین بیمار بیان نماید.
- انواع تشنج و علل بروز آن را شناسایی نماید.
- روش های تشخیصی در بیمار مبتلا به صرع را فهرست نماید.
- بررسی های قدم به قدم و نیز مدیریت قدم به قدم بیمار دچار تشنج فعال و پست ایکتال را بشناسد.
- انواع سکتة مغزی را از نظر علل به وجود آورنده، علائم، درمان مقایسه کند.
- طرح ۲۴۷ (طرح ملی پیشگیری از سکتة مغزی) را بشناسد و شرح دهد و قادر باشد خونریزی را در نمای سی تی اسکن نشان دهد.
- اصول و ضوابط اصلی آموزش و آماده سازی خانواده ها را در زمینه مراقبت از بیمار دچار سکتة ی مغزی و شناسایی علائم سکتة مغزی در منزل را بیان نماید.
- اصول کلی نحوه برخورد و شناسایی علائم و علل سرگیجه را در بالین بیمار بیان نماید.
- توانایی بررسی و شناخت از بیمار مبتلا به اختلالات گوارشی را به دست آورد.
- شرح حال گیری بیمار با علایم گوارشی و معاینات شکم و تشخیص افتراقی بیمار با علایم گوارشی (شامل سندرم حاد کرونری) را بشناسد و شکم حاد را تشخیص دهد.
- رویه های تشخیصی مورد استفاده جهت بررسی و شناخت اختلالات سیستم گوارش را بیان نماید.
- اهداف و انواع اندوسکوپی و کلونوسکوپی در دستگاه گوارش را شرح دهد.
- مراقبت های اورژانس در حین انتقال بیماران دارای سوندهای بینی-معدده ای، دهانی-معدده ای، کاستروستومی، ژنئوستومی و کلونوستومی را توضیح دهد.
- اتیولوژی، تظاهرات بالینی، درمان و مراقبت و تشخیص افتراقی التهاب حاد معدده، التهاب مزمن معدده و زخم معدده و التهاب یا زخم در سایر قسمت های گوارشی، خونریزی یا پارگی احشای گوارشی را با یکدیگر مقایسه کند.

- وضعیت های تشخیص آپاندیسیت، کوله سیستیت، پانکراتیت، آنوریسم آئورت شکمی، تورشن یا پارگی کیست تخمدان و EP و ایسکمی مزانترو و سایر علل شکم حاد را شناسایی کند و با شرح حال و معاینه آن آشنا باشد.
- انواع مختلف انسداد روده ای، اینتوسپسشن، ولوولوس و نحوه معاینات و پایدار سازی آنها را توضیح دهد.
- صدمات دستگاه ادراری، تظاهرات بالینی و مراقبت و لازم را بیان کند.
- شرح حال و علائم بالینی رنال کولیک، تورشن تستیس، تورشن اپیدیدیم، عفونت های دستگاه ادراری، و سایر اورژانس های دستگاه ادراری را بشناسد و اقدام درمانی پیش بیمارستانی آن را بیان نماید.
- شرح حال و معاینات بالینی انواع فتوهای شکمی و کشاله ران را بشناسد و اقدام درمانی پیش بیمارستانی آن را بیان نماید.
- شرح حال گیری بیمار با علائم کلیوی نارسایی حاد و مزمن کلیه و عوارض آنها (به ویژه اختلالات حاد الکترولیتی و اسید و باز در تاخیر دیالیز) و تشخیص افتراقی بیمار با سایر بیماریها را بشناسد و تشخیص دهد.
- اورژانس های دستگاه تناسلی را بشناسد و بیان نماید.
- مراقبت و درمان پیش بیمارستانی اورژانس های عصبی، گوارشی، کلیوی و تناسلی را بداند و بیان نماید.
- پروتکل های درمانی اورژانس های عصبی، گوارشی، کلیه و مجاری ادراری و تناسلی را بداند و بیان نماید.
- روش های تشخیصی درمانی اورژانس های عصبی، گوارشی، کلیه و مجاری ادراری و تناسلی؛ شامل سونوگرافی، سی تی اسکن، گرافی ساده، آنژیو گرافی، تست های آزمایشگاهی، آندوسکوپی و کولونوسکوپی را بشناسد و با کلیات آن آشنا باشد.
- گزارش نویسی و مستند سازی مربوط به بیماران و مصدومان را انجام دهد.

شیوه ارزیابی دانشجو:

- حضور کامل و به موقع در بخش ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
- انجام و ارائه تکالیف بالینی

کد درس: ۲۰

نام درس: کارآموزی اورژانس‌های داخلی ۲ (قلب و عروق)

پیش‌نیاز: اورژانس‌های داخلی ۲ (کد درس ۱۳)

تعداد واحد: ۱ واحد (۵۱ ساعت)

محیط کارآموزی: بخش اورژانس قلب، بخش CCU

شرح کارآموزی:

اورژانس‌های قلب و عروق از شایع‌ترین علل مواجهه بیماران به مراکز بهداشتی درمانی می‌باشد. با توجه به اهمیت انجام مراقبت‌های پیش بیمارستانی در مراحل حاد و نقش ارزشمند آن در کاهش میزان مرگ و میر و ناتوانی ناشی از این بیماری، لازم است دانشجوی فوریت‌های پزشکی در زمینه این فوریت‌ها و بخصوص ارزیابی و تشخیص دقیق و انجام اقدام مناسب و به موقع مهارت‌ها، دانش لازم را که کسب کرده است در عمل به کار بندد و در زمینه‌های ذیل کسب مهارت نماید:

- آشنایی با شرح حال گیری بیمار قلبی - عروقی
- اصول کلی معاینه قلب و عروق
- معاینات بیمار قلبی عروقی شامل معاینات عروق گردن و اندام، سمع صداهای قلبی و ریوی، شناخت انواع ادم، معاینات نبض و فشارخون
- آشنایی با قسمتهای مختلف بخش اورژانس قلب و عروق و CCU و تجهیزات آن
- آشنایی با فشار خون بالا و انواع آن داروهای پرمصرف در بخش اورژانس قلب
- تفسیر مقادیر آزمایشگاهی آنزیمهای قلبی اصول مراقبت اورژانس از بیمار تحت درمان با داروهای افزایشنده یا کاهشنده فشارخون و نبض
- آشنایی با مانیتورینگ قلبی بیمار
- آشنایی با داروهای تزالی اورژانس
- کار با الکتروشوک
- کار با AED
- کار با پمپ میکر پوستی
- مشخصات الکتروکاردیوگرام طبیعی و غیر طبیعی
- آشنایی با اصول خواندن نوار قلب شامل ریتم، ریتم، ارزیابی امواج و قطعات، محورهای قلبی، هایپرتروفی و شواهد ایسکمی و انفارکتوس در خواندن نوار قلب
- اصول مراقبت و درمان بیماران قلبی - عروقی تحت درمان با PCI و داروهای ضد انعقاد و ترومبولیتیکها
- آشنایی با شرح حال و معاینات و اصول مراقبت اورژانس از بیماران سندروم حاد کرونری، نارسایی حاد قلبی، شوک کاردیوژنیک، ادم حاد ریه و فشارخون بالا، شوک، ترومبو آمبولی ریوی و ترومبوز عروق عمقی
- آشنایی با شرح حال و معاینات و اصول مراقبت اورژانس از بیماران دچار یلوک قلبی، یلوک‌های شاخه ای، آریتمی‌های بطنی و فوق بطنی
- مکانیسم اثر، اندیکاسیونهای مهم، تداخلات و عوارض داروهای شایع سیستم قلب و عروق
- آشنایی با طرح ۲۴۷
- گزارش نویسی و مستند سازی مربوط به بیماران و مصدومان را انجام دهد.

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

شیوه ارزیابی دانشجو:

- حضور کامل و به موقع در بخش‌ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
- انجام و ارائه تکالیف بالینی

نام درس: کارآموزی اورژانس های داخلی ۲ (غدد و متابولیسم، مسمومیت ها، اورژانس های تنفسی و آلرژی) - کد درس: ۴۱
پیش نیاز: اورژانس های داخلی ۳ (کد درس ۱۴)
تعداد واحد: ۲ واحد (۱۰۲ ساعت)
نوع واحد: کارآموزی

محیط کارآموزی: پایگاه های آموزشی اورژانس پیش بیمارستانی و بخش های داخلی و بخش مسمومیت های بیمارستان

شرح کار آموزی: این کار آموزی به منظور پیشبرد دانش عملی و شناخت دانشجویان در زمینه بررسی و مراقبت های فوری پیش بیمارستانی، اختلالات سیستم های تنفسی، دیابت و مسمومیت ها و واکنش های آلرژیک طرح ریزی گردیده است در این کارآموزی به دانشجویان کمک می شود آموخته های خود را با آموخته های قبلی تلفیق نموده و با بهره گیری از اصول و مهارت های تفکر خلاق به بررسی و مراقبت های درمانی پیش بیمارستانی دانشجویان بپردازد و در زمینه های ذیل کسب مهارت نمایند:

- آشنایی با شرح حال گیری و بررسی علائم و نشانه های بالینی اختلالات تنفسی
- پایدار سازی بیمار دچار دیسترس تنفسی و تدابیر مراقبتی در انتقال بیمار دچار اختلالات سیستم تنفسی
- آشنایی با رادیوگرافی ریه
- تفسیر کاپنوگرافی، پالس اکسیمتری، کو اکسی متری،
- آنلیکاسیون های اکسیژن درمانی و چگونگی استفاده از وسایل مختلف اکسیژن درمانی شامل نازال، انواع ماسک، NRB، ونچوری، ECMO، اکسیژن هایپر بار
- آشنایی با اصول مراقبت و انتقال بیمار آمبولی ریه، DVT، بیماری های انسدادی ریه
- آشنایی با انواع دیابت
- آشنایی با داروهای خوراکی کاهنده قند خون، انواع انسولین و نحوه مصرف
- آشنایی با مراقبت اورژانس در بیمار دچار هایپوگلیسمی
- آشنایی با مراقبت اورژانس در بیمار دچار هایپرگلیسمی
- آشنایی با شرح حال گیری، علائم و مراقبت های اورژانس های غدد تیروئید و فوق کلیه (سندرم های کوشینگ و آدرنال)، سندرم های محرومیت از کورتون و بیماری های غده هیپوفیز
- آشنایی با انواع مواد مخدر و روان گردان جدید (گل، غبار، دستمال و ...)
- آشنایی با شستشوی معده
- آشنایی با آنتی دوتها
- مراقبت اورژانس در بیمار دچار مسمومیت
- پروتکل های استفاده از نالوکسان، آتروپین، دکستروز، بی کریئات سدیم، اکسیژن
- آشنایی با تظاهرات بالینی و مراقبت های درمانی حین انتقال سندرم های مهم و شایع مسمومیت به ویژه مسمومیت با لیتیوم، TCA، استامینوفن، اتکل، فارچ های سمی، پتاپلاکر، گلیسیم کانال بلاکر، محرک ها و مخدر ها، بنزو دیازپین ها، ضد تشنج ها، آنتی آریتمی ها، دیگوکسین، گیاهان سمی، گزش حیوانات سمی، مشتقات نفتی، سموم کشاورزی شیمیایی و غیر شیمیایی (ارگانوفسفره ها)، گاز های سمی
- آشنایی با شرح حال، معاینات بالینی، علائم و نشانه های واکنش های آلرژیک (آلرژی، شرایط آنافیلاکسی و شوک آنافیلاکسی) و درمان آنها

- آشنایی با روش های ارزیابی و شیوه های درمانی بیماران تنفسی، اورژانس های غدد، آلرژی و دچار مسمومیت شامل آزمایشات بالینی، گرافی، CT scan، سونوگرافی، کارگذاری NG tube، کاواژ، لاواژ، تجویز PEG، شارکول، تخلیه مایع پلور
- گزارش نویسی و مستند سازی مربوط به بیماران و مصدومان را انجام دهد.

شیوه ارزیابی دانشجو:

- حضور کامل و به موقع در بخش ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
- انجام و ارائه تکالیف بالینی

نام درس: کارآموزی ترومای ۱ (ترومای اندام-خونریزی و شوک) کد درس: ۴۲

پیش نیاز: ترومای ۱ (۱) کد درس ۱۵

تعداد واحد: ۱/۵ واحد (۷۷ ساعت)

محیط کارآموزی: اورژانس ها و بخش های مراکز تروما و مراکز درمانی سوختگی

شرح کارآموزی: از آنجا که تروما یکی از مباحث اصلی بخش EMS می باشد و کشور ما نیز دارای بالاترین آمار حوادث تراقیکی بوده و سالیانه تعداد بسیار زیادی از مصدومین نیازمند درمان و انتقال فوری می باشند، دانشجو ضمن حضور در کلاس های تئوری یا مباحثی از قبیل انواع تروماهای شایع در حوادث، مکانیسم های برخورد و ضربه، چگونگی انجام تریاژ، ارزیابی صحنه تصادف و حوادث، چگونگی نجات مصدوم از محل، انواع فوریت های ارتوپدی و جراحی نحوه برخورد و درمان اورژانسی و انتقال مصدومین آشنا خواهد شد و در زمینه های ذیل کسب مهارت خواهد نمود:

- آشنائی با مراکز تروما و سطح بندی آن
  - انواع مکانیسمهای شایع تروما
  - شرح حال گیری و معاینات جامع بیمار ترومایی
  - ارزیابی اولیه و ثانویه و ارزیابی مجدد بیمار ترومایی
  - مدیریت و درمان پیش بیمارستانی مواتیل تروما
  - تریاژ در حوادث پرتلفات در اورژانس پیش بیمارستانی (START, JUMP START) و بیمارستانی
  - ترومای نافذ و غیرنافذ
  - علائم و نشانه ها و مدیریت و درمان پیش بیمارستانی انواع شکستگی ها
  - انواع خونریزی و شوک و مدیریت و درمان آن (شوک هیپوولمیک، شوک کاردیوژنیک، شوک آنافیلاکتیک، شوک نوروژیک، شوک سپتیک)
  - محاسبه میزان مایعات وریدی موردنیاز بیماران سوختگی در مراحل مختلف
  - تشخیص درجه سوختگی
  - تستشوی زخم سوختگی
  - ارزیابی و تشخیص و مراقبتهای اورژانس در سوختگی استنشاق
  - اصول برخورد با بیمار دچار سوختگی
  - اصول مایع درمانی در تروماها و سوختگی
  - اصول ثابت سازی و انتقال صحیح بیمار ترومایی
  - آشنایی با نحوه انجام و عوارض پانسمان، آتل گیری، گچ گیری، بستن تورنیکه، جاندازی شکستگی ها و در رفتگی ها، تبدل دکلمپزشن، کارگذاری چست تیوب، اسکاروتومی، کنترل خونریزی شریانی، انواع بخیه
  - گزارش نویسی و مستند سازی مربوط به بیماران و مصدومان را انجام دهد.
- شیوه ارزیابی دانشجو:
- حضور کامل و به موقع در بخش ها
  - استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
  - انجام و ارائه تکالیف بالینی

نام درس: کارآموزی ترومای ۲ (ترومای قلبه سینه، ترومای شکم و لگن، ادراری- تناسلی و صدمات انفجاری) کد درس: ۲۳
پیش نیاز: ترومای ۱ (۲) کد درس: ۱۶
تعداد واحد: ۱ واحد (۵۱ ساعت)

محیط کارآموزی: بخش اورژانس و بخش های بستری مراکز تروما- پایگاه های اورژانس پیش بیمارستانی

شرح کارآموزی: از آنجا که تروما یکی از مباحث اصلی بخش EMS می باشد و کشور ما نیز دارای بالاترین آمار حوادث ترافیکی بوده و سالیانه تعداد بسیار زیادی از مصدومین نیازمند درمان و انتقال فوری می باشند، دانشجو ضمن حضور در کلاس های تئوری با مباحثی از قبیل انواع تروماهای شایع در حوادث، ترومای نسج نرم، چگونگی برخورد با مصدوم دچار آسیبهای باز و بسته، برخورد و ارزیابی مصدوم دچار آسیب به قفسه سینه، انواع فوریت های در ترومای دستگاه تناسلی - ادراری و صدمات انفجاری نحوه برخورد و درمان اورژانسی و انتقال مصدومین آشنا شده و در زمینه های ذیل کسب مهارت خواهد نمود:

- آشنایی با انجام ارزیابی اولیه و ثانویه
- معاینه سر تا پا (HEAD TO TOE)
- ارزیابی SAMPLE
- انتقال فوری، اورژانسی، اضطراری
- آشنایی و انجام سونوگرافی eFAST
- آشنایی با چست تیوب و شیوه گذاشتن آن برای مصدوم
- معاینه و شناسایی انواع پنوموتوراکس و هموتوراکس
- انجام تبدیل دکپرشن
- معاینه شکم و لگن در تروما
- اقدامات مداخله ای در ترومای لگن و شکم
- نحوه برخورد با ترومای نفوذی
- آشنایی با شرح حال و معاینات تروما در بارداری
- آشنایی با شرح حال و معاینات تروما در حوادث انفجاری
- گزارش نویسی و مستند سازی مربوط به بیماران و مصدومان را انجام دهد.

شیوه ارزیابی دانشجو:

- حضور کامل و به موقع در بخش ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
- انجام و ارائه تکالیف بالینی

نام درس: کارآموزی ترومای ۳ (ترومای سر و گردن و ستون فقرات) کد درس: ۳۳

پیش نیاز: ترومای (۳) کد درس ۱۷

تعداد واحد: ۱/۵ واحد (۷۷ ساعت)

محیط کارآموزی: بخش اورژانس و بخش های بستری مراکز ترومای بیمارستانی و ICU نوروسرجری (تروما)، پایگاه اورژانس پیش بیمارستانی

شرح کارآموزی: از آنجا که تروما یکی از مباحث اصلی بخش EMS می باشد و کشور ما نیز دارای بالاترین آمار حوادث ترافیکی بوده و سالیانه تعداد بسیار زیادی از مصدومین نیازمند درمان و انتقال فوری می باشند، دانشجویان ضمن حضور در کلاس های تئوری با مباحثی از قبیل انواع تروماهای سر و صورت در حوادث، مکانیسم های برخورد و ضربه، چگونگی انجام تریاژ، ارزیابی صحنه تصادف و حوادث، چگونگی نجات مصدوم از محل، انواع فوریت های در تروماهای ستون فقرات و سر و گردن و نحوه برخورد و درمان اورژانسی و انتقال مصدومین آشنا خواهد شد دانشجویان در زمینه های ذیل کسب مهارت خواهد نمود:

- علائم و نشانه های ترومای سر، گردن، ستون فقرات
  - آشنایی با انجام ارزیابی اولیه و ثانویه
  - معاینه سر تا پا (HEAD TO TOE)
  - ارزیابی SAMPLER
  - (Sign, Symptom, Allergy, Medication, Past medical history, Last meal, Event, Risk factor)
  - آشنایی با روش های تعیین سطح هوشیاری
  - ارزیابی عملکرد اعصاب مرکزی و محیطی
  - شرح حال گیری، علائم و نشانه ها و سندرم های بالینی خونریزی داخل جمجمه، ساب دورال، اپی دورال، ایتراکرنیال، SAH، تکان های مغزی و شکستگی جمجمه
  - آشنایی با علائم و نشانه ها و مدیریت مصدوم با احتمال افزایش ICP
  - آشنایی با نحوه بستن گولارگردنی در پوزیشن های مختلف
  - اقدامات مراقبتی در ترومای سر، گردن و ستون فقرات را در اورژانس بیمارستانی و پیش بیمارستانی را انجام دهد.
  - جابجائی و انتقال در ترومای سر، گردن و ستون فقرات
  - استفاده از وسایل ثابت سازی و حمل مصدوم در صدمات ترومایی سر و گردن و ستون فقرات
  - گزارش نویسی و مستند سازی مربوط به بیماران و مصدومان را انجام دهد.
- شیوه ارزیابی دانشجویان:
- حضور کامل و به موقع در بخش ها
  - استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجویان (log book)
  - انجام و ارائه تکالیف بالینی

کد درس: ۴۵

نام درس: کارآموزی اصول مراقبت های ویژه

پیش نیاز: اصول مراقبت های ویژه (کد درس ۲۰) - ترومای (کد درس ۱۷) - اورژانس های داخلی ۳ کد درس ۱۲

تعداد واحد: ۱/۵ واحد (۷۷ ساعت)

محیط کارآموزی: بخش اورژانس های قلبی و بخش های ویژه CCU, ICU و دیالیز

شرح کارآموزی: از آنجا که بیماریهای قلبی و ریوی و فشارخون یکی از مباحث اصلی بخش EMS می باشد و کشور ما نیز دارای آمار بالایی از این بیماران می باشد، و سالیانه تعداد بسیار زیادی از مصدومین نیازمند درمان و انتقال فوری می باشند. دانشجوی ضمن حضور در کلاس های تئوری با مباحثی از قبیل انواع فوریت های با شرایط بسیار ویژه و نحوه برخورد و درمان اورژانسی و انتقال مصدومین آشنا خواهد شد.

از دانشجوی انتظار می رود در پایان بتواند:

- ساختار و امکانات بخش ICU و CCU و بخش دیالیز را بیان نماید.
- اصول پذیرش بیمار در ICU را شرح دهد.
- اهمیت ارتباط مناسب با بیمار و اصول برخورد با همراهان بیمار و مسائل روحی و روانی آنان را توضیح دهد و بکار گیرد.
- اهمیت کار تیمی در مجموعه مراقبتهای بحرانی را شرح دهد.
- توانائی مراقبت از بیماران در وضعیت بحرانی را کسب نماید.
- توانائی لازم در آماده سازی، نگهداری و استفاده از تجهیزات حمایت حیاتی در واحد مراقبتهای ویژه را کسب نماید.
- از بیمار الکتروکاردیوگرافی بعمل آورد.
- اهمیت و روشهای جلوگیری از زخم بستر و ترومبوز وریدهای عمقی را بیان نماید.
- اقدامات پیشگیری کننده از ایجاد عارضه در بیماران در حال اغما را انجام دهد.
- توانائی لازم جهت برقراری راه هوائی پیشرفته و تراکئوستومی، نگهداری و مراقبتهای بهداشتی از راه هوائی بیماران را کسب نماید.
- پاکسازی راه هوائی را در بیماران بحرانی بکار گیرد.
- تجویز اکسیژن با روش های معمول و پر فشار اکسیژن درمانی با استفاده از انواع ماسک، آنروسل و مرطوب سازی هوای تنفس را طبق دستور بکار گیرد.
- چگونگی آماده سازی و استفاده از دستگاه الکتروشوک را بیان کند.
- عوارض ناشی از ترانسفوزیون خون را بیان نماید.
- تفسیر آزمایش های الکتrolیتی و ABG را بیان نماید.
- وضعیت های همودینامیکی بحرانی (آلکالوز و اسیدوز اسیدی و متابولیک) را بیان نماید.
- روشهای مختلف درجه بندی وخامت حال بیماران را شرح دهد.
- ملاحظات ویژه در مراقبت از بیماران با اختلالات دستگاه قلب و عروق، تنفس، ضایعات حاد مغزی و صدمات ناشی از ضربه را شرح دهد.
- در اقدامات پیشگیری و کنترل عفونت های شایع بیمارستانی در ICU مشارکت نماید.
- مانیتورینگ بیمار قلبی به ویژه دیس ریتمی های شایع را بداند و انجام دهد.
- در اقدامات پیشگیری و کنترل عفونت های شایع بیمارستانی در ICU مشارکت نماید.
- تنظیم دستگاه ونتیلاتور با توجه به شرایط بیمار را بشناسد و انجام دهد.

- اصول جدا کردن بیمار از ونتیلاتور را شرح دهد.
- مراقبت های لازم از بیمار دیالیزی را بداند.
- روش خونگیری جهت آزمایش گاز های خون شریانی را بداند و انجام دهد.
- توانائی مراقبت از بیماران تحت درمان با تهریه بدهنده مکاتیکي را کسب نماید.
- عوارض حاصل از تنفس با فشار مثبت را بیان نماید.
- سایر موارد آموخته شده در درس موافقتهای ویژه را تمرین نماید.
- گزارش نویسی و مستند سازی مربوط به بیماران را انجام دهد.

شیوه ارزیابی دانشجو:

- حضور کامل و به موقع در بخش ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
- انجام و ارائه تکالیف بالینی

کد درس: ۲۶

نام درس: کارآموزی ارتباطات، هماهنگی و پایش عملیات

پیش نیاز: ارتباطات، هماهنگی و پایش عملیات (کد درس ۲۵)

تعداد واحد: ۰/۵ واحد (۲۶ ساعت)

محیط کارآموزی: اداره ارتباطات، هماهنگی و پایش عملیات مرکز اورژانس پیش بیمارستانی
شرح کارآموزی: دانشجویان فوریت‌های پزشکی ضمن آشنایی با سیستم‌های موجود در آن واحد باید توان انجام فعالیت در واحد ارتباطات را هم داشته باشند. در طی این کارآموزی دانشجویان با چگونگی فرایند تریاژ تلفنی و دستورالعمل‌های اجرایی آن، فرایندهای اعزام و راهبری و آمبولانس، پذیرش تخت از بیمارستانها و دستورالعمل‌های آن و هدایت پزشکی عملیات آشنا شده و موارد را انجام می‌دهند و ارائه راهنمایی‌های پزشکی از طریق تلفن را انجام می‌دهند. دانشجویان با سیستم‌ها و تجهیزات ارتباطی کار کرده و نحوه ارتباط موثر با گروه‌های مختلف جامعه شامل بیماران سالخورده، کودکان، افراد ناتوان و ... را تمرین می‌نمایند و ضمن نوشتن صحیح گزارش‌ها، فرم‌ها، واژه‌های تخصصی حوزه ارتباطات و دیسپچینگ را برای ارتباط بهتر و سریعتر با پزشک و دیگر همکاران به کار می‌برند. دانشجویان با فرم‌های اتوماسیون عملیاتی و اپلیکیشن‌های مرتبط با فوریت‌های پزشکی زیر نظر مربی کار می‌کنند و جزئیات را تمرین می‌نمایند.

- کار با سیستم‌های مخاطراتی و تجهیزات ارتباطی
- آشنایی و به کارگیری با قوانین و مسئولیتهای کارشناسان تریاژ، اعزام و راهبری آمبولانس، پذیرش و پزشک هدایت عملیات
- دریافت اطلاعات از تماس گیرنده و نحوه ثبت آن در اتوماسیون
- اعزام، هدایت و راهبری آمبولانس در اداره ارتباطات
- اولویت بندی تماس‌ها با رویکرد دستورالعمل تریاژ تلفنی ۴ سطحی
- استفاده از دستورالعمل‌های کشوری در واحد ارتباطات (ترمیمه، مترجمین و ...)
- فراگیری روند کار در شرایط بحرانی و مدیریت بحران در واحد ارتباطات
- برقراری ارتباطات دوزن و برون سازمانی
- به کار بستن قوانین ارتباطات در آمبولانس هوایی، دریایی و ریلی
- به کار گیری سیستم کدینگ مکالمات کشوری
- به کار گیری تجهیزات خودروهای ارتباطات سیار
- کار با فرم‌های گزارش و سخت افزارهای نوین در زمینه ارتباطات در فوریت‌های پزشکی
- مدیریت گروه‌های خاص (افراد مبتلا به اوتیسم، ناشنویان، کودکان و ...) بر اساس دستورالعمل‌های سازمان اورژانس کشور

شیوه ارزیابی دانشجو:

- حضور کامل و به موقع در بخش‌ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
- انجام و ارائه تکالیف بالینی

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

کد درس: ۴۷

نام درس: کارآموزی معاینات بالینی

پیش نیاز: معاینات بالینی (کد درس ۴۶)

تعداد واحد: ۱ واحد (۵۱ ساعت)

محیط کارآموزی: بخش اورژانس - بخش های داخلی - بخش کودکان

شرح کارآموزی: در این کارآموزی، ابتدا دانشجو با شیوه شبیه سازی و فیلم های آموزشی و نمایش بر روی مدل های انسانی نحوه انجام معاینات را فرا گرفته و سپس در بالین بیمار به مشاهده علائم و نشانه های اختلالات مختلف در سیستم های بدن پرداخته و بایز برای ارتباط صحیح بایماری و خانواده اش راههای کسب اطلاعات از مددجوی داخلی و ترومایی را تمرین نموده با استفاده از سایر تکنیک های بررسی در محیط واقعی آموخته های نظری و عملی خود را بکار خواهد گرفت. بمنظور دستیابی به اهداف و حسن اجرای برنامه در این کارآموزی بر علائم و نشانه های فوریتهای هر سیستم بمنظور شناسایی موارد پر خطر تاکید ویژه می شود.

در این دوره دانشجو مهارت کافی و لازم برای شرح حال گیری جامع و متمرکز در بیماران مختلف داخلی، جراحی، تروما، کودکان و... را به دست آورده و همچنین با نمای کلی بالینی بیمار (GA)، ارزیابی وضعیت حادثه در بیمار، معاینات جامع و متمرکز در بیماران بدحال آشنا گردیده و در بیماران به کار بندد. همچنین معاینات کامل سرو گردن، قفسه سینه، شکم و لگن، اندام ها، عروق، اعصاب، ارزیابی کامل علائم حیاتی ۷ گانه و معاینات متمرکز مربوط به هر فوریت پزشکی را انجام داده و گزارش نویسی و مستند سازی مربوط به بیماران را انجام داده و در آن ها تبحر یابد.

شیوه ارزیابی دانشجو:

- حضور کامل و به موقع در بخش ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
- انجام و ارائه تکالیف بالینی

کد درس: ۲۸

نام درس: کارآموزی بیماریهای زنان و زایمان
پیش نیاز: بیماریهای زنان و زایمان (کد درس ۳۰)
تعداد واحد: ۱ واحد (۵۱ ساعت)

محیط کارآموزی: بخش زنان و زایمان

- حضور در لیبر و مشاهده زایمان طبیعی

- حضور در اتاق عمل سزارین و مشاهده تولد نوزاد و مراقبت های پس از آن (برای دانشجویان خانم علاوه بر بخش زنان و زایمان و لیبر، حضور در کلینیک زنان و مشاهده و انجام معاینات زنان باردار، پاپ اسمیر و ... نیز مجاز است)

شرح کارآموزی: در این کارآموزی، دانشجویان با حضور در بخش زنان و اتاق لیبر، ضمن آشنایی با اورژانس های زنان و اقدامات حیات بخش پیش بیمارستانی آنها، زایمان طبیعی و مراقبت های ضروری مادر و نوزاد پس از تولد و تعیین آپگار را مشاهده و تجربه می نمایند. دانشجو با مشاهده فرایند زایمان طبیعی، سزارین و اقدامات ماما یا متخصص زنان و زایمان بر بالین بیمار اقدامات لازم در زمینه مراقبت از مادر قبل، حین و بعد از زایمان و مراقبت از نوزاد متولد شده را آموخته و برای مدیریت زایمان در عملیات اورژانس ۱۱۵ آمادگی کسب می نماید. مشاهده زایمان طبیعی و مشارکت در آن زیر نظر مربی برای دانشجویان مرد و زن ضروری است. دانشجو موظف است گزارش نویسی و مستند سازی مربوط به بیماران را انجام دهد.

شیوه ارزیابی دانشجو:

- حضور کامل و به موقع در بخش ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
- انجام و ارائه تکالیف بالینی

کد درس: ۳۹

نام درس: کارآموزی بیماریهای کودکان و نوزادان

پیش نیاز: بیماریهای کودکان و نوزادان (کد درس ۳۸)

تعداد واحد: ۱ واحد (۵۱ ساعت)

محیط کارآموزی: بخش کودکان - بخش نوزادان - NICU

شرح کارآموزی: در این کارآموزی دانشجوی پس از آشنایی با استانداردهای بخش های اطفال و نوزادان ضمن آشنایی و کسب مهارت در ارزیابی، معاینه و تشخیص بیماریها و فوریتها در اطفال و نوزادان اقدامات درمانی مناسب هر یک از موارد را فرا می گیرد. همچنین روش کنترل علائم حیاتی، شیوه صحیح اکسیژن رسانی، باز کردن راه هوایی، احیای قلبی-ریوی نوزادان و اطفال و برقراری راه وریدی محیطی و نیز مایع درمانی در اطفال و نوزادان را می آموزد و گزارش نویسی و ثبت وقایع را انجام داده و در تمامی زمینه های فوق مهارت پیدا می کند. گزارش نویسی و مستند سازی مربوط به بیماران و مصدومان را انجام دهد.

شیوه ارزیابی دانشجو:

- حضور کامل و به موقع در بخش ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
- انجام و ارائه تکالیف بالینی

کد درس: ۵۰

نام درس: کارآموزی اورژانس های روانی و رفتاری
پیش نیاز: اورژانس های روانی و رفتاری (کد درس ۳۳)
تعداد واحد: ۱ واحد (۵۱ ساعت)

محتیظ کارآموزی: بخش های اورژانس و بستری روانپزشکی
شرح کارآموزی: در این کارآموزی دانشجویان با حضور در بخش روانپزشکی با ارزیابی صحنه در اورژانس های روانپزشکی، مراقبت و درمان پیش بیمارستانی انواع اختلالات روانی شایع، شیوه های مهار دارویی، فیزیکی و آرام بخشی، نحوه برخورد و درمان اورژانسی و انتقال، گزارش نویسی و ثبت وقایع این بیماران آشنا خواهد شد.

شیوه ارزیابی دانشجویان:

- حضور کامل و به موقع در بخش ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجویان (log book)
- انجام و ارائه تکالیف بالینی

کد درس: ۵۱

نام درس: کارآموزی فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی
پیش‌نیاز: یا همزمان: کارآموزی اصول مراقبت‌های ویژه (کد درس ۲۵)
تعداد واحد: ۳ واحد (۱۵۳ ساعت)
محیط کارآموزی: پایگاه آموزشی اورژانس پیش بیمارستانی

شرح کارآموزی:

بکارگیری آموخته‌های نظری و مهارت‌های عملی در مراقبت از مددجویان در موقعیت‌های مختلف فوری پیش بیمارستانی در این کارآموزی دانشجویان با استفاده از دانش و مهارت‌های کسب‌شده به فعالیت در پایگاه‌های آموزشی اورژانس پیش بیمارستانی می‌پردازد. دانشجویان با حضور در پایگاه آموزشی اورژانس ۱۱۵ علاوه بر درک سرعت و دقت در عملیات، شروع مأموریت، نحوه اعزام آمبولانس بر اساس قوانین آموخته‌شده در فرایند عملیات با اقدامات درمانی فوری و مناسب براساس ارزیابی انجام‌شده در صحنه و انتقال بیمار به بیمارستان آشنا می‌شود. همچنین با رعایت کلیه مقررات سیستم ارتباطی، رانندگی آرامش خود را در شرایط استرس را حفظ نموده و همکاری مناسب و مفید با دیگر اعضای تیم داشته و ضمن ثبت مطلوب اطلاعات، گزارش را به پزشک و مسئولین ارائه نموده و در ضد عفونی کردن، تمیز کردن و مرتب نمودن آمبولانس، پایگاه و تجهیزات نیز همکاری می‌نماید. همچنین دانشجویان در پایان این کارآموزی باید:

- در هر روز زیر نظر مربی موارد زیر را بیاموزد:
- روز نخست: ارزیابی اولیه و ثانویه در بیماران مبتلا به تمامی فوریت‌های پزشکی را بداند و زیر نظر مربی انجام دهد.
- روز دوم: xAcBCDE
- روز سوم: پایدارسازی و مدیریت پیش بیمارستانی بیمار دچار سندرم ACS
- روز چهارم: پایدارسازی و مدیریت پیش بیمارستانی بیمار دچار آریتمی‌ها
- روز پنجم: پایدارسازی و مدیریت پیش بیمارستانی بیمار دچار انواع شوک و آنافیلاکسی
- روز ششم: پایدارسازی و مدیریت پیش بیمارستانی شکم حاد
- روز هفتم: پایدارسازی و مدیریت پیش بیمارستانی مسمومیت
- روز هشتم: پایدارسازی و مدیریت پیش بیمارستانی اورژانس‌های محیطی
- روز نهم: احیای قلبی ریوی پایه، چوکینگ و مدیریت پایه راه هوایی
- روز دهم: احیای قلبی - ریوی پیشرفته و مدیریت پیشرفته راه هوایی
- روز یازدهم: پایدارسازی و مدیریت پیش بیمارستانی مصدوم ترومای سر
- روز دوازدهم: پایدارسازی و مدیریت پیش بیمارستانی مصدوم ترومای قفسه سینه
- روز سیزدهم: پایدارسازی و مدیریت پیش بیمارستانی مصدوم ترومای شکم، لگن و اندام
- روز چهاردهم: پایدارسازی و مدیریت پیش بیمارستانی اورژانس‌های کودکان و سالمندان
- روز پانزدهم: پایدارسازی و مدیریت پیش بیمارستانی زایمان طبیعی
- روز شانزدهم: آشنایی با مدیریت حوادث، پرتلفات، تریاژ در صحنه، LZO
- روز هفدهم: آشنایی با فرایند‌های بیمار ۲۴۷ و ۷۲۴
- فرایند تریاژ تلفنی، هدایت و راهبری آمبولانس را بداند.
- در ابتدای هر شیفت فنی و تجهیزات آمبولانس و جامپ را زیر نظر مربی چک نماید و توافقی را برطرف سازد.
- در تمامی مأموریت‌های پایگاه همراه مربی آموزشی مشارکت نموده و دانش و مهارت خود را تکمیل نماید.

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- گزارش نویسی و مستند سازی را انجام دهد.
- مربی پس از هر ماموریت در یک جلسه کوتاه (چین بازگشت به پایگاه و یا در پایگاه) در آموخته های ماموریت را به دانشجو متذکر گردد.

شیوه ارزیابی دانشجو:

- حضور کامل و به موقع در بخش ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
- انجام و ارائه تکالیف بالینی

کد درس: ۵۲

نام درس: کارآموزی مدیریت راه هوایی

پیش نیاز با همزمان: اصول مراقبت های ویژه (کد درس ۲۰)

تعداد واحد: ۱ واحد (۵۱ ساعت)

محیط کارآموزی: اتاق عمل - اتاق ICU - CPR

شرح کارآموزی: استفاده از آموزش های نظری و علمی واحد احیا قلبی-ریوی پایه و پیشرفته در مواجهه با مصدومین جراحی و داخلی نیازمند

در این کارآموزی دانشجو در اتاق عمل با اینتوباسیون داخل تراشه آشنا می شود و اینتوباسیون با L.M.A، تعبیه Air way دهانی و اینتوباسیون با بوژی در حضور و نظارت مربی انجام شود. (۲۰ درصد در اتاق عمل، ۲۰٪ درصد در اتاق CPR و ۵۰ درصد آموزش های تکمیلی در ICU انجام گردد). دانشجو باید همراه با تیم احیا بیمارستان در اقدامات احیا انجام شده توسط این گروهها شرکت داشته باشد. ضمن آنکه با حضور در ICU های داخلی و جراحی، تحت نظر مربی با نحوه کارکرد دستگاههای تهویه مصنوعی آشنا می شود. در این دوره دانشجو با نحوه کریکوتیروئیدوتومی سوزنی آشنا می شود و تحت نظارت مربی این مهارت را انجام می دهد و در بخشهای مربوطه در زمینه های ذیل کسب مهارت خواهد نمود:

- مانورهای دستی در بازکردن راه هوایی
- کار با ابزار پایه در مدیریت راه هوایی
- آشنایی با ابزار پیشرفته در مدیریت راه هوایی
- فراگیری و به کار گیری معیارهای بالینی در تصمیم به اینتوباسیون
- انجام اینتوباسیون
- تهویه با بگ ماسک ونتیلاسیون
- آشنایی با اجزای بگ ماسک ونتیلاسیون
- روشهای معاینه بیمار در شناسائی اینتوباسیون دشوار (معیار مالامپاتی، فاصله تیز و منقال، قانون ۳-۲-۲ و ...)
- تشخیص Difficult airway بر باین
- ارزیابی بیمار از لحاظ مشکل بودن در ماسک گرفتن، مشکل بودن در لارنگوسکوپی، مشکل بودن در بکارگیری وسایل سوپراگلوتیک و مشکل بودن در کریکوتیروئیدوتومی)
- ابزار مورد استفاده برای اینتوباسیون تراشه
- چک کردن ابزار (نور لارنگوسکوپ، کاف لوله تراشه، ساکشن و ...)
- RSI
- هایپرونتیلاسیون قبل از اینتوباسیون
- پوزیشن استیفینگ
- انجام پروسه لارنگوسکوپی و اینتوباسیون
- نحوه بررسی قرار گرفتن صحیح لوله تراشه در جای خود
- نحوه فیکس کردن لوله تراشه
- شناسائی علل شکست در اینتوباسیون
- آشنایی با عوارض لارنگوسکوپی
- آشنایی و به کار گیری لارژیل ماسک
- آشنایی و به کار گیری کامبی تیوب

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- آشنایی و به کار گیری لارنژیال تیوب
- آشنایی با کریکتیروتومی (سوزنی - جراحی)
- کار با دستگاه تهویه مصنوعی (ونتیلاتور پورتابل، میکروونت و ...)
- آشنایی و به کار گیری ایروی دهانی
- اینتوباسیون با بوزی
- کار با ویدئو لارنگوسکوپ
- مدیریت بیمار تراکتوستومی
- گزارش نویسی و مستند سازی مربوط به بیماران و مصدومان را انجام دهد.

شیوه ارزیابی دانشجو:

- حضور کامل و به موقع در بخش ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
- انجام و ارائه تکالیف بالینی

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نام درس: کارآموزی در عرصه اورژانس‌های داخلی (۳ و ۲) کد درس: ۵۳

تعداد واحد: ۱/۵ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کارآموزی:

بخش‌های داخلی و قلب، اعصاب، بیماریهای تنفسی، کلیوی و گوارشی، بخش اورژانس داخلی، اورژانس مسمومیت، و بخش اورژانس بیمارستان قلب

هدف کلی درس:

بکارگیری آموخته‌های نظری و مهارت‌های عملی در تشخیص، درمان و مراقبت از بیماران داخلی و اعصاب و روان

رتبوس مطالب: (۷۷ ساعت)

در این دوره دانشجویان با استفاده از دانش و مهارت‌های کسب شده و تحت نظر مربی، در بخش‌های داخلی، اورژانس، CCU و مسمومیتها و اورژانس داخلی (گوارش، تنفس، اورولوژی، نورولوژی و قلب) حاضر می‌شوند و تدابیر شناخت و مراقبت از بیمارها را کسب می‌نمایند. در طی این دوره کارآموز باید با حضور در بخش‌های مورد نظر، با نحوه شرح حال گیری، علائم، نحوه تشخیص، تشخیص افتراقی و نحوه ارائه مراقبتهای درمانی به بیماران بستری در این بخش‌ها آشنا و مهارتهای لازم در مدیریت و درمان آنها می‌آموزد.

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارناما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای بیرون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

نام درس: کارآموزی در عرصه تروما (اورژانس های تروما ۱ و ۲ و ۳) کد درس: ۵۴

تعداد واحد: ۱/۵ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کاری: بخش های اورژانس و بستری جراحی بیمارستانها و بخش های ENT، بخش اورژانس سوختگی، چشم، جراحی مغز و اعصاب، کلیه، ارتوپدی و سایر بخش های مربوط به بیماران ترومایی

هدف کلی درس: بکارگیری آموخته های نظری و مهارت های علمی در مواجهه و برخورد با بیماران دارای فوریت های پزشکی و جراحی و تروما.

رئوس مطالب (۷۷ ساعت):

در این کارآموزی دانشجو با استفاده از دانش و مهارت خویش به چگونگی مواجهه و برخورد با بیماران اورژانس جراحی مانند: بیماران ترومایی (ترومای سر، گردن و ستون فقرات، ترومای اندام، ترومای سینه شکم و لگن در کودکان و بالغین)، سوختگی، خونریزی های داخلی، ترومای چشم، ترومای ENT، انجام نیدل دکامپرشن، کریکوتیروتومی سوزنی، انجام chest tube و ... پرداخته و کلیه مراحل آن از ارزیابی اولیه بیمار تا پایان مرحله اول اقدامات اورژانس را تحت نظارت مربی مربوطه درگیر می شود.

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتابی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination)
- OSLE(Objective Structured Learning Experience)
- OSFE(Objective Structured Field Examination)
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق ها و تذکرات، گواهی های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- «آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- «آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۵۵

نام درس: کارآموزی در عرصه فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی ۱

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کاری: پایگاه‌های عملیاتی آموزشی اورژانس ۱۱۵

هدف کلی درس: بکارگیری آموخته‌های نظری و مهارت‌های عملی در مراقبت فوری از بیماران و مصدومین نیازمند در موقعیتهای مختلف فوری و غیر فوری.

رنوس مطالب (۱۵۳ ساعت):

در این کارآموزی دانشجو با استفاده از دانش و مهارت‌های کسب شده به کسب مهارت در انجام مأموریت‌های اورژانس و همچنین به کسب مهارت‌های ارتباط با بیمار و مهارت در انجام مأموریت‌های اورژانس پرداخته تا بتواند در کنار انجام دقیق و مرحله به مرحله عملیات اورژانس ۱۱۵ و ضمن حفظ آرامش خدمات استاندارد مورد نظر را بر اساس پروتکل‌های درمانی پیش بیمارستانی ارائه نماید. در ساعاتی که دانشجو در پایگاه به مأموریت اعزام نشده و فرصت تحصیل دارد مربی آموزش‌های لازم در خصوص فرایند‌های عملیات و پروتکل‌های آفلاین را بیان می‌نماید. همچنین چک فنی و پزشکی آمبولانس و پایگاه نیز توسط کارورز انجام می‌شود. مسئولیت پذیری در مورد حرفه فوریت‌های پزشکی، بیماران و همکاران و تجهیزات مورد استفاده و لجستیک EMS، تعهد به خدمت، آشنایی با قوانین و موضوعات قانونی در کنار انجام فرایند‌های عملیاتی و انجام اقدامات حیات بخش برای بیماران و مصدومان در هر مأموریت اعزامی توسط کارورز در این واحد تمرین و آموخته می‌شود.

ارزیابی فرایند:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination)
- OSLE(Objective Structured Learning Experience)
- OSFE(Objective Structured Field Examination)
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمون‌های انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمون‌های درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمون‌های کشوری طبق مقررات کشوری

نام درس: کارآموزی در عرصه فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی ۲ کد درس: ۵۶

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کاری: پایگاه های عملیاتی آموزشی اورژانس ۱۱۵ مرکز مدیریت اورژانس پیش بیمارستانی دانشگاهها
هدف کلی درس: بکارگیری آموخته های نظری و مهارت های عملی در مراقبت و درمان تمامی فوریت های پزشکی و اعزام و راهبری بیماران و مصدومین نیازمند در موقعیتهای مختلف فوری و غیر فوری شرایط عادی و بحرانی (مصدومین متعدد)، فراگیری فرایند هدایت و راهبری عملیات، امور اداری پایگاه، آشنایی و همکاری با مرکز فرماندهی عملیات و نحوه پذیرش و هدایت بیماران بین مراکز درمانی در حوادث پرتلفات و تعامل و همکاری با سایر همکاران در پایگاه (قبل، حین و بعد از مأموریتها)، تمرین کار در شرایط سخت و انجام یازتوانی پس از مأموریت های پرچالش و تمرین مدیریت شرایط پیچیده در مورد بیماران خاص، بیماران روانپزشکی و ... و همچنین همکاری در طرح های آماده باش کشوری (استقرار) بر اساس دستورالعمل های ابلاغی سازمان اورژانس کشور. تعامل با همکاران اورژانس بیمارستانی در فرایند تحویل بیمار به بیمارستان و ...

رنوس مطالب (۱۵۳ ساعت)

در این کارآموزی دانشجو با استفاده از دانش و مهارتهای کسب شده به کسب مهارت در انجام مأموریت های اورژانس پرداخته تا بتواند در کنار انجام دقیق و مرحله به مرحله عملیات اورژانس ۱۱۵ در زمینه چرخه مدیریت بحران و مفاهیم آن، چگونگی مقابله با بحرانهای مختلف در حوزه سلامت موارد مربوطه را زیر نظر مربی عملا بکار خواهد برد. در این واحد دانشجو ضمن تمرین و تکرار پروتکل های درمانی اورژانس پیش بیمارستانی با به کارگیری آنها در فرایند مدیریت و درمان بیماران و مصدومان نسبت به انجام تمامی مهارت های بالینی آموخته شده تبحر می یابد.

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتابی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق ها و تذکرات، گواهی های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

نام درس: کارآموزی در عرصه نگهداشت آمبولانس و تجهیزات آن کد درس: ۵۷

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کاری: واحد تعمیرات و نگهداری آمبولانس اورژانس پیش بیمارستانی (سوله های تعمیرات آمبولانس ها)

هدف کلی درس: آشنایی بیشتر با تعمیرات و نگهداری آمبولانس

روش مطالب: (۵۱ ساعت)

در این کارآموزی دانشجو با حضور در واحد تعمیر و نگهداری آمبولانس و شناخت قطعات و تجهیزات فنی و تعمیرات اولیه در محل آشنا شود و همچنین آموزش رانندگی ایمن در این قسمت ضروری است. دانشجو سیستم ها و تجهیزات ارتباطی شامل انواع بی سیم و سیستم های تقویت کننده و سیستم ارائه خدمات فوریت پزشکی، ساختار آمبولانس و تجهیزات پزشکی موجود و نگهداری صحیح آن، مقررات و راهنمایی و مستند سازی با فرایند عملیات آشنا شده تا در هنگام عمل از آن بهره ببرند.

شیوه ارزیابی دانشجو: دانشجو:

حضور در واحد تعمیر و نگهداری آمبولانس و کسب مهارت های عملی در حوزه قطعه شناسی و تعمیر و نگهداری انواع آمبولانس ها

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجو و مستند سازی فرایند عملیات

ارزیابی فرایند:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق ها و تذکرات، گواهی های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۵۸

نام درس: کارآموزی در عرصه کودکان و نوزادان

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کارآموزی: اورژانس‌های اطفال و بخش‌های مراقبت ویژه کودکان و نوزادان

هدف کلی درس: بکارگیری آموخته‌های تئوری و عملی در مراقبت از کودکان و نوزادان دچار فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

در این کارآموزی دانشجو اقدام به آشنایی و کسب مهارت‌های در ارزیابی، رویکرد بالینی و فوریتهای در اطفال و نوزادان پرداخته اقدامات مراقبتی مناسب هر یک از موارد را فرا می‌گیرد. همچنین روش کنترل علائم حیاتی، شیوه صحیح اکسیژن رسانی، باز کردن راه هوایی، احیای قلبی-ریوی و اطفال و برقراری راه وریدی محیطی و نیز مایع درمانی در اطفال و نوزادان در بیمارستان را آموخته و در تمامی زمینه‌های فوق و آشنایی و عمل بر اساس پروتکل‌های درمانی اورژانس‌های پیش بیمارستانی اطفال و نوزادان اقدام به تقویت مهارت‌های خود می‌کند.

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

نام درس: کارآموزی در عرصه مراقبت های ویژه

کد درس: ۵۹

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کاری: بخش مراقبت های ویژه (ICU, CCU و دیالیز)

هدف کلی درس: این درس شامل مراقبت های ویژه خاص از بیماران بدحال در شرایط اورژانس پیش بیمارستانی و بیمارستانی می باشد. بدین منظور به دانشجو کمک می شود ضمن تلفیق آموخته های خود با آموخته های قبلی، مهارت های تفکر خلاق، نظریه ها، مفاهیم مراقبت های ویژه شامل تنظیم و نتیلاتور، مفاهیم تهویه، اینتوباسیون، مونیتورینگ جهت بیماران بدحال و در شرایط بحرانی به کار گیرد.

رفوس مطالب: (۱۰۲ ساعت)

در این کارآموزی دانشجو ضمن کسب مهارت های لازم در ارزیابی و مراقبت های پیش بیمارستانی بیماران بدحال، چگونگی مدیریت بیماران با شرایط ویژه را آموزش می بیند و با نحوه مراقبت این بیماران و چگونگی استفاده از تجهیزات مانند ونتیلاتور آشنا می شود.

ارزیابی فرایند:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق ها و تذکرات، گواهی های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

* آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

* آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

نام درس: کارآموزی در عرصه اورژانس های روانپزشکی

کد درس: ۶۰

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کاری: بخش اورژانس و بستری بیمارستانهای روانپزشکی

هدف کلی درس: رویکرد صحیح و مدیریت اولیه اورژانس های روانپزشکی

رنوس مطالب: (۵۱ ساعت)

با چگونگی رویکرد و آرامبخشی (مهار فیزیکی و دارویی بیمار) بیماران روانپزشکی و شناخت تظاهرات تحریک پذیری، بیقراری و توهم بیماران روانپزشکی و نیز انواع اورژانس های روانپزشکی و اقدامات درمانی پیش بیمارستانی آنها را آشنا شده و پروتکل پیش بیمارستانی مربوط به به اورژانس های روانپزشکی را اجرا نماید.

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق ها و تذکرات، گواهی های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

هدف کلی درس: بکارگیری آموخته های تئوری و عملی در واحد های ستادی مراکز اورژانس پیش بیمارستانی و مدیریت حوادث دانشگاه های علوم پزشکی

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

در این کارآموزی دانشجویان با کلیه شرح وظایف و فعالیت های واحد های ستادی زیر مجموعه مراکز اورژانس پیش بیمارستانی و مدیریت حوادث دانشگاه های علوم پزشکی از قبیل ارتباطات دیسپچ، EOC، MCMC و واحد های پشتیبانی، آمار و مدیریت و ... آشنا می گردند.

دانشجو با سیستم ها و تجهیزات ارتباطی شامل انواع بی سیم و سیستم های تقویت کننده پایگاه اصلی، روش های مناسب شروع و خاتمه ارتباط، مراحل اعزام، اهمیت نقش پزشک و ارتباط لازم و مفید با پزشک در مأموریت ها، ارتباط موثر با بیماران سالخورده، کودکان، افراد ناشنوا، نابینا، اوتیسم، نحوه صحیح گزارش نویسی فرم ها و اژه های ضروری جهت ارتباط بهتر و سریعتر با پزشک و دیگر همکاران بیشتر آشنا می شود.

در طی این دوره دانشجو با شرح وظایف پرستار تریاژ تلفنی، فرایند تریاژ تلفنی ۳ سطحی و دستورالعمل های اجرایی آن آشنا می شود و با نحوه ارائه مشاوره های پزشکی توسط پرستار تریاژ بر اساس پروتکل ها، و نقش پزشک مشاور ۱۱۵ نیز آشنا می گردد. در این درس دانشجو با کارکرد، حفظ و نگه داری سیستم ها و تجهیزات ارتباطی و نحوه صحیح گزارش نویسی، فرم ها و کدینگ اختصاصی ۱۱۵ برای ارتباط بهتر و سریعتر با پزشک و دیگر همکاران، پروتکل های اعزام اورژانس هوایی، فرایند های اجرایی اداره ارتباطات اورژانس در شرایط بحرانی (بحران ها و بلایا، حوادثی با قربانیان متعدد) آشنا می شود و ضمن آشنایی با اجزای سیستمی هدایت و راهبری عملیات، نحوه کار با نرم افزار های اتوماسیون عملیاتی و اپلیکیشن های مرتبط با فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی را می آموزد.

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق ها و تئکرات، گواهی های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۶۲

نام درس: کارآموزی در عرصه اورژانس بیمارستانی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کاری: بخش اورژانس بیمارستانهای جنرال

هدف کلی درس: به‌کارگیری آموخته‌های نظری و عملی در واحدهای قبلی در بیماران بخش‌های مختلف اورژانس به منظور کسب مهارت تصمیم‌گیری و انجام مراقبت‌های اورژانس

رتوس مطالب: (۱۰۲ ساعت)

در این کارآموزی دانشجو با استفاده از دانش و مهارت‌های کسب شده و تحت نظر مربی، در بخش‌های اورژانس جنرال (مدیکال، تروما) حاضر می‌شود. (مهارت‌های لازم در زمینه بررسی تصمیم‌گیری و مراقبت از بیماران اورژانس را کسب می‌کند) در طی این دوره کارآموز باید با حضور در بخش‌های اورژانس جنرال (مدیکال، تروما) با علائم و نشانه‌های بالینی، نحوه تشخیص، تشخیص افتراقی، و نحوه ارائه مراقبت‌های درمانی بیماران بخش‌های اورژانس بر اساس اولویت آشنا گردد.

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

فصل چهارم
استانداردهای برنامه آموزشی
رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی
در مقطع کارشناسی پیوسته

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

استانداردهای برنامه آموزشی

موارد زیر، حداقل موضوعاتی هستند که بایستی در فرایند ارزیابی برنامه‌های آموزشی توسط ارزیابان مورد بررسی قرار گیرند:

* ضروری است، دوره، فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز از قبیل: کلاس درس اختصاصی، سالن کنفرانس، قفسه اختصاصی کتاب در گروه، کتابخانه عمومی، مرکز کامپیوتر مجهز به اینترنت با سرعت کافی و نرم افزارهای اختصاصی، وب سایت اختصاصی گروه و سیستم بایگانی آموزشی را در اختیار داشته باشد.

* ضروری است، گروه آموزشی، فضاهای اختصاصی مورد نیاز، شامل: آزمایشگاه‌های اختصاصی، عرصه‌های بیمارستانی و اجتماعی را براساس مفاد مندرج در برنامه آموزشی در اختیار فراگیران قرار دهد.

* ضروری است، دپارتمان آموزشی، فضاهای رفاهی و فرهنگی مورد نیاز، شامل: اتاق استادان، اتاق دانشجویان، سلف سرویس، نمازخانه، خوابگاه و امکانات فرهنگی ورزشی را در اختیار برنامه قرار دهد.

* ضروری است که عرصه‌های آموزشی خارج دپارتمان دوره‌های چرخشی، مورد تایید قطعی گروه ارزیابان باشند.

* ضروری است، جمعیت‌ها و مواد اختصاصی مورد نیاز برای آموزش شامل: بیمار، تخت فعال بیمارستانی، نمونه‌های آزمایشگاهی، نمونه‌های غذایی، دارویی یا آرایشی برحسب نیاز برنامه آموزشی به تعداد کافی و تنوع قابل قبول از نظر ارزیابان در دسترس فراگیران قرار داشته باشد.

* ضروری است، تجهیزات سرمایه‌ای و مصرفی مورد نیاز مندرج در برنامه در اختیار مجریان برنامه قرار گرفته باشد و کیفیت آن‌ها نیز، مورد تایید گروه ارزیاب باشد.

* ضروری است، امکانات لازم برای تمرینات آموزشی و انجام پژوهش‌های مرتبط، متناسب با رشته مورد ارزیابی در دسترس هیئت علمی و فراگیران قرار داشته باشد و این امر، مورد تایید ارزیابان قرار گیرد.

* ضروری است، دپارتمان آموزشی مورد ارزیابی، هیئت علمی مورد نیاز را بر اساس موارد مندرج در برنامه آموزشی و مصوبات شورای گسترش در اختیار داشته باشد و مستندات آن در اختیار گروه ارزیاب قرار گیرد.

* ضروری است، دپارتمان آموزشی برای تربیت فراگیران دوره، کارکنان دوره دیده مورد نیاز را طبق آنچه در برنامه آموزشی آمده است، در اختیار داشته باشد.

* ضرورت دارد که برنامه آموزشی (Curriculum) در دسترس تمام مخاطبین قرار گرفته باشد.

* ضروری است، آیین نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، گایدلاین‌ها، قوانین و مقررات آموزشی در دسترس همه مخاطبین قرار داشته باشد و فراگیران در ابتدای دوره، در مورد آنها توجیه شده باشند و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار گیرد.

* ضروری است که منابع درسی اعم از کتب و مجلات مورد نیاز فراگیران و اعضای هیات علمی، در قفسه کتاب گروه آموزشی در دسترس باشند.

* ضروری است که فراگیران در طول هفته، طبق تعداد روزهای مندرج در قوانین جاری در محل کار خود حضور فعال داشته، وظایف خود را تحت نظر استادان یا فراگیران ارشد انجام دهند و برنامه هفتگی یا ماهانه گروه در دسترس باشد.

* ضروری است، محتوای برنامه کلاس‌های نظری، حداقل در ۸۰٪ موضوعات با جدول دروس مندرج در برنامه آموزشی انطباق داشته باشد.

* ضروری است، فراگیران، طبق برنامه تنظیمی گروه، در کلیه برنامه‌های آموزشی و پژوهشی گروه، مانند کنفرانس‌های درون گروهی، سمینارها، کارهای عملی، کارهای پژوهشی و آموزش رده‌های پایین‌تر حضور فعال داشته باشند و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار داده شود.

* ضروری است، فرایند مهارت آموزی در دوره، مورد رضایت نسبی فراگیران و تایید ارزیابان قرار گیرد.

- * ضروری است، مقررات پوشش (Dress code) در شروع دوره به فراگیران اطلاع رسانی شود و برای پایش آن، مکانیسم‌های اجرایی مناسب و مورد تایید ارزیابان در دپارتمان وجود داشته باشد.
- * ضروری است، فراگیران از کدهای اخلاقی مندرج در کوریکولوم آگاه باشند و به آن عمل نمایند و عمل آنها مورد تایید ارزیابان قرار گیرد.
- * ضروری است، در گروه آموزشی برای کلیه فراگیران کارپوشه آموزشی (Portfolio) تشکیل شود و نتایج ارزیابی‌ها، گزافی‌های فعالیت‌های آموزشی، داخل و خارج از گروه آموزشی، تشویقات، تذکرات و مستندات ضروری دیگر در آن نگهداری شود.
- * ضروری است، فراگیران کارنامه‌ای (Log book) قابل قبولی، منطبق با توانمندی‌های عمومی و اختصاصی مندرج در برنامه مورد ارزیابی در اختیار داشته باشند.
- * ضروری است، فراگیران بر حسب نیمسال تحصیلی، مهارت‌های مداخله‌ای اختصاصی لازم را براساس موارد مندرج در برنامه انجام داده باشند و در کارنامه‌ی خود ثبت نموده و به اعضای استادیان ناظر رسانده باشند.
- * ضروری است، کارنامه به طور مستمر توسط فراگیران تکمیل و توسط استادان مربوطه پایش و نظارت شود و بازخورد مکتوب لازم به آنها ارائه گردد.
- * ضروری است، فراگیران در طول دوره خود، در برنامه‌های پژوهشی گروه علمی مشارکت داشته باشند و مستندات آن در دسترس باشد.
- * ضروری است، فراگیران بر حسب سال تحصیلی، واحدهای خارج از گروه آموزشی را (در صورت وجود) گذرانده و از مسئول عرصه مربوطه گواهی دریافت نموده باشند و مستندات آن به رویت گروه ارزیاب رسانده شود.
- * ضروری است، بین گروه آموزشی اصلی و دیگر گروه‌های آموزشی همکاری‌های علمی بین رشته‌ای از قبل پیش‌بینی شده و برنامه‌ریزی شده وجود داشته باشد و مستنداتی که مبین این همکاری‌ها باشند، در دسترس باشند.
- * ضروری است، در آموزش‌های حداقل از ۷۰٪ روش‌ها و فنون آموزشی مندرج در برنامه، استفاده شود.
- * ضروری است، فراگیران در طول دوره خود به روش‌های مندرج در برنامه، مورد ارزیابی قرار گیرند و مستندات آن به گروه ارزیاب ارائه شود.
- * ضروری است، دانشگاه یا مراکز آموزشی مورد ارزیابی، واجد ملاک‌های مندرج در برنامه آموزشی باشند.

فصل پنجم
ارزشیابی برنامه آموزشی
رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی
در مقطع کارشناسی پیوسته

ارزشیابی برنامه (Program Evaluation)

نحوه ارزشیابی تکوینی برنامه:

- نتایج به دست آمده از ارزشیابی برنامه براساس الگوی ۳ سطحی کرک پاتریک

سطح ۱: واکنش (Reaction)

سطح اول واکنش یا احساسات هر کارآموز را در مورد جلسه‌ای که در آن شرکت کرده، ارزیابی و اندازه‌گیری می‌کند و به طور خاص، نشان دهنده واکنش شرکت کنندگان به تجربه آموزشی است که آیا آنها این تجربه را رضایت بخش، مطلوب، مفید و مرتبط با شغل خود می‌دانند یا خیر.

رایج ترین راه برای انجام ارزیابی سطح ۱، اجرای یک نظرسنجی کوتاه در پایان یک تجربه آموزشی است که می‌تواند از طریق پرسشنامه یا یک مصاحبه کوتاه و یا نظرسنجی آنلاین انجام شود.

سطح ۲: یادگیری (Learning)

میزان یادگیری هر شرکت کننده را بر اساس این که آیا فراگیران دانش، مهارت‌ها، نگرش، اعتماد به نفس و تعهد به آموزش مورد نظر کسب کرده‌اند، می‌سنجد. به طور کلی مرحله یادگیری در هند اطلاعات جذب شده توسط کارآموزان را ارزیابی می‌کند.

پنج سطح مختلف شایستگی برای ارزشیابی یادگیری که می‌توان را به دو روش رسمی و غیررسمی ارزیابی کرد:

۱. دانش یعنی یادگیرنده اطلاعات را می‌داند.
۲. مهارت یعنی آنها می‌توانند آنچه را که در حال حاضر آموخته‌اند را انجام دهند.
۳. نگرش یعنی آنها متقاعد شده‌اند که انجام آن، کار ارزشمندی است.
۴. اعتماد به نفس یعنی آنها به این باور رسیده‌اند که می‌توانند این کار را انجام دهند.
۵. تعهد یعنی قصد انجام آن را دارند.

سطح ۳: رفتار (Behavior)

این مرحله برای درک تأثیر واقعی آموزش بسیار مهم است و تغییرات رفتاری پس از یادگیری را اندازه‌گیری می‌کند و کمک می‌کند تا مشخص شود که آیا یادگیری جدید باعث ایجاد تغییر رفتاری در فراگیر شده است یا خیر. نتایج این ارزیابی هم نشان دهنده این است که آیا یادگیرنده آموزش را به درستی درک کرده است و از آنچه در آموزش یاد گرفته‌اند را در حین کار استفاده می‌کنند هم اینکه آیا آموزش را در آن محل کار خاص می‌توان اجرا و پیاده کرد.

سطح ۴: نتایج (Results)

داده‌های سطح ۴ با ارزش‌ترین داده‌های تحت پوشش مدل کرک پاتریک هستند و در مرحله نتایج تمام داده‌های جمع‌آوری شده در طول سه مرحله اول مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد تا نشان دهد برنامه آموزشی به موفقیت ساختار بهداشت و درمان کشور به عنوان یک کل کمک کننده بوده است یا نه.

هدف سطح نتایج، شناسایی نتایج ملموس از برنامه‌های آموزشی است و درک اینکه برنامه تا چه حد در ایجاد نتایج ملموس در آموزش موفق بوده است که معمولاً به عنوان محور و هدف نهایی در نظر گرفته می‌شود. در این مرحله، معیارهای ضروری و شاخص‌های کلیدی عملکرد مانند بهبود کارایی، بهره‌وری بهتر، افزایش حفظ کارکنان، بالا رفتن روحیه و انگیزه کارکنان، کاهش هزینه‌ها، افزایش فروش و رضایت مشتری، بازگشت سرمایه، حوادث کمتر در محل کار و ... تجزیه و تحلیل می‌شود.

- آزمون‌های صلاحیت بالینی
- نتایج نظر سنجی سאלانه الکترونیکی از اساتید و دانشجویان

شرایط ارزشیابی نهایی برنامه:
این برنامه در شرایط زیر ارزشیابی خواهد شد:
پس از دو دوره فارغ التحصیل داشتن
تغییرات عمده فناوری که نیاز به بازنگری برنامه را مسجل کند.
تصمیم سیاستگذاران اصلی مرتبط با برنامه

شاخص‌های ارزشیابی برنامه:

شاخص	معیار
میزان رضایت دانش آموختگان از برنامه:	۷۰ درصد
میزان رضایت اعضای هیات علمی از برنامه:	۷۰ درصد
میزان رضایت مدیران نظام سلامت از نتایج برنامه بر اساس الگوی ارزشیابی ۴ سطحی کرک پاتریک	۸۰ درصد
میزان برآورد نیازها و رفع مشکلات سلامت توسط دانش آموختگان رشته	۸۰ درصد طبق نظر ارزیابان
کمیت و کیفیت تولیدات فکری و پژوهشی توسط دانش آموختگان رشته	۷۰ درصد طبق نظر ارزیابان

شیوه ارزشیابی برنامه:

- نظرسنجی از هیات علمی دیگر برنامه، دستیاران و دانش آموختگان با پرسشنامه‌های از قبل بازنگری شدن
- اجرای ارزشیابی برنامه بر اساس الگوی کرک پاتریک ۴ سطحی
- استفاده از پرسشنامه‌های موجود در واحد ارزشیابی و اعتباربخشی دبیرخانه

متولی ارزشیابی برنامه:

متولی ارزشیابی برنامه، شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی با همکاری کمیته ارزشیابی و برنامه ریزی رشته، و سازمان اورژانس کشور و اعضای هیات علمی می‌باشند.

نحوه بازنگری برنامه:

مراحل بازنگری این برنامه به ترتیب زیر است:

- گردآوری اطلاعات حاصل از نظرسنجی، تحقیقات تطبیقی و عرضه‌ای، پیشنهادات و نظرات صاحب‌نظران
- تحلیل نتایج الگوی کرک پاتریک برای ارزشیابی برنامه و استخراج نتایج برای سر تیر تغییرات مورد نیاز برنامه در حوزه دانش نظری، مهارتی و سطح مختلف یادگیری
- درخواست از دبیرخانه جهت تشکیل کمیته بازنگری برنامه
- طرح اطلاعات گردآوری شده در کمیته بازنگری برنامه
- بازنگری در قسمت‌های مورد نیاز برنامه و ارائه پیش‌نویس برنامه آموزشی بازنگری شده به دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نتایج نیاز سنجی‌ها در سطح دانشگاه‌ها و ارزیابی فارغ التحصیلان رشته در بدو ورود به سیستم اورژانس پیش بیمارستانی نشان می‌دهد که آموزش‌های آکادمیک رشته در موارد نيل نیاز به بازنگری و اصلاح دارد.

- توسعه آموزشی های روزآمد و مبتنی بر واقعیت
- توسعه آموزش های نظری - مهارتی و ارتقای توانمندیهای بالینی و عملیاتی
- توسعه آشنایی با تجهیزات پیش بیمارستانی به شکل کاربردی
- توسعه مهارت های فردی و ارتباطی
- توسعه مهارت های اجتماعی و گروهی و ایجاد دیدگاه مثبت در نتایج کار تیمی
- توسعه همکاری با سازمان های امتدادی
- توسعه خلاقیت و نوآوری و مهارت های حل مسئله در شرایط بحرانی
- دسترسی به منابع علمی روز دنیا در خصوص تمامی فوریت های پزشکی، اقدامات پیش بیمارستانی در بلایا و حوادث ،
تروما ها و حوادث CBRNE
- ارتقای سطح علمی و توان عملیاتی دانشجویان با آزمون صلاحیت بالینی
- آشنایی کامل با فرایند عملیات
- آشنایی با ساختار عملیات در اورژانس پیش بیمارستانی و آشنایی با لجستیک و نحوه بهره برداری از آن (شرایط عادی و شرایط بحرانی)
- آگاهی از موارد حقوقی و قانونی در مدیریت بیماران در EMS
- توسعه اخلاق مداری و توجه به کرامت انسانی بین همکاران، بیماران و کسب تجربه کار در شرایط سخت

ضمائم

منشور حقوق بیمار در ایران

- ۱- دریافت مطلوب خدمات سلامت حق بیمار است.
- ارائه خدمات سلامت باید:
  - ۱-۱) شایسته شان و منزلت انسان و با احترام به ارزش‌ها، اعتقادات فرهنگی و مذهبی باشد؛
  - ۲-۱) بر پایه‌ی صداقت، انصاف، ادب و همراه با مهربانی باشد؛
  - ۳-۱) فارغ از هرگونه تبعیض از جمله قومی، فرهنگی، مذهبی، نوع بیماری و جنسیتی باشد؛
  - ۴-۱) بر اساس دانش روز باشد؛
  - ۵-۱) مبتنی بر برتری منافع بیمار باشد؛
  - ۶-۱) در مورد توزیع منابع سلامت مبتنی بر عدالت و اولویت‌های درمانی بیماران باشد؛
  - ۷-۱) مبتنی بر هماهنگی ارکان مراقبت اعم از پیشگیری، تشخیص، درمان و توانبخشی باشد؛
  - ۸-۱) به همراه تأمین کلیه امکانات رفاهی پایه و ضروری و به دور از تحمیل درد و رنج و محدودیت‌های غیرضروری باشد؛
  - ۹-۱) توجه ویژه‌ای به حقوق گروه‌های آسیب‌پذیر جامعه از جمله کودکان، زنان باردار، سالمندان، بیماران روانی، زندانیان، معلولان ذهنی و جسمی و افراد بدون سرپرست داشته باشد؛
  - ۱۰-۱) در سریع‌ترین زمان ممکن و با احترام به وقت بیمار باشد؛
  - ۱۱-۱) با در نظر گرفتن متغیرهایی چون زبان، سن و جنس گیرندگان خدمت باشد؛
  - ۱۲-۱) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، خدمات بدون توجه به تأمین هزینه‌ی آن صورت گیرد. در موارد غیرفوری (الکتیو) بر اساس ضوابط تعریف شده باشد؛
  - ۱۳-۱) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، در صورتی که ارائه خدمات مناسب ممکن نباشد، لازم است پس از ارائه‌ی خدمات ضروری و توضیحات لازم، زمینه انتقال بیمار به واحد مجهز فراهم گردد؛
  - ۱۴-۱) در مراحل پایانی حیات که وضعیت بیماری غیر قابل برگشت و مرگ بیمار قریب الوقوع می‌باشد هدف حفظ آسایش وی می‌باشد. منظور از آسایش، کاهش درد و رنج بیمار، توجه به نیازهای روانی، اجتماعی، معنوی و عاطفی وی و خانواده‌اش در زمان احتضار می‌باشد. بیمار در حال احتضار حق دارد در آخرین لحظات زندگی خویش با فردی که می‌خواهد همراه گردد.
- ۲- اطلاعات باید به نحو مطلوب و به میزان کافی در اختیار بیمار قرار گیرد.
  - ۱-۲) محتوای اطلاعات باید شامل موارد ذیل باشد:
    - ۱-۲-۱) مفاد منشور حقوق بیمار در زمان پذیرش؛
    - ۲-۱-۲) ضوابط و هزینه‌های قابل پیش بینی بیمارستان اعم از خدمات درمانی و غیر درمانی و ضوابط بیمه و معرفی سیستم‌های حمایتی در زمان پذیرش؛
    - ۳-۱-۲) نام، مسئولیت و رتبه‌ی حرفه‌ای اعضای گروه پزشکی مسئول ارائه مراقبت از جمله پزشک، پرستار و دانشجو و ارتباط حرفه‌ای آن‌ها با یکدیگر؛
    - ۴-۱-۲) روش‌های تشخیصی و درمانی و نقاط ضعف و قوت هر روش و عوارض احتمالی آن، تشخیص بیماری، پیش‌آگهی و عوارض آن و نیز کلیه‌ی اطلاعات تأثیرگذار در روند تصمیم‌گیری بیمار؛
    - ۵-۱-۲) نحوه‌ی دسترسی به پزشک معالج و اعضای اصلی گروه پزشکی در طول درمان؛

- ۲-۱-۶) کلیه اقداماتی که ماهیت پژوهشی دارند.
- ۲-۱-۷) ارائه آموزش‌های ضروری برای استمرار درمان؛
- ۲-۲) نحوه‌ی ارائه اطلاعات باید به صورت ذیل باشد:
  - ۲-۲-۱) اطلاعات باید در زمان مناسب و متناسب با شرایط بیمار از جمله اضطراب و درد و ویژگی‌های فردی وی از جمله زبان، تحصیلات و توان درک در اختیار وی قرار گیرد، مگر اینکه:
    - تأخیر در شروع درمان به واسطه‌ی ارائه‌ی اطلاعات فوق سبب آسیب به بیمار گردد؛ (در این صورت انتقال اطلاعات پس از اقدام ضروری، در اولین زمان مناسب باید انجام شود)
    - بیمار علی‌رغم اطلاع از حق دریافت اطلاعات، از این امر امتناع نماید که در این صورت باید خواست بیمار محترم شمرده شود، مگر این‌که عدم اطلاع بیمار، وی یا سایرین را در معرض خطر جدی قرار دهد؛
    - ۲-۲-۲) بیمار می‌تواند به کلیه‌ی اطلاعات ثبت‌شده در پرونده‌ی بالینی خود دسترسی داشته باشد و تصویر آن را دریافت نموده و تصحیح اشتباهات مندرج در آن را درخواست نماید.
    - ۲-۳) حق انتخاب و تصمیم‌گیری آزادانه بیمار در دریافت خدمات سلامت باید محترم شمرده شود.
    - ۲-۱-۳) محدوده انتخاب و تصمیم‌گیری درباره موارد ذیل می‌باشد:
      - ۲-۱-۱) انتخاب پزشک معالج و مرکز ارائه‌کننده‌ی خدمات سلامت در چارچوب ضوابط؛
      - ۲-۱-۲) انتخاب و نظر خواهی از پزشک دوم به عنوان مشاور؛
      - ۲-۱-۳) شرکت یا عدم شرکت در هر گونه پژوهش، با اطمینان از اینکه تصمیم‌گیری وی تأثیری در تداوم نحوه دریافت خدمات سلامت نخواهد داشت؛
      - ۲-۱-۴) قبول یا رد درمان‌های پیشنهادی پس از آگاهی از عوارض احتمالی ناشی از پذیرش یا رد آن مگر در موارد فوق‌العاده یا مواردی که امتناع از درمان شخص دیگری را در معرض خطر جدی قرار می‌دهد؛
      - ۲-۱-۵) اعلام نظر قبلی بیمار در مورد اقدامات درمانی آتی در زمانی که بیمار واجد ظرفیت تصمیم‌گیری می‌باشد ثبت و به‌عنوان راهنمای اقدامات پزشکی در زمان فقدان ظرفیت تصمیم‌گیری وی با رعایت موازین قانونی مد نظر ارائه‌کنندگان خدمات سلامت و تصمیم‌گیرنده جایگزین بیمار قرار گیرد.
      - ۲-۲) شرایط انتخاب و تصمیم‌گیری شامل موارد ذیل می‌باشد:
        - ۲-۲-۱) انتخاب و تصمیم‌گیری بیمار باید آزادانه و آگاهانه، مبتنی بر دریافت اطلاعات کافی و جامع (مذکور در بند دوم) باشد؛
        - ۲-۲-۲) پس از ارائه اطلاعات، زمان لازم و کافی به بیمار جهت تصمیم‌گیری و انتخاب داده شود.
        - ۲-۳) ارائه خدمات سلامت باید مبتنی بر احترام به حریم خصوصی بیمار (حق خلوت) و رعایت اصل رازداری باشد.
        - ۲-۴) رعایت اصل رازداری راجع به کلیه‌ی اطلاعات مربوط به بیمار الزامی است مگر در مواردی که قانون آن را استثنا کرده باشد؛
        - ۲-۵) در کلیه‌ی مراحل مراقبت اعم از تشخیصی و درمانی باید به حریم خصوصی بیمار احترام گذاشته شود. ضروری است بدین منظور کلیه امکانات لازم جهت تضمین حریم خصوصی بیمار فراهم گردد؛
        - ۲-۶) فقط بیمار و گروه درمانی و افراد مجاز از طرف بیمار و افرادی که به حکم قانون مجاز تلقی می‌شوند میتوانند به اطلاعات دسترسی داشته باشند؛
        - ۲-۷) بیمار حق دارد در مراحل تشخیصی از جمله معاینات، فرد معتمد خود را همراه داشته باشد. همراهی یکی از والدین کودک در تمام مراحل درمان حق کودک می‌باشد مگر اینکه این امر بر خلاف ضرورت‌های پزشکی باشد.
        - ۲-۸) دسترسی به نظام کارآمد رسیدگی به شکایات حق بیمار است.

۱-۵) هر بیمار حق دارد در صورت ادعای نقض حقوق خود که موضوع این منشور است، بدون اختلال در کیفیت دریافت خدمات سلامت به مقامات ذی صلاح شکایت نماید؛

۲-۵) بیماران حق دارند از نحوه رسیدگی و نتایج شکایت خود آگاه شوند؛

۳-۵) خسارت ناشی از خطای ارائه‌کنندگان خدمات سلامت باید پس از رسیدگی و اثبات مطابق مقررات در کوتاه‌ترین زمان ممکن جبران شود.

در اجرای مفاد این منشور در صورتی که بیمار به هر دلیلی فاقد ظرفیت تصمیم‌گیری باشد، اعمال کلیه حقوق بیمار - مذکور در این منشور - بر عهده‌ی تصمیم‌گیرنده‌ی قانونی جایگزین خواهد بود. البته چنانچه تصمیم‌گیرنده‌ی جایگزین بر خلاف نظر پزشک - مانع درمان بیمار شود، پزشک می‌تواند از طریق مراجع ذیربط درخواست تجدید نظر در تصمیم‌گیری را بنماید.

چنانچه بیماری که فاقد ظرفیت کافی برای تصمیم‌گیری است، اما می‌تواند در بخشی از روند درمان معقولانه تصمیم بگیرد، باید تصمیم او محترم شمرده شود.

آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه ای دانشجویان در محیط های آزمایشگاهی-بالینی

نحوه پوشش و رفتار تمامی خدمتگزاران در مشاغل گروه علوم پزشکی باید به گونه ای باشد که ضمن حفظ شئون حرفه ای، زمینه را برای ارتباط مناسب و موثر حرفه ای با بیماران، همراهان بیماران، همکاران و اطرافیان در محیط های آموزشی فراهم سازد.

لذا رعایت مقررات زیر برای کلیه عزیزانی که در محیط های آموزشی بالینی و آزمایشگاهی در حال تحصیل یا ارائه خدمت هستند، اخلاقاً الزامی است.

فصل اول: لباس و نحوه پوشش

لباس دانشجویان جهت ورود به محیط های آموزشی به ویژه محیط های بالینی و آزمایشگاهی باید متحدالشکل بوده و شامل مجموعه ویژگیهای زیر باشد:

روپوش سفید بلند در حد زانو و غیر چسبان یا آستین بلند

روپوش باید دارای آرم دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه باشد.

تمامی دکمه های روپوش باید در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی بطور کامل بسته باشد.

استفاده از کارت شناسایی معتبر عکس دار حاوی (حرف اول نام نام خانوادگی، عنوان نام دانشکده و نام رشته) بر روی

پوشش در ناحیه سینه سمت چپ در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی الزامی می باشد.

دانشجویان خاتم باید تمامی سر - گردن، نواحی زیر گردن و موها را با پوشش مناسب بپوشانند.

شلوار باید بلند متعارف و ساده و غیر چسبان باشد استفاده از شلوارهای جین پاره و تقطیر آن در شان حرف پزشکی نیست.

پوشیدن جوراب ساده که تمامی پا و ساق پا را بپوشاند ضروری است.

پوشیدن جوراب های توری و یا دارای تزیینات ممنوع است.

کفش باید راحت و مناسب بوده، هنگام راه رفتن صدا نداشته باشد.

روپوش، لباس و کفش باید راحت، تمیز، مرتب و در حد متعارف باشد و نباید دارای رنگهای تند و زننده یا متعارف باشد.

استفاده از نشانه های نامربوط به حرفه پزشکی و آویختن آن به روپوش، شلوار و کفش ممنوع می باشد.

استفاده و در معرض دید قرار دادن هر گونه انگشتر، دستبند، گردن بند و گوشواره (به جز حلقه ازدواج) در محیط های آموزشی ممنوع می باشد.

استفاده از دهمایی و صندل در محیط های آموزشی بجز اتاق عمل و اتاق زایمان ممنوع می باشد.

آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه ای دانشجویان

در محیط های آزمایشگاهی-بالینی

فصل دوم: بهداشت فردی و موازین آرایش در محیط های آموزشی کشور

۱- وابستگی به حرف پزشکی الگوهای نظافت و بهداشت فردی هستند، لذا بدون تربید تمیزی ظاهر و بهداشت در محیط های آموزشی علوم پزشکی از ضروریات است.

۲- ناخن ها باید کوتاه و تمیز باشد آرایش ناخن ها با لاک و برچسب های ناخن در هر شکلی ممنوع است استفاده از ناخن های مصنوعی و ناخن بلند موجب افزایش شانس انتقال عفونت و احتمال آسیب به دیگران و تجهیزات پزشکی می باشد.

۳- آرایش سر و صورت به صورت غیر متعارف و دور از شئون حرفه پزشکی ممنوع می باشد.

۳- نمایان نمودن هرگونه آرایش بصورت تاتو و با استفاده از حلقه یا نگین در بینی یا هر قسمت از دستها و صورت ممنوع است.

۵- استفاده از ادوکلن و عطرها با بوی تند و حساسیت را در محیط های آموزشی ممنوع است.

فصل سوم: موازین رفتار دانشجویان در محیط های آموزش پزشکی

۱- رعایت اصول اخلاق حرفه ای، تواضع و فروتنی در برخورد با بیماران، همراهان بیماران، استادان، دانشجویان و کارکنان الزامی است.

۲- صحبت کردن در محیط های آموزشی باید به آرامی و با ادب همراه باشد و هرگونه ایجاد سرو و صدای بلند و یا بر زبان راندن کلمات که در شان حرفه پزشکی نیست، ممنوع است.

۳- استعمال دخانیات در کلیه زمان های حضور فرد در محیط های آموزشی، ممنوع می باشد.

۴- جوییدن آدامس و نظایر آن در آزمایشگاهها، سالن کنفرانس، راند بیماران و در حضور اساتید، کارکنان و بیماران ممنوع می باشد.

۵- در زمان حضور در کلاس ها، آزمایشگاهها و راند بیماران، تلفن همراه باید خاموش بوده و در سایر زمان ها، استفاده از آن به حد ضرورت کاهش یابد.

۶- هرگونه بحث و شوخی در مکانهای عمومی مرتبط نظیر آسانسور، کافی شاپ و رستوران ممنوع می باشد.

فصل چهارم: نظارت بر اجرا و پیگیری موارد تخلف آئین نامه

۱- نظارت بر رعایت اصول این آئین نامه در بیمارستان های آموزشی و سایر محیط های آموزشی علوم پزشکی بالینی بر عهده معاون آموزشی بیمارستان، مدیر گروه، رئیس بخش و کارشناسان آموزشی و دانشجویی واحد مربوطه می باشد.

۲- افرادی که اخلاق حرفه ای و اصول این آئین نامه را رعایت ننمایند ابتدا تذکر داده می شود و در صورت اصرار بر انجام تخلف به شورای انضباطی دانشجویان ارجاع داده می شوند.

دستورالعمل لباس فرم مصوب سازمان اورژانس کشور

لباس فرم مستخدمین دولت: مطابق دستورالعمل شماره ۱۵ ماده ۳۲ کتاب قوانین و مقررات اداری استخدامی در راستای اجرای مفاد ماده ۵۳ قانون استخدامی کشوری، لباس فرم کارشناس های اورژانس به شرح ذیل است:

کارکنان عملیاتی مشمول پوشیدن لباس فرم: کارکنان عملیاتی اورژانس پیش بیمارستانی شاغل در مراکز فوریت های پزشکی شامل متخصص، پزشک، کارشناس کاردان و کارشناس عملیاتی و پرستاران و سایر کارکنان اداره ارتباطات (بجز کارکنان خدماتی)

مراکز اورژانس پیش بیمارستانی دانشگاه موظف به تامین و تحویل سالانه لباس فرم کارکنان عملیاتی و ستادی-عملیاتی مطابق دستورالعمل ابلاغی مورخ ۱۱۵/۵۵۶ مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۱ می باشند.

لباس فرم کارکنان عملیاتی اورژانس پیش بیمارستانی برای آقایان مطابق جدول فوق بوده و شلووار بصورت پارچه ای و رنگ مشکی، پیراهن پاکن دار سفید(بهمراه اتیکت، آرم بازویی، آرم سینه و مدال آویز) و کفش چرم با رنگ مشکی بوده و برای خانم ها شامل مانتوی سورمه ای فرم(بهمراه اتیکت، آرم بازویی، آرم مچ)، کفش مشکی و مقنعه سورمه ای بوده و هرگونه تغییر در رنگ، الگو، مدال و اتیکت معرفی شده خلاف مقررات سازمان می باشد.

کیفیت و جنس لباس مطابق با کیفیت قابل قبول و مورد تایید سازمان اورژانس کشور انتخاب گردد.

کارکنان عملیاتی فوریت های پزشکی در ابتدای شروع و همچنین طول مدت شیفت کاری با لباس فرم کاملاً تمیز و مرتب با نصب صحیح اتیکت و مدال آویز طبق دستورالعمل های ابلاغی سازمان اورژانس در محل کار خود حضور یابند.

لباس فرم کارکنان عملیاتی اورژانس پیش بیمارستانی بوده با هر نوع رابطه استخدامی اعم از: رسمی، پیمانی، قراردادی، طرحی، شرکتی متحدالشکل بوده و نباید تغییر یابد.

کارکنان عملیاتی فوریت های پزشکی (با پیش بینی لباس جایگزین) در صورت آلودگی ظاهری لباس در حین مأموریت نسبت به تعویض آن بلافاصله پس از اتمام مأموریت اقدام نمایند.

به منظور اجرای صحیح دستورالعمل های کنترل عفونت و پیشگیری از انتشار عفونت به منازل کارکنان، شست و شوی لباس های فرم با استفاده از ماشین لباس شویی و اتوی داخل پایگاه صورت پذیرد.

تمامی کارکنان عملیاتی و ستادی-عملیاتی می بایست در جلسات درون و برون سازمانی (جلسات، همایش ها، مراسم ها و جشن ها) نسبت به پوشیدن لباس فرم مصوب اقدام نمایند.

به منظور حفظ شأن لباس مقدس اورژانس پیش بیمارستانی تمامی کارکنان و مسئولین عملیاتی از پوشیدن لباس فرم به صورت ناقص خودداری نموده و مسئولین پایگاه ها و اداره ارتباطات ضمن رعایت اصل مذکور، نظارت بر حسن انجام کار کارکنان عملیاتی تحت امر خود را بر عهده دارند.

ردیف	عنوان لباس	ویژگی	تصویر
۱	پیراهن	سفید پاکون دار آستین بلند	
۲	پیراهن	سفید پاکون دار آستین سه ربع	
۳	شلوار	مشکی ساده پارچه ای	
۴	کمربند	مشکی چرم	
۵	کفش	مشکی چرم	
۶	جوراب	مشکی نخی	

	<p>مصوب سازمان اورژانس کشور</p>	<p>کاپشن</p>	<p>۷</p>
	<p>بافت مشکی</p>	<p>جلیقه</p>	<p>۸</p>
	<p>جیب سمت راست پیراهن</p>	<p>مدال آویز</p>	<p>۹</p>
	<p>جیب سمت چپ</p>	<p>آرم ستاره حیات</p>	<p>۱۰</p>
	<p>در هر دو طرف یقه</p>	<p>گیره یقه</p>	<p>۱۱</p>
	<p>دست چپ به طور مثال دانشگاه قزوین نوشته شده است</p>	<p>آرم روی بازو</p>	<p>۱۲</p>
	<p>دست راست</p>	<p>آرم روی بازو</p>	<p>۱۳</p>

۱۴	آرم روی بازو	دست راست	
۱۵	آرم روی بازو	دست راست	
۱۶	آرم روی بازو	دست راست	
۱۷	آرم روی بازو	دست راست	
۱۸	اتیکت عملیات	بالای جیب سمت راست	<div>7cm</div> <div> <div> نام نام خانوادگی رتبه Paramedic اورژانس دانشگاه ... </div> </div> <div>2cm</div>
۱۹	اتیکت ستاد	بالای جیب سمت راست	<div>7cm</div> <div> <div> نام نام خانوادگی محل نوشتن سمت نیروهای ستادی اورژانس دانشگاه ... </div> </div> <div>2cm</div>
۲۰	مدال اورژانس هوایی	بالای جیب سمت چپ پیراهن	
۲۱	مدال اورژانس دریایی	بالای جیب سمت چپ پیراهن	

	<p>مانتو سورمه ای ساده بلند، حداقل تا زیر زانو دارای سه نوار به رنگ طلایی بصورت موازی در سر آستین ها، آرم روی بازو بست راست، مقنعه سورمه ای، شلوار ساده پارچه ای سورمه ای و کفش ساده مشکی</p>	<p>لباس فرم بانوان</p>	<p>۲۲</p>
	<p>آرم روی بازو بانوان</p>		<p>۲۳</p>